

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Balkáni felhők.

Budapest, november 6.

Az annexió mégsem fog olyan simán lefolyni, mint azt Aehrenthal a delegációkkal el akarta hitetni. Hiába hangoztatjuk mi a jogot, hiába hivatkozunk arra, hogy az okkupáció lényegében sohasem különbözött az annexiótól, ez mind nem fog semmit sem használni, mert minden jel arra mutat, hogy végül is majd fegyverrel kezünkben kell megvédelmeznünk magunkat. Erre pedig igazán nem volt szükségünk. Ettől a kalandtól egészen bátran meg lehetett volna bennünket kimélni, főleg akkor, mikor a monarchiának amugy is sok belső baja van s a mikor a legégetőbb kérdéseket csak ideig-óráig tudjuk rendezni. Nem csoda, ha a külföld, a mely ezt évtizedek óta tapasztalja, a monarchiát minden akcióra képtelennek tartotta s ha Aehrenthal meg is lepte a világot azzal, hogy Ausztria-Magyarországot ismét a tettek térére vitte, ezzel nem ejthetett tévedésbe senkit s ma sem tartja senki sem erősebbnek a monarchiát, mint tartotta az annexió előtt.

Ez az oka annak, hogy egyszerre fellámadt minden ellenségünk s hogy a kis Szerbia és a még kisebb Montenegró olyan magatartást mernek tanúsítani, amely a tényleges erőviszonyoknak egyáltalán nem felel meg. Mert nagyon jól

tudják, hogy hiába pengetnek az orosz, az angol, a francia félhivatalos lapok békés hurokat, titokban olyan támogatásban részesíthetik őket, amely aztán a mi helyzetünket nagyon megnehezíti.

Még a legjobb esetben is, ha Németország tényleg őszintén és minden hátsó gondolat nélkül teljes erejével támogatna is bennünket, a német erő túbecsülése volna, ha a borus láthatárt egész nyugalommal szemlélnők. Hisz valószínű, hogy a hatalmak nem fognak nyíltan hadat viselni ellenünk, tehát arra sor sem kerül, hogy Németország segítségünkre legyen; hanem bandaharcok lesznek lenn Boszniában és Hercegovinában, melyeket magunknak kell megvívunk, a mi rengeteg vér- és pénzáldozatot fog tőlünk követelni.

Hisz a bécsi félhivatalos és a sugalmazott sajtó hiába hirdetheti, hogy mindazok a hírek, amelyek Szerbia és Montenegró fegyverkezéséről érkeznek, hamisak s hiába számítgatja, hogy a szerb állampénztárban mennyi pénz van, az kétségtelen, hogy az egész szerb nép fegyveres ellenállásra készül s ma már hivatalos táviratok érkeznek arról, hogy Szerbiába a külföldről fegyver- és tőlényszállítások érkeznek s minden jel arra mutat, hogy most, mikor monarchiánk ellen kell neki, olyan pénzforrások is megnyíltak, amelyek eddig a szerb állam számára hozzáférhetetlenek voltak.

Egy évnél régebb idő óta tart már Horvátországban is, Boszniában és Hercegovinában is a nagyszerb agitáció. A két tartomány sohasem tartozott sem Szerbiához, sem Montenegróhoz s mégis jogot formálnak most ehhez a két tartományhoz s telekürtölik a világot, hogy a szerbségen igazságtalanság történt. És a helyett, hogy a hatalmak Szerbiát nyugalomra intenék, titokban ellenünk segítik és a szerb aspirációkat nagyra növesztik.

Ma már kétségtelen, hogy György herceg pétervári útja nem végződött olyan kudarczczal, mint azt Bécsben jósolgatták s ha nyíltan nem is ígérték neki Oroszország részéről támogatást, minden követ megmozgatnak, hogy Ausztria-Magyarországot az annexió kérdésében engedékenységre bírják. S az orosz lapok egész nyíltan hirdetik, hogy Vilmos császár egyenesen a csár felkérésére utazott Ferencz Ferdinánd trónörökshöz és onnan a királyunkhoz, hogy Szerbia és Montenegró követelésének szószólója legyen s hogy olyan koncessziókat eszközöljön ki, amelyek Szerbiát és Montenegrót kielégítik.

Nem tudjuk, hogy mi igaz ebből a hírből, de meg fogjuk tudni. S ha tényleg bekövetkezik, olyan megalázó volna ez, mely monarchiánknak még megmaradt csekély tekintélyét is teljesen tönkre tenné. És akkor igazán nem tudjuk, hogy

Kép a falunkból.

Irta: Gagyhly Dénes.

(Utánnymás títos.)

Aratás idején a falunk határában, köröskörül, zsbong a munkás nép a kalászerdő között, meghajlott derékkel, fürgé kezekkel, de némán. Reccog a gabonaszár a sarló alatt, de az aják hallgatag, beszéd nem esik sehoh, vídám tréfának, csipkelődő, kacagatótá gunynak, ami a fáradtságot enyhítené, könnyebbé tenné a testtörő munkát — hire sincsen. A kalász tövére patánó, pirosuló buzaszem enyelgve, mosolygva ugrik a serényen forgó leányka keblére, mintha inceskedni akarna vele, szerelemre csábítaná — de ez észre sem veszi, nem nevet rá vissza negédesen, nem kaczerkodik vele kényeskedve, mint a legénynyel szokott és amint hajdanta tette.

A csaliban csattogó madár énekére senki sem ad választ, senki! Sem ifjú, sem vén, sem férfi, sem nő. És a fülemile magaszégyelletten hagyja abba a dalt, azt hiszi, hogy nem szép, nem tetszik már a ligetnek, sem a virágos mezőnek, sem a leányoknak.

Pedig nem így volt valaha, nem is olyan régen!

Oh, akkor, amint megesendült a hangja, százan, meg százan kísérték énekét, versengve szólt szanaszét, hullámosan, majd halkán, ismét erősebben, aztán kitorve szállongott a hegyek között, ahol láthatatlan tündérek felkapták és átkialtozták egymásnak egyik bérczről a másikra, úgy mulattak hosszú ideig.

Akik értették a csalogány dalát, kiknek szívből szerelmes sóhajtás fakadt, tele vágygyal,

forró, lángoló érzellemmel: azok vele zengték boldogságukat, elusogták panaszukat, fájdalmukat, csalódásukat; akik nem értették nyelvét, dévai rigmusokat szavaltak, az öregek pedig, kivált az asszonyok, kiknek nagy okuk lehetett a békességre a földöntúli hatalmasságokkal szent zsolnárokat dudoltak.

És most?

Hallgat minden!

Mintha a leányszív megváltozott volna, mintha a férfilekét kieserítették volna... Nem kell a vidám dal, nem az eleven tréfa, az enyelgő játék. Ifjú, úde arcokon korai ráncz jelenkezik; a szemek tüze alig gyuladt meg, már is elhamvad; az alig pezsdülő vér hirtelen lehül — komor a tekintete, komoly a tartása, unott az élete és erőszakolt a jókedve mindenkinek.

Mi lehet ennek az oka?

Nagyot fordult a világ kereke!

Haladunk, művelődünk, divatosodunk és — boldogtalanodunk.

Divatos a világ!

Akik Pesten jártak s onnan tunikás köntösből, fehér napernyővel (de nem fehér lélekkel) hazajöttek: tudják, mi illik, mi nem illik. Tudják, hogy nem illő nyilvánosan, az utca során, vagy a mező szélén rikoltozni. Ezért Pest-Budában a rendőr nyakon fogja és bekiséri az embert s a házban lakók azt mondják róla: paraszt. Nem a viselkedésére, hanem a születésére. És ez fáj. Ki törődik manapság azzal, hogy amit eszelepszik, belelöközik-e az erkölcsösség, vagy az ildomoság törvényeibe? Ki bánja, akármit mondjanak a tetteiről, bármennyire megítélik is, csak az ne világosodjék ki, hogy otthon nem járt áttört harisnyában és kivágott lakkezipőben, hanem mezitláb, vasárnap is csak eszímában; és a világért meg ne tudják, hogy a test-

vére napszámos szellére valamelyik birtokosnak, az apját pedig ugy temették el, hogy a korporsója meg sem volt festve...

Ennek a titokbanmaradásáért kész mindenféle hóbortra.

De mulik az idő, szépsége elrepül, csókja többé már nem elég forró, ő maga már nem kell senkinek: ekkor lelkében a világgal és Istennel meghasonolva, visszatér abba a kis faluba, honnan egykor, mint a szárnyát bontó pillangó, elszállott, ábrándos vágyakkal, álmodozó reményekkel. Otthon, ha éhen nem akar halni, megint előveszi a sarlót, a kapát, belevágja az anyaföldbe, átkozván annak minden göröngyét, amely őt újra — talán örökre — magához lánczolta.

És kapálás, aratás közben megered ajkán a szó: hallgatói előtt, akik egytől-egyig bájos, szép hajadonok és deli, ifjú legények, lefesti azt a fényes, cziíra világot, ahol puha selyemágyon, bársonyos pamtagon heverhet a leány, ruháján ezer a szalag, szinesebbnél szinesebb, ujjában gyémántos gyűrűk, karián drága aranykösönnyük, chetik-ihatik, ami szemének és szájának tetszik, ételét kaliforniai porcellántálban, italát velencei tükörpohárban hozzák.

S mit kell mindezen jókért cserébe adnia?

Ugyan, semmit! Szót sem érdemel. Ha nagy ur öleli, ölelle vissza, ha csókolia, csókolia vissza... Ha szereti, szeresse vissza...!

A legénynek még jobb a dolga.

Ha ügyes, szemes, könnyen meggazdagszik. Ha valamelyik úri dámának megtetszik, örök életre boldoggá teszi, megcsik, hogy feleségül is hozza megven.

Arról persze egy szót sem szól, mi lesz, ha a leány csókja meghül, arca elhervad; s ha a leány izma elpuhul, megtörik? Ki gondolna ilyesmire, a végre, az utolsó utra, mikor előtte

miért kellett azt a nemzetközi helyzetet, amely amúgy is csak nagy nehezen tartható egyensúlyban, megbolygatni. A delegációkban a hadügyminiszter évek óta hirdeti, hogy hadseregünk elmaradt a többi hataloméhoz képest. Ilyen körülmények közt joggal kell kérdezni, hogy nem aggasztó-e annak a lehetősége, hogy monarchiánknak háborút kell viselnie? S ha igen, ugy nagy könnyelműségnek látszik, hogy éppen mi provokáljuk a háborút.

A Balkánon tizenöt év óta elveszítettük minden tekintélyünket és befolyásunkat. Ez annak a rossz politikának eredménye volt, melynek egész bölcsesége az engedékenység volt s amely egyaránt megnyilvánult akkor, mikor arról volt szó, hogy Oroszország tulajdonságait a Balkánon eltűnjük, mint akkor, mikor Olaszországnak olyan dolgokat engedtünk a Balkánon, amelyek legvitalisabb érdekeinket sértették. Nagyon természetesen, ily körülmények közt nehéz most elhítenni a világgal, hogy Boszniában és Herzegovinában szabad kezünk van s hogy ott nincs a hatalmaknak joguk ellenőrizni azt, amit teszünk s hogy nincs joguk eljárásunk ellen tiltakozni.

S ez a tehetetlenség és ez a téletlenség szülte azt a balkáni Monroe-tant is, a melyet most Szerbia és Montenegró vezetése alatt az egész szerbség hangoztat s a melyet legelőször monarchiánk ellen akar diadalra juttatni azzal, hogy Bosznia és Herzegovina számára olyan autonómiát követel, a minő autonómiája Horvátországnak van.

És hiába czáfolják és tagadják Bécsben, ma az egész szerbség nyílt forrongásban van és attól tartunk, hogy még abban az esetben is, ha nem fog háborúra kerülni a sor, a legnagyobb erőfeszítéssel és áldozatokkal tudjuk csak

áll az egész fényes tündérország, minden gyönyörűségével és csábjával...?

Az ifjak, legények és leányok, tátott szájjal hallgatják a mesét, minden betűjét igaznak hiszik és vallják, igazabbnak, mint amit nekik a tiszteletes ur prédikál vasárnaponként a templomban. A képzelet magával ragadja elméjüket, a józan életből ki, messze, valami lehetetlen, paradicsomi országba, ahol nem kell aratni, sem kaszálni, ahol nem veri az eső, nem süti reggel től estig a nap heve, de összedugott kézzel, buja henységben lehet élni örökkön-örökké. És a türelmetlen vágy, hogy oda eljuthasson, egész lényét rabul ejti: a munka terhére van, unja és gyűlöli, a csalógány dalát meg nem hallja s az ő lelkéből nem fakad dal.

Ha csendes éjjelen mégis zendül az ének: halkan cseng, mint a haldokló sóhajtása, mintha a gazdája félne, vagy lopni járna. Málabusan száll foszlányonként a falu fölött:

A szebeni sétatéren van egy öreg kaszárnya,
Abba leszek, abba leszek három évre bezárva.
Első sárga, belül pedig köröskörül fekete,
Én istenem, Istenem, szabadíts ki belőle!

Akik éneklnek, katonák. Fegyver alá viszik őket ma holnap. A bizonytalan jövő félelme s a szörnyűnek irt katonacélt réme két szárnyra aikkáikról. A kaszárnyában, vigasztalásul, foly még a nota egyideig, de szorongva várja mind a harmadik esztendő végét. Nem azért, hogy hazatérjenek, hanem, hogy ők is elérhessék azt a család délibábot, melyet az a zuhlott nőszemély elébük festett.

És a játékos délibáb családja, addig csalogatja, míg belérántja egyenként az örvénybe.

ott lenn a nyugalmat ismét helyreállítani. És még akkor is kérdés, hogy ez a nyugalom tartós lesz-e.

Hol a honvédtüzérség?

Budapest, november 6.

A honvédelmi tárczát tárgyalta ma a pénzügyi bizottság. S ezen a tárgyaláson olyas valami keltette fel a legnagyobb érdeklődést, ami nem is szerepelt a budget milliós tételei között. A honvédtüzérséget értjük, ezt a nemzeti engedményt, melyet már három esztendővel ezelőtt megkaptunk — papiroson. Akkor gróf Tisza Istvánt kellett népszerű vívmányokkal erősíteni, mert közvetlenül előtte állt annak az odiosus házszabályt revideáló kampánynak, mely azután nyakát törte. Szép áprilisi reggelen, egészen váratlanul és meglepetésszerűleg pattant ki a szenzáció, mely arra volt szánva, hogy egy csapással Geszt elé fordítsa sugárzó, hódoló arczczal az egész közvéleményt. A sorsnak azonban szatirizálni tetszett s a bécsi számítást egy váratlan trükkkel hiúsította meg. A honvédtüzérség publikálása napján kitört a vasutas-sztrájk s ebben a hullámzó szenzációban mint egy csepp tinta, úgy oldódott fel a honvédtüzérséget ígérő irás. A nagy hirt vivő lapok Budapesten rekedtek, vidékre el sem jutottak, a fővárosi publikum pedig a sztrájk lázas izgalmai közt alig ért rá arra, hogy észrevegye a nagy politikai eseményt.

Ez a bomba beázott, nem robbant. S Bécsben akkor, ugy látszik, annyira elkedvetlenedtek, hogy szépen aludni küldték a honvédtüzérség ügyét. De csak a magyarét. Ausztriában a landwehr már megkapta a maga ágyuit az alatt az idő alatt, amíg Magyarországon az alkotmányos küzdelem alatt minden alkotó munka szünetelt. Meg tudjuk érteni, hogy ok volt erre a késedelemre. Akkor, amikor az ország legfontosabb alapjogai forogtak kockán, amikor az egész vonalon harez volt, felfordulás és az államháztartás a legfontosabb szükségleteit, rendes költségvetését is kénytelen volt nélkülözni, csakugyan sokkal sürgősebb és jelentősebb ügyek kötötték le mindama tényezők érdeklődését, akik az ország közéletében szerepet játszottak.

Most azonban már a normális kormányzás időszakát éljük. Most idő és nyugalom is volna arra, hogy a régi váltók értékét leszámítottassák. Miért van az mégis, hogy a honvédtüzérségről már semmi szó sem esik, arról, hogy a terv megvalósítására készüljenek, semmit sem hallunk, annyira nem, hogy a honvédelmi miniszter egy hozzá intézett nyílt kérdésre ma csak annyit tudott felelni, hogy reméli azt, hogy neki is sikerülni fog azt elérni, amit az osztrák honvédelmi miniszter már elért: a honvédségnek tüzérséggel valló ellátását.

Azon már túl vagyunk, hogy ezt remélni kelljen. Ezt bizonyosan tudni és csinálni kell azok után, hogy az osztrák landwehr már régen megkapta a maga tüzérségét. Annak idején az ország gyanakodással fogadta a Tisza-féle vívmányt, mert burkolt létszámemelést és hadibudget-gyarapodást látott benne. Azután azonban, hogy van osztrák honvédtüzérség, a helyzet megváltozott: most már követelnünk kell a magunk

tüzérségét akkor is, ha az eddiginél több áldozatot kell hoznunk miatta, mert a külön magyar haderő semmiképpen sem maradhat inferioritásban az osztrák alatt.

Budapest, november 6.

A képviselőház ülése. Justh Gyula, a képviselőház elnöke a ház utolsó ülésén hozott határozatnak megfelelően a képviselőházat e hó 10-ére, keddre, délelőtt 11 órára hívta össze, amikor a pénzügyi bizottság az 1909. évi költségvetésről szóló jelentését előterjeszti. A f. hó 10-iki ülés napirendjét az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása, valamint a következő ülés idejének és napirendjének megállapítása fogja képezni.

Gróf Zichy Aladár Budapesten. Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter, aki a magyar kormány képviselőjében résztvevő a görög király tiszteletére rendezett udvari ünnepségeken, ma este Bécsből visszatért Budapestre.

A költségvetés tárgyalása. A pénzügyi bizottság holnap délelőtt 10 órakor a képviselőházban, saját termében ülést tart, melynek tárgya a pénzügyi tárcza költségvetése.

Változás a bécsi angol nagykövetségen. Bécsből jelentik a Budapesti Tudósító-nak: Sir Goschen bécsi angol nagykövet szombaton eltávozik Bécsből, hogy elfoglalja új állomáshelyét Berlinben. Ma este Teck herceg neje a nagykövet tiszteletére bucsuébédét adott. A király bejelentette, hogy a nagykövet elutazása előtt látogatást tesz Sir Goschen nejénél. — Londonból táviratozzák, hogy Grey Edvárd magántitkárának helyettesét, Russel Teot a bécsi angol nagykövetség első titkárává nevezték ki.

Az alkotmánypárt vacsorája. Az országgyűlési alkotmánypárt november 10-én, kedden este nyolcz órakor a Hungária fehértermében pártvacsorát tart.

A „horvát légiók“. Zágrábból jelentik, hogy a horvát légiók részére már meg is kezdtek több helyütt a toborzást. Frank kerületében már egy lovas osztály is alakult, ugyszintén Szlavoniában 200 lovas jelentkezett önkéntes szolgálatra. A verbuválás ma kezdődött meg Boszniában és Herzegovinában. Kunacsics ismert horvát író özvegye lelkes szótartot intézett a horvát nékhöz, amelyben buzdítja őket, hogy fiaikat irassák be a légiókba. Indítványozta továbbá, hogy a horvát nők memorandummal járuljanak az európai uralkodók népeihez s a horvát állameszme tanulmányozására hívják fel azok figyelmét. A tegnapi lelkes határozatok alatt ma három disszidens képviselő visszalépett a Starcevic-pártba.

A horvát jogpárt ma látogatott gyűlést tartott, amelyen Bauer Antal elnökölt. Zagorac István jelentést olvasott fel, amely szerint a párt programja az annexió következtében lényeges változáson ment keresztül. A horvátok most már, ugymond a jelentés, arra törekednek, hogy a leendő horvát királyság részeit, Herzegovinát, Dalmáciát, Isztriát és Murakózt Horvátországhoz olvaszsszák egy államtestbe. Ha ez megvalósul, a monarchiához való viszonyát a horvát királyságnak ugy kell rendezni, hogy a horvát országgyűlés és az Ausztria közti közös ügyek közös szerv által intézessenek, melyvel szemben a horvátoknak olyan legyen a helyzete, mint aminő a magyaroké a delegációban. Pinterovics Antal arról panaszkodott, hogy a magyarok a horvát-szerb koalíciót már annyi rágalommal illették, hogy a koalíciónak lehetetlen lesz tisztázni magát a gyanúsítások alól. Javasolta, hogy küldjenek külön pártbizottságot Boszniába, mely az ottani pártokkal érintkezésbe lépjen. Zagorac a boszniai pártokkal fennálló összeköttetések folytatását javasolta. Végül a párt elhatározta, hogy a küzdelmet tovább folytatják báró Rauch bán ellen.

A zágrábi ügyészség elkoboztatta a „Srbobran“ és „Pokret“ napilapok, meg a „Priatel Naroda“ című kéthetenként megjelenő folyóirat mai számait.

Szerajevóból jelentik, hogy Nastics György ujjabb röpiratiratot készül kiadni és pedig a boszniai szerbek ellen, akik közül igen élesen fogja támadni a boszniai szerbek vezérét, dr. Dimitrievics-t, aki a napokban Bécsben küldöttséget vezetett a király elé.

A választói reform ismertetése.

— **Andrássy előadása az alkotmánypártban.** —

Budapest, november 6.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, aki a múlt hét elején a néppártban kezdte meg a koalícióhoz tartozó képviselők előtt a választói reform alapelveinek ismertetését, ma este az alkotmánypárt tagjai előtt ismételte meg előadását, a jövő héten kedden pedig a függetlenségi pártkörben fogja kifejteni korszakos művének alapelveit. A következő napon, vagyis a jövő hét szerdáján, már a képviselőház elé terjeszti gróf Andrássy Gyula a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslatot. Justh Gyula házelnök ugyanis már intézkedett, hogy a képviselőházat a jövő hét keddiére, november tizedikére ülésre hívják össze. Ezen az ülésen, amely a Ház további tárgyalásainak napirendjét állapítja meg, Hoitsy Pál a pénzügyi bizottságnak az állami költségvetésről szóló jelentését terjeszti elő, míg gróf Andrássy Gyula a második ülésen, vagyis szerdán nyújtja be nagyjelentőségű törvényjavaslatát.

Az alkotmánypártban ma este nagy érdeklődéssel várták gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, aki bejelentette, hogy ma este megismerteti a párt tagjait a választói reform alapelveivel. Este hét órakor érkezett gróf Andrássy Gyula gróf Hadik János államtitkár társaságában a pártkörbe, ahol már a párt tagjai csaknem teljes számban együtt voltak, köztük a kormány tagjai közül Darányi Ignác és Jekelfalussy Lajos miniszterek és Bolgár Ferenc államtitkár is.

Formális értekezletet nem tartott a párt, az eszmecsere, amely két órán át folyt, csak a képviselők voltak részt. Gróf Andrássy Gyula egyórás beszédben ismertetve javaslatának alapelveit. Részletesen kifejtette azokat az okokat, amelyek arra kényszerítették, hogy javaslatát a pluralitás elvén építse föl, majd kijelentette, hogy a nyílt szavazást a városokban is főtartandónak látja. A részletek ismertetésénél kijelentette, hogy a kerületek számát negyvennel, esetleg negyvenhárommal szaporítani kívánja. Az előadást általános, nagy figyelemmel hallgatták, amelynek végén gróf Andrássy fölhívta a párt tagjait, hogy esetleges kérdéseiket adják elő s ő szívesen hajlandó bővebb felvilágosításokat is adni.

A miniszter felhívására elsőnek Szivák Imre szólalt fel. Azoknak az eddigi választóknak érdekében szólal fel, akik, analfabéták lévén, a reform alapján elvesztenék választói jogukat. Szerzett jogoknak konfiskálását nem tartja megengedhetőnek s azért arra kéri a minisztert, hogy azokat az analfabétákat, akik eddig a cenzus alapján választók voltak, hagyják meg jogaikban.

Nagy Ferenc helyesli Szivák észrevételeit és általában megváltoztatandónak tartja a közvetett szavazási módot.

Emőd József szintén a közvetett szavazás ellen szólal fel és azt indítványozza, hogy az analfabéták választói jogosultságát bizonyos cenzushoz kössék.

Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, csatlakozik ehhez a felfogáshoz, amelyet Issekutz Győző és Dániel Pál is magukévá tesznek.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter válaszolva a felszólalásokra, kijelenti, hogy nem zárkózik el a kívánt módosítások elől, azonban nem látja tisztán, hogy miként kívánják ezt a módosítást. A javaslat bizottsági tárgyalása alkalmával lehet majd konkrét indítványokat tenni.

Bernáth István azt a kérdést teszi föl, hogy kik lesznek választhatók, mire gróf Andrássy Gyula kijelenti, hogy az aktív és passzív választói jogosultság között nem lesz különbség.

Végül a párt elnöke, Széll Kálmán összefoglaló előadásban előterjesztette a maga benyomásait gróf Andrássy Gyula ismertetéséről s kifejezést adott a párt elismerésének a belügyminiszter munkájával szemben.

Este kilenc órakor ért véget az eszmecsere, amelyről a következő hivatalos jelentést adták ki:

„Az alkotmánypárti klubban ma este gróf Andrássy Gyula belügyminiszter megismertette a párt tagjait a választói reform alapelveivel. A belügyminiszter előadását a párt nagy elismeréssel és tetszéssel fogadták. Gróf Andrássy Gyulának arra a felhívására, hogy akiknek megjegyzéseik és kérdéseik volnának, adják azokat elő, Szivák Imre, Návay Lajos, Issekutz Győző, Emőd József, Dániel Pál, Nagy Ferenc és Bernáth István intéztek kérdéseket a belügyminiszterhez, amelyekre gróf Andrássy Gyula megfelelt. Végül Széll Kálmán összegezte a saját impresszióit, amelyeket az egész alkotmánypárt tetszéssel és lelkesedéssel tett magáévá.“

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének tegnap Chorin Ferenc főrendiházi tag elnöklété alatt tartott igazgatósági ülése behatóan megvitatta azt a helyzetet, melyet a küszöbön lévő választási reform a magyar iparosságra nézve teremt. Az igazgatóság az összes jelenlevők hozzászólása után elhatározta, hogy a választói reform bizottsági tárgyalása alkalmából beterjeszti a képviselőházhoz az iparosok összeférhetlenségének megszüntetését kérő, megokolt emlékiratát. A gyáriparosok rendkívüli fontosságát tulajdonítanak annak, hogy minden pártpolitikát és egyéb tekintetét félretéve, a közelgő választásokra a magyar iparos és kereskedelmi osztály öntudatos szervezése előkészítessék. Ebből a célból nem külön párt alkotására gondolnak, hanem szükségesnek látják azt, hogy a pártkereteken kívül a gyáripar, kézműipar, pénzügy és kereskedelem tényezőiből Iparosok Választási Ligája alkottassék, mely kellő súlyjal léphetne föl az iparosok és kereskedők jogos érdekeinek érvényesítésére, valamint mindazon jelöltek támogatására mellett, kik bármelyik párthoz tartoznak is, hajlandók az ipar és kereskedelem kívánalmait magukévá tenni. A felmerült terv szerint az összes ipari és kereskedelmi egyesületek, valamint az iparral összeköttetésben levő politikusok együttesen szóltatnának föl a Liga megalkotására, mely minden melléktekinet félretéve keresztülvinné a szervekedést. Az ily értelmű mozgalom megindítását célzó indítványokkal a Szövetségnek f. hó 19-én tartandó nagy választmányi ülése fog foglalkozni s a közös munkában karöltve járnának el az ipari és kereskedelmi érdekeltség képviselői. A választási liga terve iránt ipar és kereskedelmi körökben annál nagyobb érdeklődés mutatkozik, mert a gyáripar, a kézműipar és kereskedelem törekvései ezen együttműködésben kölcsönösen kiegészítenék egymást.

A keresztény-szociálista-párt tegnap két helyen tartott a fővárosban népgyűlést a tervezett választói reform ellen. Az egyik gyűlésen Huszár Károly azt igyekezett bizonyítani, hogy a pluralis szavazat elsősorban a zsidóságnak kedvez. Egy másik szónok összehasonlítást tett a külföldi választói rendszerek és a pluralis választójog között. Végül határozati javaslatot fogadtak el, mely az általános szavazati jogot és a kötelező szavazást követeli. A másik népgyűlés az Angyal földön volt, hol Fábér Antal szentferenc-rendi házfőnök tudományos előadást tartott és arra a konklúzióra jutott, hogy valódi nemzeti szociális politika csakis gazdasági és keresztény-szociálista alapon egyedül az általános, egyenlő titkos választói jog útján érvényesíthető.

A Központi Demokrata-Kör f. hó 8-án, vasárnap délután három órakor a Terézvárosi Kaszinó-épület elsőemeleti nagytermében (VI., Andrássy-ut 39.) nyilvános népgyűlést tart oly célból, hogy tiltakozzék a pluralis szavazás ellen. A gyűlésen többek közt dr. Váczonyi Vilmos és dr. Benedek János országgyűlési képviselők, továbbá Jászai Oskár, a XX. Század szerkesztője, emelnek szót a pluralitás ellen. A gyűlésre délután félhárom órakor tisztelettel vonulnak fel a Központi Demokrata-Körből.

Makéről táviratozzák: A nemzeti választók tegnap délelőtt népgyűlést tartottak, amelyre Pop

Csicsó István képviselő vezetésével Aradmegyérből is néhányan eljöttek. Hárman beszéltek a pluralis választójog ellen és határozati javaslatot fogadott el a népgyűlés, melyben az általános, titkos választójog életbeléptetését követelik.

Két tárca költségvetése.

— **A pénzügyi bizottság ülése.** —

Budapest, november 6.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt tíz órakor Széll Kálmán elnöklésével folytatta a költségvetés tárgyalását. Napirenden volt az igazságügyminiszteri és honvédelmi miniszteri tárca. A kormány részéről jelen voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Günther Antal igazságügyminiszter, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Meskó László, Imling Konrad és Bolgár Ferenc államtitkárok. Az igazságügyminisztérium képviselőiben Dusóczky Károly, Kun Béla és Solyom Andor miniszteri tanácsosok, a honvédelmi minisztérium képviselőiben Baitz ezredes, Demjén hadbiztos és Jaczkó osztálytanácsos. A pénzügyminisztérium képviselőiben Zavadovszky Alfréd miniszteri titkár.

Az igazságügyi budget.

Bizony Ákos előadó részletesen ismertette az igazságügyminisztérium költségelirányzatát.

Issekutz Győző: Megállapítható, hogy a bírák automatikus előléptetése nem fedi azokat a nagy eredményeket, amelyek hozzáfűződtek, sőt sok anomáliára vezetett, ha bírák és ügyészek intellektuális és morális fejlődésére kell törekedni és éppen ezért a jelenlegi előléptetési rendszert is mielőbb módosítani kell. Különösen az idősebb bíráknak a hatodik osztályba való bevitelét kéri. A felügyeleti jogot különösen a munka érdemének megbíráására kell helyezni. Az ügyészi és vizsgálóbírói intézményt más alapokra kell fektetni. A bünvádi perrendtartásnak hibái oly szembeötlők, hogy legalább novelláris uton kell a bajokon segíteni. Az ügyvédi rendtartás és a díjgyűzők törvényhozási uton alkotandó meg. Az ügyvédi és bírói vizsgák és képesítések egy színvonalra helyezendők. Szóvá teszi, hogy az anyakönyvek aláírásának megtagadására buzdító beszédért egy lelkész elítéltek. Kijelenti, hogy a bírói függetlenséget sokkal nagyobb mérvben hordja szívén, semhogy az ítéleteket nyilvános bírálat tárgyává tenné. De rámutat, hogy a bíróságok e részben kontroverz felfogásokat mutatnak. Oka ennek, hogy az anyakönyvek aláírásának nincs szankciója; a kontroverzia eloszlását a kuria döntvényétől reméli. A polgári perrendtartás megalkotását sürgeti, az anyagi jog és különösen az örökösödési jog egyöntetű szabályozását kéri, mert lehetetlen, hogy egy állam két jogterületet alkosson. A jászberényi törvényszék felállítására intéz még kérdést. A költségvetést el fogadja.

Buza Barna: Kéri a kereskedelmi törvény reformját, különösen, hogy pénzügyi intézmények létesítése hatóság engedélyhez, erkölcsi és anyagi képesítés igazolásához köthessék. Sürgeti a börze-reformot és a sajtó-törvény revízióját.

Günther Antal igazságügyminiszter: Nagyon köszöni az elismerő szavakat s igéri, hogy lakadatlanul abban az irányban fog működni, amely eddigi működését jellemzi. Az automatikus előléptetést abban a keretben, amint legutóbb az országos bírói egyesület memorandumában kívánta, az egész vonalon soha és semmi körülmények között nem fogja akceptálni. A bíróságok, különösen a felsőbb fórumokon a maguk életéjéért csak helyes szelekció útján vehetik és nem automatizálják. Hiszen, ha az automatikus előléptetést az egész vonalon keresztülvinnék, akkor a kurián bizonyos idő múltán egy automata bíróság itélkezne. Igaz, hogy ma bizonyos automatikus előléptetés van a VI. és VII. fizetési osztálynál. Itt azonban már a szelekció lépett előtérbe, a bírói testület kandidációjának igen lelkiismeretes mérlegelése, az egyéni érdem alapján. A mi az ügyészi és vizsgálóbírói funkció függetlenítését illeti, az ügyészeknek adandó direktívák helyett új rendszert lépett életbe. A miniszter azt óhajtja, hogy az ügyészség ne a kormány utasítás helyett új rendszert léptetett életbe. A miniszter azt lelkiismeretes jogi meggyőződése szerint végezte feladatát. A tisztán számszerű felügyeleti ellenőrzést, amely sok esetben igazságtalanságra vezetett, elejtette. A kuria felelőtlenségét illetően az a véleménye, hogy sem a pénzügyi bizottság, sem a képviselőház nem az a fórum, amely egy konkrét ítélet bírálat tárgyává tehet. Hogy a kuria mikor hozzon teljes ülésen döntvényt, azt külön jogszabályok állapítják meg s az eljárásnak ezek szerint kell történnie. A bünvádi perrendtartás átalakítására vonatkozó munka, „A magánjog kodifikációja“ má

annyira előrehaladt, hogy pár hónap múlva már az elvi szempontok végleges megállapítása után a szövegvezetésre kerül a sor. Kiemeli, hogy visszas helyeztet az, hogy az ország egész területén más-más magánjog van érvényben, de ezen csak a kodifikáció keresztülvitelével lehet segíteni. A jászberényi törvényszék felállításának elhatározásánál nemcsak az Issekutz által felhozottak voltak mérvadók, szervezeti szempontok, teljesen objektív okok teszik e törvényszék felállítását szükségessé. Ugy az ungvári, mint a jászberényi törvényszék felállításának előmunkálatai már annyira előrehaladtak, hogy a közel jövőben érdemleges intézkedéseket tehet e területen. A polgári perrendtartás sürgős letárgyalását maga is kérni fogja az igazságügyi bizottságtól. A kereskedelmi törvény reformja munkában van. A Buza Barna által felhozott összes bajoknak orvoslása törvényhozási uton nehezen fog menni, mert ezekben egyik nagy tényezőként szerepel egyrészt a mi publikumunk hiszékenysége, másrésztől egyesek nyereszkeskedésvágya. Ezeket garanciális intézkedésekkel megakadályozni nem, legfeljebb korlátozni lehet. De a mi a jövő törvényhozási uton preventive történhetik, azt javaslatba fogja hozni. A tőzsde-reform is munkában van. Az ügyvédi foglalkozást libera professzióknak tartja, amelynek életgyökerét vágná el a numerus clausus behozatala. Tervezett reformja a vizasságokat meg fogja szüntetni, de arra is gondja lesz, hogy a magyar ügyvédi kart eleterős tényezőjévé tegye a magyar közéletnek. A sajtótörvényt már a jövő tavasszal kívánja betervezni.

A honvédelmi költségvetés.

A honvédelmi minisztérium költségelőirányzatát gróf Semsey László előadó tartalmas beszédben ismertette s ajánlotta elfogadásra.

Hoitsy Pál megjegyzi, hogy a gépfegyvereket, ha azokra szükség van, nem részletekben kell beszerezni, hanem egyszerre. Tekintettel az európai konstellációra, a gépfegyverek beszerzésével nem szabad késlekedni és óhajtáná, ha azokat már most mind beszereznék.

Széli Kálmán azt tanácsolja a miniszternek, hogy az 58 millió budget keretében iparkodjék azt a 300.000 koronát megtakarítani, ami a gépfegyverek második részletének beszerzésére szükséges.

Jekelfalussy Lajos miniszter szükségesnek tartja a gépfegyverek mielőbbi beszerzését és ha a pénzügyminiszter a költségeket rendelkezésre bocsátja, akkor még az idén beszerzi mindezt. Ez iránt különben már érintkezésbe is lépett a pénzügyminiszterrel.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A honvédelmi miniszter, aki nagy érdeklődéssel viseltetik a gépfegyverek iránt, csak köszönettel veszi a bizottság intimációját. Minthogy azonban a költségvetés tételét a bizottság nem kívánja felemelni, azt proponálja, hogy a bizottság eziránti óhaját vegye fel jelentésébe.

A bizottság a miniszterelnök javaslatát egyhangulag elfogadta.

Ugron Gábor: A honvédség iránt szeretettel viseltetik. A honvédséget jobban kívánja felszerelni. Csodálattal látja, hogy míg Ausztriában a honvédséget már ellátták tüzérsséggel, minálunk még kezdeményezésnél sem tartunk. Az a rendszer, hogy most a honvédséghez közös tüzérsség van beosztva, az az együttműködő csapatesteknél mindig nehézségeket fog okozni. A nemzet már számtalanszor kifejezte az iránt való óhaját, hogy a honvédséget tüzérsséggel lássák el. Szükségesnek látná, hogy a középiskolákban az ifjúságot katonai ismeretekre tanítsák. Óhajtáná, hogy a honvédség hadi felszerelését a parlament is ellenőrizze.

Széli Kálmán elnök azt látja, hogy a költségvetésbe be van illesztve egy új épület létesítésére 277.000 korona. Minthogy az indokolásban nem látja a tételt megmagyarázva, kérdi, micsoda épület felállítására van tervbe véve. Hol épülne és mennyibe kerül?

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: A Vig-utczában van a honvédelmi minisztériumnak saját telke, ezen kívánunk egy épületet emelni, hogy a szanasztét levő parancsnokságok egy épületben legyenek koncentráltva. Az épület 527.000 koronába kerül, a tervek már készen vannak. A költségvetésbe ennek első részlete van felvéve. Ez a kincstár részére megtakarítást jelent évi bér és szálláspénz tekintetében.

A bizottság elhatározta, hogy a miniszter felvilágosításait jelentésébe foglalja.

Rátkay László: A függetlenségi pártnak és neki is az önálló magyar hadsereg az eszménye. Ha erről ma még nem szól, ez az átmeneti idő és a mai politikai helyzetből magyarázható. A hadsereg jól fel-fogott érdeke követeli, hogy a hadgyakorlatok eredményei a nemzet tudomására hozassanak. Beigazolást nyert-e az, hogy a honvédség magyar vezényszavai semmit sem gátolták a közös hadsereggel való együttműködését? Az unioconozási, ugynevezett avatási lajstromok és jegyzőkönyvek csak magyar nyelven vehetők fel. Felhívja végül a miniszter figyelmét arra, hogy a tartós szabadságolások kérdésében a leghumánusabban alkalmazzák a törvényt és a végrehajtási utasítást.

Hammersberg László felszólalása után **Jekelfalussy Lajos** miniszter hálás köszönettel veszi Ugron Gábor felszólalását, mert azt látja belőle, hogy a képviselőház tagjai élénk érdeklődést tanúsítanak a hadsereg fejlesztése iránt. A kérdés megoldásához pénz- és emberanyag kell, ami felett azonban nem rendelkezik. Reméli, hogy amit az osztrák honvédségnek tüzérsséggel való ellátása iránt. A ruházat tekintetében nagyon érzi eziránt tett kijelentésének súlyát. Az egész véderő ruházatának színe részletenként meg fog változni. A felmentések tekintetében, bármily nehezére esik is, nem tud másképp dönteni, mint a törvényeknek megfelelően. Keresi a lehetőséget, hogy amennyire lehet, a leghumánusabban kezelje a törvény idevágó szakaszait. Az avatási lajstromokat ezentul csak magyar nyelven fogják vezetni.

A bizottság a miniszter felszólalása után a költségvetést általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Cserépdarabok.

Gyűjti: **Bede Jób.**

A dicséret így hangzik:

— A legközelebbi tíz esztendő alatt százmillió koronát fog a földmívelésügyi kormány a magyar birtokpolitika céljaira felhasználni.

És ugyancsak a következő:

— Szinte kellemes meglepetésszámba jön a földmívelésügyi tárca költségvetésének az a tízmillió tétele, amelylyel Darányi az elméletileg már régen részletesen megállapított, sőt kisebb keretekben már gyakorlatilag is kipróbált magyar birtokpolitikát fogja hamarosan nagyobb arányu cselekvésre váltani.

Kétségtelen, hogy ilyen okos és komoly dicséret csakis érdemes munkát illet és aki a birtokpolitika fejlődését figyelemmel kíséri, konstatálja is, hogy a haladás és gondosság az egész vonalon meglátszik.

Más oldalról azonban ilyen ellenséges kritikát zudítanak a Darányi nyakába:

— Csináltak parcellázást: amikor végképp eladósodott valamelyik hatalmas földesur, akkor közbelépett az állam, hogy az elhanyagolt és egyben kizsartolt birtokért kaphasson háromszoros, négyszeres pénzt. No paraszt, itt a föld. Turhatod, amíg beleszakadsz. Végül nem tudod kiifizetni a szédületes uszorát és ellicizáltják alólad utolsó sovány ökrödöt, párnáddal, asztaloddal együtt.

Mily szédületes ellentét a dicséret és a kritika közt. Az egyik a százmilliótól, sőt most mindjárt a tízmilliótól, a föld biztosítását, a gazdasági jólét megszerzését és a nemzet egyik legnagyobb erősségének, a földmívelő népnek hazájához való háláját várja, míg a másik csaknem hogy erkölcstelenségnek, panamának és a népet kifosztó uszoranak minősíti ezt a birtokpolitikát.

De hát ez leginkább csak politika és sokkal kiméletlenebb politika, mintsem hogy érdemes lenne azt kutatni, hogy tulajdonképpen hol van az igazság. Mi ugy véljük, hogy a földmívelési kormányoknak jó szándékai vannak a földdel bajlódó nép segítségére, de természetesen a földbirtokos osztály jogos kívánságait is meghallgatja s amennyire tőle telik, kielégíteni igyekszik.

Am, hogyha nem akarunk politizálni, akkor is halljuk, hogy előkerül tíz évre beosztva százmillió és már most tízmillió.

És amíg gondolkozunk fölöle, hogy hál' Istennek, mégis csak van valami pénzmag ebben az inséges világban, sőt jócskán vannak milliócskák, azalatt belép az állami díjnokok szervezködő testületének egy megbízottja és magyarázza, hogy miképpen áll az ő dolguk:

— Uram — mondja — lehetetlenség megélnünk. Egy forintból naponta vagy egy forint öt-

ven krajcárból, Budapesten... Oh, mily más dolga van a szolgának, a hivatalszolgának. Az hozzánk képest Rothschild, a sok mellékkereset, a ruha, a kisebb igény, egészségesebb élet és még hozzá a szolgálta lakbért is kap... Mi nem követelhetjük, hogy olyan jó dolgunk legyen, mint a szolgának, hisz miközttünk jogvégzett és diplomás emberek és egykor szebb napokat látott letört birtokosok és urak vannak. De legalább lakbért adjanak annyit, mint a szolgának és tíz évi lélekölő munka után, aki addig bírja, legalább két forint ötven krajcárt kapjon naponta. Ezt kérjük alázattal, csak azt kérjük, amit Wekerle ő excellenciája megígért és azért vagyunk elkéserevde, mert ugy látjuk, hogy ígérte nem teljesíti. Uram, hát lehetséges-e az, hogy nem fogja teljesíteni az ígértét?

Lehetséges? De még mennyire lehetséges, hogy ha például nincs pénz. Ha csak ama százmillió és tízmillió iránt nem jelentenek be igényt a díjnokok. Amde abból nem kaphatnak, mert Darányi ügyesebb volt és ígérete teljesítéséhez meg tudta kapni a pénzt Wekerlétől.

És Wekerlének kedves politikája, hogy inkább teljesíti azt, amit más ígér, mint amit ő maga ígér.

A „nagy” napok következnek. Tizenegyedikére összehívják a képviselőházat és ott gróf Andrássy Gyula benyújtja a választói reformról szóló törvényjavaslatot. A belügyminiszter ma ismertette a törvényjavaslatot az alkotmány-pártban és tízedikén este megjelenik a függetlenségi pártkörben és ott is ismertetést nyújt róla.

A tények egyszerre egész sereg mendemondát megsemmisítenek. A javaslat szerdán a parlament elé kerül és az egész nyilvánosság megismerheti.

Ez a tény a koalíció feladatainak teljesítésében a nemzeti kormány vállakozásának betetőzése s ehhez szükséges annak a parlamentnek a szankeziója, amelyik e program alapján gyűlt volt össze. A kormány pontról-pontra megtette kötelességét. A parlamentre kerül a sor, hogy a többit elvégezze. Maga gróf Andrássy Gyula logikusan megmaradt álláspontja mellett ugy a választói reform dolgában általában, mint ama taktikai kérdésben, hogy az ország nyugalma felett örködni igyekezett az ellenfelekkel szemben, mint erősebb fél, türelmes és nobilis volt, míg egyuttal a közrendet megóvni és a békességet fentartani törekedett.

Valahol olvastuk azt a meghatározást, hogy az alkotmányosság és a politikai rend nagy kérdéseiben egyes aktusok és pillanatok nem szoktak csodákat hozni sem erre, sem arra.

A mostani aktus több mint egy pillanatot jelentő cselekvés, de mégis legnagyobb eredménye az volna, hogyha nem hozna csodákat. Ha az alkotmányos jogok kiterjesztése mellett szintegy megmaradna a nemzet egysége, mint eddig, és ha a fejlődés ennek tovább való erősségét hozná, nem csoda gyanánt, hanem logikus következményeképpen.

Bizonyos elégtétellel konstatálhatja a belügyminiszter, hogy a várakozásnak aránylag hosszú ideje jó befolyást gyakorolt a kedélyek megnyugtására és gondolkozóba ejtette a közönség ama részét is, mely hajlandóságot mutatott, hogy az ellenséges agitációknak engedjen. Sőt nagyobbára ezt a részt, az ingadozókat, meg is térítette, akik egyelőre legalább az orosz közmondás intelmét fogadják el, hogy:

— Ne köpj a kutba, mert meglehet, hogy neked is innod kell belőle.

— A sajtó terén rettenetesek az állapotok —

mondja a pénzügyi bizottságban Buza Barna függetlenségi képviselő.

Valóban rettenetesek. A képviselők nagyon sokat irnak.

Budapest, november 6.

Az országos közoktatási tanács állandó bizottsága Fináczy Ernő elnöklésével november 3-án tartott ülésében Bozoky Endre titkárnak az 1907-8. tanévi iskolalátogatásokról szóló összefoglaló jelentését vette tárgyalás alá. A jelentés első része a népiskolákról szól. Ezek közül ez alkalommal Liptó- és Trencsén vármegyék népiskolái kerültek sorra, melyekről Goldis Ignác és Pechány Adolf számoltak be, számos érdekes és tanulságos adatot sorolva fel, különösen nevezett vármegyék nem magyar tannyelvű iskoláiról, a velük kapcsolatos nemzeti viszonyokról, a magyar nyelv tanításában mutatkozó eredmény fokáról, a még fenforgó hiányokról és akadályokról és a megszüntetésükre szolgáló intézkedésekről.

Az általános polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő bizottság dr. Imling Konrád államtitkár elnöklésével e hó 4-én és 5-én folytatta az öröklési jog elvi kérdéseinek tárgyalását. Ez alkalommal a következő két elvi kérdést tárgyalták: 1. A végrendeletéről felvett okirat tárgyi megsemmisülése vagy a megsemmisüléssel a közfelfogás szerint egyértékű tárgyi elváltása ne vonja-e maga után szükségképpen — tekintet nélkül a megsemmisülés vagy elváltás alanyi körülményeire — a végrendelet hatálytalanságát? 2. A hagyaték kezelésére jogosított végrendeleti végrehajtó (ugynevezett kezelő végrendeleti végrehajtó) mily határok között képviselhesse a hagyatékot, bíróságon kívül és bíróság előtt? A bizottság e hó 11-én, szerdán délután öt órakor folytatja tanácskozásait.

A nemzetiségiek értekezlete. A nemzetiségiek kedden, e hó 10-én Rákóczi-uti helyiségükben értekezletet tartanak, melynek tárgyát a politikai helyzet megbeszélése fogja képezni.

A kivándorlók védkötelezettsége. A közös hadügyminiszter a minap közzétett új véderő-utasításban a tengerentuli országokba kivándorolt hadköteles állampolgároknak néhány fontos kedvezményt engedélyezett. Az új rendelet szerint ezentul valamennyi külföldön tartózkodó állampolgárt egyenlő kedvezményben részesítik. A tengerentuli országokban tartózkodó állításköteles magyar állampolgárt indokolt kérésre felmentik az első és második korosztályban a hazai sorozó-bizottság előtt való jelentkezés kötelezettsége és a konzulátusnál való orvosi vizsgálat alól. Csak a harmadik korosztályban kell az állításkötelesnek okvetlenül, orvosi vizsgálat ezéliből, tartózkodási helyéhez legközelebb eső konzulátusnál jelentkeznie. Eddig ha a konzulátusnál katonai szolgálatra alkalmasnak találták, még ugyanabban az évben, belföldi sorozóbizottság előtt való megjelenés ezéliből haza kellett jönnie, ezentul a konzulátus az állításkötelest kérésére külföldön besorozza, felesketi és megengedheti, hogy a katonai szolgálat megkezdését azon év október elsejéig elhalasztassa, amelyikben huszonegyedik életévét betöltötte. A sorhad szolgálati kötelezettségének eleget tett, de fegyvergyakorlatra kötelezett kivándorlónak a fegyvergyakorlatokat és az ellenőrzési szemle alól való felmentését az új rendelet nagyon egyszerűsíti. A kérvényező ezentul a kérvényt a katonai iratokkal minden évben január végéig egyszerűen benyújtja a konzulátusnál s ennek révén felmentik a fegyvergyakorlat és az ellenőrzési szemle alól. A hadügyminiszter rendelete megkönnyebbiti az állításkötelesek jelentkezését, megkíméli azokat sok költséggel és idővesztéssel járó utazástól és lehetővé teszi a kivándorlónak, hogy törvényszabta katonai kötelezettségének könnyen eleget téve, bármikor visszatérjen hazájába.

A községek közegészségügyi szolgálata. A belügyminiszter a községek közegészségügyi szolgálatának módosításáról szóló új törvényt november elejével életbeléptette. A miniszter az erről szóló rendeletéhez utasítást csatolt, amely — lehetőleg rövidre fogva — tartalmazza a szükséges utbaigazításokat a törvény életbeléptetése alkalmával való rendelkezéseket, valamint a később esetről-esetre való praktikus alkalmazás módzatait. Súlyt helyez a miniszter arra, hogy a törvényben foglalt alapelvek minden irányban a lehető legrövidebb idő alatt érvényesüljenek; ezért elrendelte, hogy az életbeléptetés előkészítő munkálatait azonnal megkezdjék és az idevágó ügyeket minden erre hivatott hatóság soron kívül intézze el, a törvényben előírt szabályrendeleteket pedig a rendezett tanácsú vá-

rosok és községek, valamint a törvényhatósági bizottság — a szükséghez képest — rendkívüli közgyűlésen alkossák meg. De legsürgősebbnek tartja a miniszter azt, hogy a községi és körorvosok törzsfizetésének és korpótlékának kiutalványozásához szükséges főkimutatásokat elkészítsék és a törvényhatósági közgyűlésen megállapítsák, hogy így a többi üdvös intézkedések is minél gyorsabban életbeléptethetők legyenek.

A balkáni zavarok.

Budapest, november 6.

Ma jött az első békésebb hang Angliából. Earl of Crove, a titkos tanács lordelnöke egy beszédjében kijelentette, hogy nincs az a nagyhatalom és ezek között természetesen Anglia, mely ne arra törekedne, hogy a differenciákat eloszlassa. A titkos tanács lordelnöke beszédjét azzal fejezte be, hogy a jövőt nem mondhatja reménytelennek.

Szerbiából eddig csak harci riadók szavát hallottuk, melyek Európa lángbaborulásával fenyegetődtek. Ma azonban egész más hangokat hallottunk, melyek valószínűleg kissé le fogják hűteni a nagy harci kedvet. Szerbia ugyanis pénzügyi válság előtt áll. A politikai zavarok folytán hitele megcsappant, kereskedelme pedig a tönk szélére jutott. Belgrádban most arról tanácskoznak, hogy miképp lehetne az országot a pénzügyi katasztrófától megmenteni. A szerb hazafiak ezek után aligha fogják követelni a háborút, melyhez tudvalevőleg Montecuccoli óta három kellék szükséges: pénz, pénz és megint pénz.

Mai távirataink a következőket jelentik:

A megfenyegetett Szerbia.

Belgrádból jelentik, hogy Forgách osztrák-magyar követ érelyes lépései és az összes többi nagyhatalom barátságos tanácsai folytán a kormánynak sikerült a közvéleményt megnyugtatni. Első következménye a változásnak az osztrák és magyar kereskedők elleni bojkott megszüntetése. A joghallgatókból álló bojkott-örsegek eltávolították helyükről. A kormány felszólította a lapokat, hogy tartózkodjanak ő felsége I. Ferencz József ellen irányuló mindenféle támadástól, különben a lapot elkobozzák. A lapok és felszólításnak engedelmességek. A városban az a hír kering, hogy gróf Forgách osztrák-magyar követ ultimátumot nyújtott át, amelyik az „Otačbena“ című lap szerint így szól:

„Miután Belgrádban a magyar és osztrák alattvalók helyzete egyre kritikusabb lesz és Ausztria-Magyarország ellen a tüntetések egyre tovább tartanak, Ausztria-Magyarország kénytelen lesz Belgrádot elfoglalni és katonai és rendőri intézkedéseket foganatosítani, hogy Szerbiában a béke és a nyugalom biztosítottassék. Az osztrák-magyar követ ajánlja a szerb királyi kormánynak, hogy akadályozzon meg minden Ausztria és Magyarország ellen irányuló tüntetést és kezeskedjék a belgrádi magyar és osztrák alattvalók biztonságáért. Ellenkező esetben a monarchia kénytelen lenne a csapatoknak meghagyni, hogy vonuljanak be Belgrádba. Az ultimátumra való feleletet 24 órán belül adandó meg.“

A belgrádi községtanács elhatározta, hogy György trónörökös hazaérkezése alkalmából ünnepélyes fogadtatásban részesíti. A házak fellobogózását máris megkezdették. A fogadtatás a hatóságok fején kívül az összes tiszték részvételével lesz.

Anglia és a keleti válság.

Earl of Crowe, a titkos tanács lordelnöke ma Surbitonban beszédet mondott a közeli Kelet válságairól. Kifejtette, hogy Anglia nem szolgál önző célokat, óhajtja azonban, hogy Törökországban szabad tere legyen az alkotmányos mozgalomnak. Együttal meg kell gondolnia, hogy Európa ama részében sok és különböző érdek van, de azt hiszem

— folytatta a szónok — nyugodtan mondhatjuk, hogy nincs az az európai nagyhatalom, amely nem kívánná, hogy a béke fennmaradjon és hogy a szerencsétlen differenciák dolgában kielégítő megoldások jöjjenek létre. Hiszem, hogy általánosságban a jövőt nem mondhatjuk reménytelennek.

A Daily Telegraph katonai tudósítójának tollából ma cikk jelent meg, amely nagy elismeréssel nyilatkozik az osztrák-magyar hadsereg harczerképességéről, de kiemeli azokat a hibákat is, amelyek szerinte a különben kitűnő harczerképességet károsan befolyásolják. Így többek közt azt mondja a közlemény, hogy a vezetés sok tisztje háboru esetére öreg, a katonai szállító-kocsik nagyon nehezek és így a bosnyák vidékeken nem lesznek megfelelők, végre, hogy a többi hadi eszközök már régi rendszerűek.

Oroszország és az annexió.

A „Birsevija Vjedomoszi“ a következőkben értesül Oroszország állásfoglalásáról abban az esetben, ha Ausztria-Magyarország nem fogadná el az orosz konferencia-programot. Befolyásos szlávbarát körök nézete szerint Oroszországnak hivatalosan tiltakoznia kellene a berlini egyezmény megsértése miatt, ezzel szemben az óvatosabbak, Izvolszkival az élükön, arra az álláspontra helyezkednek, hogy Oroszország ne tiltakozzék, hanem Bosznia annexionának elismerése, vagy el nem ismerése tekintetében bárminő kötelezettség vállalása nélkül tartsa fenn azt a jogot, hogy a jövőben visszatérhessen erre a kérdésre.

A Wiener Allgemeine Zeitungnak kitűnően informált diplomáciai körökből azt a kedvező hírt adják, hogy az Oroszország és Ausztria-Magyarország között folyamatban lévő és a nemzetközi konferenciára vonatkozó tárgyalások nemcsak hogy normális mederben haladnak, de határozottan kedvező eredményre nyújtanak reményt. Erősen hiszik, diplomáciai körökben, hogy a tárgyalások eredménye teljesen meg fogja szüntetni azt a feszültséget, amely Oroszország és Ausztria-Magyarország között egy darab idő óta fennállott, sőt kétségtelennek mondják, hogy a félreértések már is oszlófélben vannak. E kedvező fordulat állítólag annak köszönhető, hogy Izvolszki békeszerető, tárgyilagoss és szenvedélytelen politikájának folytatására, a czárnál tett legutóbbi látogatása alkalmával megerősítést nyert és biztatást kapott arra nézve, hogy reális politikája, amely az európai béke fentartását tartja szem előtt, érvényesülni fog azon pánszláv törekvések dacára is, amelyek bizonyos befolyásos társadalmi és parlamenti tényezők részéről kétségkívül észlelhetők.

Odesszai jelentések szerint az osztrák és magyar áruknak Szerbiában való bojkottálása folytán Oroszország kivitele Szerbiába rendkívüli mértékben emelkedett. A fekete-tengeri és dunai gőzhajózási társaság, melyet az orosz kormány szubvencionál, most két hajó helyett hetenkint három járát. Az orosz hajózási és kereskedelmi társaság, melynek hajói Odessza és a keleti tengeri kikötők közt közlekednek, hajóit ezentul Antiváriba is járattatja.

Vukotics visszatérése.

Vukotics, aki tudvalevőleg Montenegró megbízottja volt Belgrádban és akit Belgrádba utaztatásban Zágrábban a magyar hatóságok egy pár órára feltartóztattak, ma visszatért Cetinjebe. Vukoticsnak megérkezése után az volt első dolga, hogy a cetinjei osztrák-magyar követnek visszaküldte osztrák-magyar rendjeleit, azzal az indokolással, hogy legnagyobb sajnálatára, a történetek után, ezeket a rendjeleket nem viselheti.

Az osztrák csapatok a montenegrói határ mentén egyre folytatják gyakorlataikat. Általános a félelem, hogy a gyakorlatozó katonaság és a montenegrói lakosság között összeütközés történhetik. A tauerni vasút számos montenegrói munkása ma hirtelen elhagyta szolgálati helyét azzal az indokolással, hogy hazájuk iránti kötelezettségek szólítják őket, Montenegróba utaztak.

Szerbia pénzügyi válsága.

A Beogradske Novine kategorikusan követeli a moratorium proklamálását, mert ez az egyetlen mentesség a pénzügyi tönk ellen, amely eltekintve az állam

pénzügyek megingatásától, sok ezer szerb polgárt tenne tönkre. A lap előkelő bankok képviselőivel, nagykereskedőkkel, valamint egy képviselővel folytatott interjúkat közöl, akik határozottan a moratorium szükségessége ellen nyilatkoztak. Hozzáteszi azonban a lap, hogy más kereskedők, akik nem akarják nevüket nyilvánosságra hozatni, odanyilatkoztak, hogy moratorium nélkül számos üzlet a tönkrejutásnak volna kitéve. Ugyanaz a lap jelenti, hogy a közgazdasági miniszter helybenhagyta az újonnan alapított hitelegyesület alapszabályait, amelynek egyetlen feladata a kereskedőknek a nemzeti banktól kieszakoztatott hitel útján segítségére lenni. Ez utóbbi napokban tényleg számos betevő visszavonta letétjét, ami egyes pénzintézeteket nehéz helyzetbe sodort. A Samo Uprava kormánylap rendkívül erősen szembeáll a Beogradske Novine által szellőztetett moratorium-kérdésnek és kijelenti, hogy ezen erőszakos és veszélyes eszme megvalósítására egyáltalában nincs szükség s az a legsúlyosabban sújtana az országot. A jelen komoly pillanatban ily eszmére nem is szabad gondolni, annál kevésbé nyilvánosságra hozni.

A monitorok gyakorlata.

A dunai monitorok tegnap délután Zimonyba érkeztek és a város előtt horgonyt vetettek. A monitorok holnap és vasárnap lövőgyakorlatokat fognak végezni. A hadihajók megjelenése nagy föltűnést keltett.

A dunai flotilla ma reggel megkezdte lövőgyakorlatait Zimony mellett. A monitorok gyakorlataiban résztvettek a pétervárad dandárparancsnok és a várparancsnok. Az ágyuk dörögése Belgrádba is áthallatszott és nagy izgalmat keltett. A „Stigh” nevű szerb gőzöst, amely Belgrádból Ujvidékre felfelé haladt a Dunán, egy osztrák örcsolnak feltartóztatta. Ennek dacára a „Stigh” még délben még egyszer kísérletet tett az átkelésre, de ugyanazon örcsolnak ismét útját állta. A hajó kénytelen volt visszatérni Belgrádba. Itt úgy fogják fel ezt az eseményt, hogy az a nemzetközi jog szabályaiba ütközik és vele szemben a represszáliák jogosultak és ennél fogva haladéktalanul folyamatba fognak tétetni. A dunai monitorok ma este Péterváradra vonultak vissza.

A bosnyák küldöttség elutazása.

Szerajevóból jelentik, hogy a Bécsbe készülő hódoló küldöttség tiszteletére tegnap délelőtt ünneplés fogadtatást rendeztek a városházán, ahol Kulovics Eszszad efendi polgármester üdvözölte a vendégeket. A küldöttségben mintegy 50 községtanácsos és 80 más polgár vett részt, akik között körülbelül 100 mohamedán van. Az ünnepélyen megjelentek és a küldöttségben is résztvesznek Hadzi Omerovics Ahmed bég Mosztárból és Szalom Salamon efendi Szerajevóból, akik 30 évvel ezelőtt, az okkupáció alkalmából, ugyancsak résztvettek az akkori bécsi hódoló küldöttségben. A fogadtatáson a küldöttség tagjain kívül még ott voltak: Winzor lovassági tábornok, Bosznia és Hercegovina kormányzója, továbbá Karl Schleiss és Rhemen dandárparancsnokok, Liposcak, Babic és Schmed ezredek, báró Benko polgári adlós, Hörmann osztályfőnök és számos más méltóság. Az ünnepély alatt a kormányzó táviratot kapott, amelyben a kabinetiroda arról értesítette, hogy az uralkodó a szerajevói nagy bazárégés áldozatainak 10.000 koronát adományozott magánpénztárából. A jelen voltak viharos éljenzéssel fogadták ezt a hírt. A küldöttség este 6 órakor utazott el Szerajevóból. A pályaudvaron óriási közönség jelent meg, amely a polgármestert lelkesen megéljenezte. A szerajevói községtanácsosok elhatározták, hogy visszatérésük alkalmával Budapestre is ellátogatnak.

Legujabb híreink.

Az osztrák árúk ellen irányuló bojkott következtében a czukorárúk 21 piaszterről 120 piasterre emelkedtek 50 kilonként. A keleti bonyodalom következtében beállott üzleti változásokat, ugylátszik, Hollandia is a maga részére szeretné felhasználni és nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a czukorimportban ő is részesedhessék.

A belgrádi lapok értesülése szerint Edvárd angol

király Harding államtitkár által Milovanovicnak szíves üdvözlőit küldte és sajnálkozását fejezte ki a felett, hogy Milovanovicot nem fogadhatta, de biztosítja a szerbek iránti rokonszenvéről. Belgrádban november 9-ére, amikor az angol király születésnapja van, nagy ovációkat terveznek az angol követség előtt.

Az osztrák kormányválság.

Budapest, november 6.

Az osztrák kormány lemondása küszöbön áll. Beck miniszterelnök talán már a holnapi nap folyamán összehívja a minisztertanácsot, amelyen bejelenti lemondási szándékát. Ez esetben természetesen az összes miniszterek rendelkezésére bocsátják tárczájukat, úgy, hogy báró Beck az egész kormány lemondását fogja az uralkodó elé terjeszteni.

Beck eme határozatát gyorsította a keresztény-szocialista párt tegnapi határozata. Bár ez a párt már hosszabb idő óta ellenséges magatartást tanúsított a miniszterelnök ellen, úgy, hogy tegnapi állásfoglalása előrelátható volt. Báró Beck kabinetjének rekonstruálását már akkor meddőnek látta, amikor arról értesült, hogy a keresztény-szocialisták a parlament feudális csoportjával szövetkeztek megbuktatására. Emiatt Beck az utóbbi időben már nem is tárgyalt oly nyomatékkal a pártok vezetőfőriaival. Mert tudta, hogy míg ezekkel tárgyal, addig a keresztény-szocialisták ellene dolgoznak. Lueger emberei már nem elégedtek meg azzal a hatalommal, amely a kezükben volt, hanem magukhoz akarták ragadni mindama hatalmat, melylyel az összes német pártok rendelkeztek a kormányzásban.

Ha az uralkodó elfogadja a Beck-kabinet lemondását, akkor valószínűleg báró Bienerthet, a mostani belügyminisztert fogja megbízni az új kormány alakításával. Az új miniszterelnöknek kötelessége lesz ismét koalíciós minisztériumot alakítani, melynek ő, mint hivatalnok kerülne az új kabinet élére. Több mint valószínű, hogy neki is ugyanazokkal az ellenségekkel kell megküzdenie, mint annak idején Becknek. Ami az új miniszterelnök helyzetét megkönnyíti, az az a körülmény lesz, hogy mint belügyminiszter, rendkívül tartózkodó magatartást tanúsított. Nem tartozott a kormány azon tagjai közé, kik az összes politikai események előterében álltak s így úgy szólva, mint új ember lép a pártok elé, kinek keze semmiképpen sincsen megkötve. Ennek dacára Bienerthnek nehéz helyzete lesz. Beavatott körökben némi kétséggel tekintenek vállalkozása elé, melynek sikere mindenestre attól függ, hogy a pártok minő követelésekkel lépnek eléje.

Bécsből ma a következő híreket kaptuk: Bécsi jelentések szerint az egész Beck-kormány formális lemondása a legközelebbi időben küszöbön áll. Jövendőbeli miniszterelnökké báró Bienerth Richárd, a jelenlegi belügyminiszter van kiszemelve. Báró Beck elhatározását kabinetjének a tagjaival nem közölte, de nagyon valószínűnek tartják, hogy Beck ma, vagy holnap minisztertanácsot fog összehívni, hogy abban lemondási szándékát bejelentse. Erre valószínűleg az összes miniszterek rendelkezésre fogják bocsátani tárczáikat és báró Beck ebben az esetben az összkabinet lemondását fogja az uralkodó elé terjeszteni. Abban az esetben, ha a király a lemondást elfogadja, báró Bienerth-t, aki már tizennégy nap óta elő van készítve erre, fogja az új kabinet megalakításá-

val megbízni. Bienerth azonnal érintkezésbe fog lépni a pártokkal, hogy parlamenti kormányt állítson össze. A pártok az új kormányban változatlanul lesznek képviselve, vagyis az új kabinetben a keresztény-szocialisták két, a csehek két, a lengyelek két, a német szabadelvű pártok pedig három tárczát kapnak. Becket a király valószínűleg már holnap újból kihallgatásán fogadja és a válság előreláthatólag gyors megoldást nyer.

A cseh nemzeti szabadelvű párt nagyobb végrehajtó bizottsága tegnap a párthoz tartozó reichsrathi és tartománygyűlési képviselőkkel együtt ülést tartott, amelyen 106-an vettek részt. A gyűlésen behatóan tárgyalták a jelenlegi politikai helyzetet, melyről dr. Mastalka referált. Ezután egyhangulag jóváhagyták a következő határozati javaslatot:

Tekintettel arra a mélységes és jogos elkeseredésre, melyet a cseh nemzetben a koalíciós rendszer német oldalról történt illojális megsértése keltett, a tágabbkörű végrehajtó-bizottság teljesen hozzájárul az akezió-bizottság október 20-iki határozatahoz, amennyiben jóváhagyta dr. Fiedler miniszter lemondását és felszólította, hogy ahhoz ragaszkodjék. Egyidejűleg kijelenti a tágabbkörű végrehajtó-bizottság, hogy a párt nem támogathatja a jelenlegi kormányt.

A keresztény-szocialista párt elnöksége tegnap este dr. Lueger elnöklésével hosszabb ülést tartott, amelyen határozott állást foglaltak egy hivatalnok-kormány alakítása ellen. Anélkül, hogy az új kormányelnök személyére nézve állást foglalná a párt, kifejezi azon meggyőződését, hogy ez alapon csak úgy lehetséges a kormányalakítás, ha sikerül a Szudetta-országokban lakó németek és csehek közt kielégítő megegyezést létrehozni.

Parlamenti körökben kétségtelennek tartják, hogy amennyiben báró Beck miniszterelnök csakugyan beadja lemondását, a kormányt ismét koalíciós minisztérium fogja átvenni. Beck kabinetjének bukását olyan befejezettnek tartják most már, hogy már a minisztérium tagjainak névsorát is kolportálják. E névsor szerint a miniszterelnök báró Bienerth lenne, aki egyúttal a belügyi tárczát is vállalná, a kultuszminisztérium élére Lichtenstein herceg, a kereskedelemügyi minisztérium élére Weisskirchner dr. állana, míg a földmivelésügyi tárczát gróf Klum Jarosláv, a közoktatásügyit dr. Chiari vagy egy lengyel, az igazságügyit dr. Sylvester vagy egy lengyel, a vasutit dr. Derschatta, a pénzügyit dr. Fiedler, a cseh tárczát Celakovski udvari tanácsos, a német minisztériumot Schreiner, a lengyelt Abrahamovic lovag vagy Plombinszki tanár kapná. Az a feltevés, hogy a minisztériumnak ilyen módon való összeállítása elkerülhetővé fogja tenni az erők eltolódását a kabinetben. Képviselői körökben határozottan állítják, hogy amennyiben Weisskirchner dr. venné át a kereskedelmi tárczát, dr. Ebenhoch, a mai földmivelésügyi minisztert fogják megválasztani a parlament elnökévé. A jelenlegi közmunkaminiszter, dr. Gessmann, valószínűleg Alsó-Ausztria tartományi marsallja lesz.

Ujabb hírek szerint báró Beck miniszterelnök holnap délelőtt be fogja adni lemondását. Utódja báró Bienert lesz, aki máris megkezdte a kabinetalakítás munkálatait. Az eddigi dispoziciók szerint a keresztény szocialisták két tárczát, a németek ellenben három tárczát kapnak. Az igazságügyminiszteri tárcza viselésére egy mérsékelt cseh urakházi tagot fognak felkérni. A csehek három tárczához, a lengyelek két tárczához jutnak. A közoktatásügyi tárcza jelöltjei közt emlegetik Stürgh grótot. A német nemzeti miniszter dr. Pergelt lesz, a vasutügyi miniszterium élén dr. Derschatta marad, esetleg azonban dr. Sylvester lesz az utóda. Pénzügyminiszterként Bilinski lovagot, az osztrák-magyar bank főkormányzóját emlegetik. Cseh miniszter dr. Hruban cseh klerikális képviselő lesz. A mostani cseh miniszter Prasek valószínűleg a földmivelésügyi tárczát kapja, míg dr. Fiedler kereskedelemügyi miniszter a közmunkaügyi tárczával cserél. Keresztény-szocialista jelöltként, arra az esetre, ha Gessmann kiválik, ami különben még most nem bizonyos, dr. Weisskirchner Richardot és Lichtenstein herceg alsó-ausztriai tartományi marsallt emlegetik.

A német — francia viszály.

Budapest, november 6.

A kazablankai incidens ma váratlanul békés fordulatot vett. A német és francia kormány megegyeztek abban, hogy az eset fölött kölcsönös sajnálkozásukat fejezik ki, s a jogi tekintetben keletkezett differenciákat a hágai békebírók elé terjesztik. Érdekes, hogy Anglia ezúttal is érezte Németország iránti ellenséges magatartását, amennyiben a berlini kormánytól tudatta, hogy fegyveres konfliktus esetén, Anglia egész haderejével támogatni fogja Franciaországot. Ha ez tényen alapul, akkor nem lehetetlen, hogy Németország gyors irányváltozása Sir Edward Grey nyilatkozatának következménye.

Mai híreink a következők:

Párisi jelentések szerint a kazablankai eset békés elintézésére már megtalálták a formulát, a melyhez a francia kormány is hozzájárult. Ez a formula így szól:

Franciaország és Németország egyértelműen sajnálják az incidens, a melyet Kazablankában sajnálatos erőszakosság idézett elő németek és franciák közt s mind a két hatalmat az az óhajlás tölti el, hogy az egymás között való jó viszonyt főtartsák.

Mind a két kormány elhatározta, hogy az eset részleteit a hágai választott bíróság elé terjeszti és már most csak arról van szó, hogy megállapodjanak, vajjon az egész kérdést a hágai bíróság elé terjeszték döntés végett, vagy pedig, a mint Németország kívánja, csak a jogi kérdésben kéri ki a bíróság döntését. A francia kormány engesztelő álláspontjának hangoztatása végett elhatározta, hogy a kazablankai francia rendőrbiztosok jelentését, közzététele előtt, már most közölni fogják a német kormánytól. A választott bíróság tárgyalásának alapja ez a jelentés lesz.

A „Temps“ ma is igen éles hangot használ és azt állítja, hogy Berlinben el kívánják terelni a figyelmet arról a kellemetlen határról, amelyet az új adótörvénytervezetek idéztek elő. E manőver mellett Franciaország helyzete különben a képzelhető legkedvezőbb. A német nép tudja, hogy a francia kormány a kazablankai ügygel egyáltalában nem szándékozott Németország becsületét érinteni. Nagy vigyázatlanság volna Bülow hercegtől a fegyveres elintézés megköszöntését, amikor Ausztria-Magyarország teljesen a kelettel van elfoglalva, Oroszország nemzeti revanche-ot keres, Franciaország katonailag és erkölcsileg készen áll méltóságának megvédésére, Anglia kétségbevonhatatlan fölényvel bír a tengeren és Olaszország mind kevésbé hajlandó magát idegen viszályokért feláldozni. Bülow herceg sokkal okosabb, semhogy ily vigyázatlanságot elkövessen. A francia kormány, amely szilárd magatartása esetén a közvélemény támogatását bírja, tegye közzé haladéktalanul a kazablankai incidensre vonatkozó összes aktákat.

A német kormány engedékenysége állítólag döntő befolyással volt, hogy az angol kormány közölte Berlinben, hogy abban az esetben, ha fegyveres konfliktus támad Németország és Franciaország között, Anglia Franciaországot aktív támogatásban fogja részesíteni.

Holnap minisztertanács lesz az Elysée-palotában. Pichon külügyminiszter ma délelőtt nem kapott a Berlinből táviratot a kazablankai incidensre vonatkozó tárgyalásokról. Azt hiszik, hogy Németország válasza ma este vagy holnap reggel fog megérkezni. A párisi mértékadó lapoknak a kazablankai incidensről szóló mai fejtegetéseiben ismét bizonyos nyugodtság nyilvánul. A Figaro írja: Ha sikerülne a békebírók egybehívásánál szokásos bevezető közlést engesztelő szellemben tartani, a két kormány nem kerülheti el annak egyidejű elismerését, hogy a kazablankai incidens tényleg sajnálatos, mint minden, ami a békét zavarhatja. De a francia kormány akkor lesz összhangzásban a közvélemény legmélyebb meggyőződésével, ha a katonáknak és matrózoknak, akik kötelességüket teljesítették, nem

fejezi ki rosszaságát. Van becsületérzés, amely nemzetközi és a berlini kormány nem tételezheti fel a francziákról, hogy a guny martalékául fogják magukat odavetni. Bizonyos érzékenykedést úgy a németek, mint a francziák oldalán azonban alig lehet érteni és ennek kiküszöbölésével lehetséges csupán a megértés. Ennek a feladatnak szenteli magát büzön a francia kormány. Ha a német kormány követi példáját, könnyű lesz a megegyezés a békebírók előtt, amelynek az utolsó szót kell kimondania. A radikális „Action“ szerint a javasolt elintézési mód, amely senkit sem aláz meg, valóban olyan, hogy örömmel üdvözölhetjük. Ha két ember az utcán összeütközik, kölcsönösen bocsánatot kérnek, anélkül, hogy akármelyikük méltóságán csorbát esett volna.

KÜLFÖLD.

Az alsó-ausztriai választások. A tegnapi alsó-ausztriai tartománygyűlési választásokon 40 keresztény-szociálistát, 4 német szabadelvűt és 1 kompromisszumos jelöltet választottak meg. Egy helyen pótválasztás szükséges.

A hármasszövetség meghosszabbítása. A milánói „Corriere della Sera“ római diplomáciai forrásból arról értesül, hogy Vilmos császár élénk tanácskozásokat kezdett, hogy Ausztria-Magyarországot és Olaszországot megnyerje ama tervének, hogy a hármasszövetséget már most meghosszabbítsák 1921-ig. Ugyanezen diplomáciai körök állítólag elismerik, hogy a jelen pillanat az ilyen akcióra alkalmasnak tekinthető és hozzáteszik, hogy Vilmos császárnak mostani bécsi látogatása ezzel a céllal állhatott összefüggésben. Valószínűnek tartják, hogy Vilmos császár ugyanebből a célból az olasz királyt is meg fogja látogatni.

A kancellár-válság. A birodalmi gyűlés jövő hétfőn vagy kedden tárgyalja a császári interjú ügyében benyújtott interpellációkat. Az elhalasztásának az az oka — mint már megírtuk — hogy Bülow herceg kijelentette, hogy az interjú dolgában külföldi kormányokkal folytat tárgyalást és fontos táviratokat vár, amelyek csak a hét végén érkehetnek meg. A többségi pártok úgy akarják a tárgyalást folytatni, hogy Bülownak lehetővé tegyék hivatalában való megmaradását.

Az a terv, hogy az ismeretes interjú-kérdésben felirattal fordulnak a császárhoz, teljesen megilusultnak tekinthető. A sajtó egy része nagyon elégedetlen a kancellárral és azt hangoztatja, hogy Bülow nem elég erélyes. A birodalmi gyűlés folyosóján is felhangzott ma az a jelszó, hogy a jelenlegi viszonyok között nem szavakra, hanem teitkre van szükség. Illetékes politikai körökben egyre jobban kidomborodik az az intenció, hogy végre alkotmányjogi garanciákat kell szerezni a császár politikai beszédei és beszélgetéseire nézve és hogy ezekért is a kancellárt lehessen felelősségre vonni. Sokan a mellett foglalnak állást, hogy a parlamentnek előterjesztési joga legyen a birodalmi kancellár kinevezésére vonatkozólag.

Taft beszéde. Taft, az amerikai unió leendő elnöke a kereskedelmi klubban beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy minden kereskedő, aki engedelmessékedik az ország törvényeinek, teljes energiával láthat üzletei után és hogy minden vállalat fejlődhetik a fennálló törvények tiszteletben tartása mellett, anélkül, hogy adminisztratív beavatkozástól kellene tartania. Mindazon üzleti vállalkozások azonban, amelyek a lakosság jövedelére alásnek, a tisztességtelen üzleti működés elleni törvények szigorú alkalmazására számíthatnak és mindazok ellen, kik e törvényeket megsértik, kiméletlenül fog a kormány eljárni.

A perzsa reakció. A jövő hét folyamán a sah egy határozatlan hangú rendeletet készült kibocsátani az új választások megejtése tárgyában. E rendelet kapcsán a sah környezetéből petíciókat fognak betervezni az alkotmány ellen, mire a reakciónáriusok és a csöcselék tüntetéseket fognak rendezni. A sah ezután eltörlí az alkotmányt.

TÁVIRATOK.

Csatorna két tenger között.

Kertsch, november 6. A Kertsch-Jenikolei csatornát ma hivatalosan megnyitották. A csatorna, amely huszonnégy láb mély, lehetővé teszi a forgalmat a Fekete- és az Azovi-tenger között.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	nov. 6.	nov. 5.
Buza	locobuza 110 ¹ / ₂	109 ⁷ / ₈
	decemberre 110 ⁷ / ₈	110 ¹ / ₂
	májusra 111 ¹ / ₈	110 ³ / ₄
Tengeri	decemberre 74 ¹ / ₂	72 ¹ / ₂
	májusra 70 ¹ / ₄	70 ¹ / ₂
Csikagó.		
Buza	decemberre 100 ¹ / ₄	99 ⁷ / ₈
	májusra 103 ³ / ₄	103 ³ / ₈
Tengeri	decemberre 61 ¹ / ₄	61 ³ / ₄

New-York, nov. 6. Gyapot New-Yorkban helyben — (9.25 tegnap), gyapot decemberre — (9.—), gyapot februárra — (8.80), gyapot New-Orleansban helyb. — (8¹⁵/₁₆), petroleum stand white Filadelfiában 8.50 (8.50), petroleum Stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, november 6. (Zárlat.) Zsir januárra 9.30 tegn. —, zsír májusra 9.30 (tegnap 9.42), szalonna short clear, 9.37 (tegnap 9.37), sertészsír januárra 16.— (tegnap 16.20)

New-York, november 6. (Saját tudósítónktól.) Polyton erős vételek történnék nyersvasban és valószínű, hogy ennek következtében az áruk is egyre szilárdabbak lesznek. A piac irányzata határozottan fölfelé törekvő, különösen a nagyobb szállításokra. A helyzet kétségtelenül jobbra változott.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szombat, november 7. — Róm. kat.: Engelbert. — Prot.: Izolda. — Görög-orosz: okt. 25. Marzian. — Zsidó: March. 13. 3. Lech. — A nap két reggel 6 óra 54 perczkor, nyugszik délután 4 óra 35 perczkor. — A hold két d. u. 4 óra 35 perczkor, nyugszik éjjel 5 óra 30 perczkor.

A miniszter nem fogadnak. Allandó kiállítás a Könyves Kálmánál Nagymező-utczai 37-30. Nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs. — Velazquez-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Fialat festők kiállítása az Uránia Kiglytéri szalonjában nyitva 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A földtani intézet múzeum zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György múzeum zárva. — Az Erzsébet-Múzeum zárva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig. a téli hónapok alatt november 1-től február végéig kedden és pénteken 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak nyitva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— Személyi hírek. Lajos bajor királyi herceg ma a sárvári kastélyában ebédet adott, melyre Berzdij István főispán, Herbst Géza alispán, Kussevich Tivadár, a máv. üzletvezetője, valamint a sárvári hatóságok fejei hivatalosak voltak. — gróf Széchenyi Miklós győri püspök e hó 8-án avatja fel a kajdi új róm. kat. templomot. A felszentelésen részt fog venni dr. István Vilmos megyés püspök, gróf Erdődy Gyula és neje, valamint a megyei előkelőség számos tagja.

— A német császár vadászaton. Ferenc Ferdinánd főherceg, trónörökös eckartsau birtokán, mint onnan táviratozzák, Vilmos császár ma reggel kilencz órától három óráig ismét nagy vadakra vadászott. Ma öt hajtás volt, mindegyiket a trónörökös vezette. A császár délután négy órakor automobilon Bécsbe ment. Tegnep este a német császár igen jól érezte magát. Az ebéd este tíz óráig tartott, tizkor a császár megnézte a park szebb helyeit, majd a terembe visszatérve, bécsi zenedarabokat adatott elő majd éjjelig s csak azután tért nyugalomra.

— Szerényi államtitkár állapota. Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár állapotában az öröndetes javulás egyre tart. Az államtitkárt ma délután meglátogatta Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter és nála mintegy két órát meghaladé időt töltött.

— **Vilmos császár királyunknál.** Vilmos német császár Ferencz Ferdinánd főherceg kíséretével együtt automobilon Eckartsauból hat óra öt perczkor a schönbrunni kastélyba érkezett. Az órség a diszindulót játszotta. A császár, aki vadászkosztümben volt, a vendéglakosztályban szállt meg, ahol a vadászruhát felcsorította a tulajdonát képező hetedik számú huszárrezred egyenruhájával. Az utcákon egybegyült nagyszámú közönség élénk ovációkban részesítette a császárt. Ma este hét órakor Schönbrunnban szűkebb körű ebéd volt, amelyen a két uralkodó, Ferencz Ferdinánd főherceg, a német császár kísérete, Tschiersky német nagykövét, báró Aehrenthal külügyminiszter, Szögyény-Marich berlini nagykövét, valamint ő felsége kísérete vettek részt. Ebéd után a két uralkodó fél óráig tanácskozott. A német császár kilenc óra öt perczkor kíséretével együtt Donau-Essingenbe utazott. Vilmos császár igen szívélyesen bucsuzott el a pályaudvaron az urakodótól. A német császár háromszor megcsókolta királyunk arcát és melegen megszorította kezét. Ugyaníly szívélyes módon bucsuzott el Ferencz Ferdinánd főhercegtől. A német császár örömeinek adott kifejezést afelett, hogy ez évben két ízben volt alkalma meglátogatni I. Ferencz József császárt és királyt, egyben megköszönte a főhercegnek a birtokán töltött kellemes napokat. A német császár ezután szalonkocsiba szállt, de mindjárt megjelent annak ablakánál. Miután a vonat kirobogott a pályaudvarról, ő felsége Schönbrunnba hajtatott.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma tizenkét államvasuti tisztviselőnek és alkalmazottnak királyi kitüntetését közli. A királyi buzgó szolgálatai elismerésül Perner Gyula kir. tanácsos, államvasuti főfelügyelőnek és Dax Lajos üzletvezetőhelyettes, államvasuti főfelügyelőnek nyugdíjazásuk alkalmából, a harmadosztályú vaskorona-rendet, Bánó Gyula és Kain Albert államvasuti felügyelőknek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, Margaretha István főellenőrnek és Weszelák József főmérnöknek a koronás arany érdemkeresztet, Brotán János művezetőnek, Göndör János főkocsivizsgálónak és Veres József főtávíróknak a koronás ezüst érdemkeresztet, továbbá Mohács Károly kiadó örnekek, Steig György váltóörnek és Karbositzky Venczel tűzikövácsnak az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Szalay Imre ünneplése.** Szalay Imrét, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatóját a király a Ferencz József-rend középkeresztjével tüntette ki. A múzeum tisztviselői ebből az alkalomból testületileg járultak elé és nevében dr. Fejérfataky László udvari tanácsos, a könyvtár igazgatója, mondott megleghangú üdvözlő beszédet. Szalay Imre mélyen meghatva válaszolt. Válaszában elhárította magáról az érdemet. A kitüntetést, mondta, a tisztviselői karnak köszönheti, ő csak közigazgatási tisztviselőnek érzi magát és a múzeumnak felvirágoztatását csak a tisztviselők tudományának lehet köszönni. Azután kérte a tisztviselőket, hogy a jövőben is tartsák fenn azt a jó viszonyt, mely eddig őket összefűzte és képessé tette nagy dolgok keresztülvételére.

— **Kinevezések.** A kereskedelemügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztérium létszámába dr. Czapkai Miklós, dr. Rónai György és dr. Samu el József Endre budapesti lakosokat fizetésnélküli miniszteri segédfogalmazókká nevezte ki.

— **Bácsmezei tisztelgése a szerb patriárkánál.** Bácsmezei és Zombor közgyűlése elhatározta, hogy az újonnan megválasztott Bogdánovics szerb patriárkát küldöttségileg üdvözlő Fernbach Károly főispán vezetése alatt. Bogdánovics patriárka megállapodás szerint folyó hó huszonkettedikén fogadja a küldöttséget, amelynek tagjai 22-én Ujvidéken találkoznak és onnan különvonattal Karlóczára mennek.

— **A gyermekotthon javára.** Széchényi Gladys gófnő a rövid idővel ezelőtt gróf Almásy Dénesné született Károlyi Ella grófnő és gróf Zichy János elnöklésével a szegény gyermekek részére felállítandó napközi otthonok létesítésére alkult gyermekotthon-egyesület céljaira kétezer, Vanderbilt Kornélius asszony pedig ötszáz frankot juttatott gróf Almásy Dénesné kezébe.

— **Uj bélyegek.** Az Egyesült-Államok nyomdája Washingtonban már megkezdte az új, már a jövő hónapban forgalomba hozandó bélyegeknek nyomtatását. Az egy centes bélyegeken Franklin Benjámin arc képe lesz majd látható, míg a többin Washington György.

— **A zágrábi éhség-sztrájk.** Zágrábból jelentik, hogy a letartóztatott szerbek védői vasárnap délelőtt tíz órakor értekezletre gyűlnek össze, hogy megvitassák, mily intézkedésekkel lehetne védenek ügyét előbbre vinni. Az éhség-sztrájk tovább tart. Surmin és Stojanovics képviselők tegnap az ügyészség fogházában jártak, hogy megtudják, vajjon a letartóztatott szerbek tényleg ragaszkodnak-e ehhez az elhatározásukhoz. Legelőször is Oblakovics tanítóval beszéltek, aki kijelentette, hogy azért sztrájkol, mert a vizsgálóbíró még eddig sohasem hallgatta ki. Azután Milics Miklós lelkes szíjjel beszélgettek, aki most már kilenczedik napja böjtöl és csak nagyon kevés vizet iszik. Eddig naponként egy negyed órát sétálhatott, máttól fogva azonban erről is lemond. A két képviselő kapacitálta Milicset, hogy tegyen le szándékáról, különösen tekintettel nagyszámú családjára, azonban nem sikerült őt szándékától eltéríteni. Sógornője is bent járt a fogházban, de ő sem ért el nagyobb sikert. Pribicevics Valérián szintén hosszabb idő óta éhezik, ágyában fekszik és gyakran ájuldozik. Az orvos látogatja ugyan a sztrájkolókat, de nézete szerint nem lesz semmi bajuk, mivel szükség esetén mesterséges módon fogják a letartóztatott egyéneket táplálni. A törvényszék elnöke ma délelőtt Pribicevics Valérián teológiai tanárt az éhség-sztrájk folytán beállított gyengesége miatt kénytelen volt a kórházba szállíttatni. Délután Milics szerb lelkeszt, aki már múlt csütörtök óta nem eszik, ugyancsak kórházba szállították. E hír folytán egy újságíró felkereste dr. Popovics Dusan képviselőt, aki éppen ezen ügy miatt jelenleg Budapesten tartózkodik. Popovics következőleg nyilatkozott:

— Az éhező foglyok kórházba szállításáról szóló hír legkevésbé sem lepelt meg. Csak azon csodálkozom, mikép lehetett az éhség-sztrájkot az utolsó pillanatig megzafolni. Minden úgy van, ahogyan én azt állítottam. Hogy a botrány már előbb nem jutott nyilvánosságra, az csak az éhező foglyok erős szervezetének köszönhető. Meg vagyok győződve arról, hogy a Wekerle miniszterelnök ural folytatott tárgyalás során sikerült őt figyelmeztetnem arra a felelősségre, amely ebből az ügyből kifolyólag ő reá is hárul. Most a részletek kidolgozásával vagyok elfoglalva, melyeket a miniszterelnök ur kívánságára holnap fogok neki átadni. Báró Raubán a jövő héten Budapestre érkezik és hiszem, hogy ekkor hamarosan vége lesz ennek az egész felfújt dolognak.

— **A községi és felekezeti polgári iskolai tanárok mozgalma.** A tanügy terén működő összes kategóriák fizetésrendezése többé-kevésbé igazságos, a viszonyoknak megfelelő módon megtörtént, csak a községi és felekezeti iskolai tanárokról feledkezett meg a tanügyi kormány. E sérelmeket panaszolta fel az a küldöttség, mely e hó 3-án Budapesten járt Gábel Jakab igazgató vezetés alatt. A küldöttség felkereste a pénzügyi bizottság vezető embereit: Széll Kálmán, Sággy Gyula, Nagy Emil képviselőket. A miniszter nem lévén Budapesten, a küldöttség a polgári iskolai ügyosztály vezetőjénél, Morlin Emil miniszteri tanácsosnál tisztelt. Ugy a miniszteri tanácsos, mint a képviselők a tanároknak a következő évre biztos kiállításba helyezik az ügy kedvező, méltányos elintézését. A küldöttség mindenik képviselőnek a tanárok kívánságait rövid pontokba összefoglalva, írásban nyújtotta át.

— **Egy festő halála.** Hebert Ernő festőművész, az Institut tagja, Grenoble mellett levő birtokán tegnap meghalt. Hebert 1817-ben született Grenobleban és tizennyolcz esztendőskorában került Párisba. Első sikereit keleti tárgyu képeivel érte el, de azután más képeket is festett. Legnevezetesebb alkotásai: A gyermek Jézus álma, Judás csókja, Tasso fogságban és Az élet reggele és alkonya. Hebert tervezte a Pantheon mozaikképeit is. Az Institut 1874-ben választotta tagjának.

— **Több szerb lap kitiltása.** A Belgrádban cyril betűkkel megjelenő „Odjek”, „Szamouprava”, „Vescernye Novosztj”, „Zvono”, „Za Otacsina”, „Politika”, „Pravda” és „Tugovinski Glasnik” című szerb lapoktól a postai szállítás joga a magyar korona országainak területére nézve megvonatván, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter utasította a m. kir. posta- és távirahivatalokat, hogy a fentemlített lapokat a kitiltott sajtótermékek módjára kezeljék.

— **Földrengés.** Laibachban ma délután egy óra körül az összes műszerek katasztrófális nagy földrengést jeleztek. A földnek mely részén pusztított a jelzett földrengés, azt egyelőre természetesen még nem tudják. Lehetséges, hogy Olaszországban volt a földrengés, ahol már az éjjel is heves földlökéseket éreztek. Reggio di Kalabriából jelentik ugyanis, hogy tegnap este öt óra negyven perczkor ott, valamint Pellaroban és Brankaleoneban meglehetősen heves, hullámos földrengést éreztek. Startiban és Karaffában szintén heves földrengést éreztek. A lakosságot nagy pánik fogta el és szabad ég alatt táboroztak. Kár nem történt. — Könnyebb földrengés volt tegnap este tizkor és éjféltájít Karlsbadban is. Grejzből jelentik: Ma reggel félhat órakor itt és a környéken ismét földrengést éreztek. A legerősebb volt ez a tizennyolcz földlökés közül, amelyeket eddig észleltek. — Karlsbadból táviratozzák: Ma reggel háromnegyed hat órakor a lakosság legnagyobb része földrengést érzett. — Plauenben a múlt éjjel ismét heves földrengés, a legerősebb a mostanában tapasztaltak közül rémitette meg egész Vogtland lakosságát. Az első lökés, amelynek következtében a lakosság kénytelen volt ágyát odahagyni, hosszantartó lármá és menydörgésszerű zajtól volt kísérve és igen heves ingadozásokkal járt. A földrengések ereje csökkent, száma azonban szaporodik. Az Elster-fürdő közelében lévő Cohler-forrás vize az e hó 3-iki földrengés óta 6 fokkal melegebb lett. — Freibergben reggel hat órakor itt meglehetősen erős földrengést éreztek, amelyet hét órakor könnyebb követett. E földlökéseket a környékbeli falvakban is érezték. — A prágai helytartóság és a tudományos akadémia által a földrengési terület tanulmányozására kiküldött dr. Knett, karlsbadi forrásfelügyelő számos megfigyelést tett. A földrengések száma némileg csökkent. Kár eddig nem történt és a másképp hangzó hírek tulzottak. A földrengés kiinduló pontja és maximális ereje leginkább szász területen van. Ma reggel hat órakor erős lökés volt érezhető.

— **Nyilatkozat.** A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének Központi Elnöksége a következő nyilatkozatot közzétételét kéri:

Hoitsy Pál képviselő a magyar vasutas szövetségeket a minap egész általánosságban tartott, de annál súlyosabb vádakkal illette a nyilvánosság előtt. Mi azon elvből indulva ki, hogy a képviselő ur, ha szükségesnek tartotta ezen vádakat felhozni s a vasutas szervezeteket az ország közvéleménye előtt támadni, bizonyára kész lesz arra is, hogy ugyancsak a nyilvánosság előtt megmondja, hogy tulajdonképpen konkrét melyik szövetség és minő törvény vagy szabályellenességeket követett el. Erre kértük fel a képviselő urat a legmélyebb tisztelt hangján, ő azonban, sajnos, kérelmünk teljesítését megtagadta, ellenben egyéni meggyőződéséül kijelenti, hogy a magyar, intelligens vasutas társadalomtól az egyesületi jogot egyenesen megvonandónak tartja. A képviselő ur, ugyilátszik, teljesen tájékozatlan a mi szövetségünk működése felől, mert különben tudná, hogy mi állandóan a lelkes hazafiság, a szigorú szolgálati fegyelem és a vasutas társadalom erkölcsi nivójának emelése érdekében működünk. Ami pedig a képviselő ur azon egyéni meggyőződését illeti, mely szerint az összes hazai vasutasokat az egyesületi jogtól megfosztandónak tartja, mi ezzel homlokegyenest ellenkezőleg azon az elvi állásponton állunk, hogy 130.000 magyar vasuti alkalmazott a törvények és alapszabályok keretén belül az egyesületi jog élvezetét magának épp úgy megkövetelheti, mint a haza minden más polgára s mint ezt a művelt világ minden más államában tényleg élvezik is. Ezen elvi kérdésben felfogásunk tehát annyira ellentétes, hogy efelett még csak vitába sem bocsátkozhatunk. A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének Központi Elnöksége.

— **Leégett hadiszerek.** Korneiburgban ma éjjel a vasuti- és távirórezred két nagy raktára égett le, amelyekben sok hadiszere volt. A kár meghaladja a 300.000 koronát. Gyanítják, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett.

— **Bomba a tanító ablaka alatt.** Alsónána tolnagegyei községben Adolf Adam tanító ellen merényléteket követtek el. A tanító ablaka alá két alsónánási legény bombát tett és azt felgyújtotta. A robbanás folytán a ház fala megrongálódott, de a szobában lévő tanítónak nem történt baja. A csendőrség a merénylőket: Herchet Jakab és Schving Jakab alsónánási legényeket, akik a merényléteket bősüzből követték el, elfogta.

— **A közbányai Kossuth-serleg felavatása.** A közbányai függetlenségi és 48-as párt tegnap este avatta fel Kossuth-serlegét a Martinovics-téri körhelyiségében. A felavatáson megjelent Hoitsy Pál, a függetlenségi párt ügyvezető alelnöke, Ballagi Aladár, a kerület orsz. képviselője, továbbá Hock János, Nagy Dezső és Szabeny Antal orsz. képviselők stb. A serlegavató-beszédet Hoitsy Pál orsz. képviselő mondotta. Tolmácsolta Kossuth Ferencz és Apponyi Albert miniszterek üdvözlését, akik sajnálatukra nem lehetnek jelen az ünnepségen. A díszes ezüst serleget a következő felírások ékesítik: „Magyar hazának szabadságáért és függetlenségéért élünk és halunk! Kossuth apánk, követünk, hogy szabad, független legyen a hazánk! Szellemed, erőd, nagyságod a miénk és dicső jövőnk záloga!”

— **A hamburgi ékszerlopás.** A hamburgi ékszerlopás élénken foglalkoztatja a német rendőrséget. A berlini rendőrség nyomozásának úgy látszik eredménye is lett, amennyiben minden valószínűség szerint nyomára jöttek a tetteseknek. Genuában most négy nemzetközi betörő ül fogva, kiket a berlini rendőrség megkeresésére tartóztattak le. Alfons Dyosse, Giuseppe Rose és még kettő, akik nevüket nem akarják megmondani, a jeles társaság tagjai. A bandai tagjainak bünlajstroma, ha rábizonyíthatók a rendőrség vádjai, kimeríthetetlen. Rövid idő alatt két és fél millió értékű ékszert loptak össze. A kiváló társulathoz még másik három tag tartozik és vezetőjük egy Leitner Gyula nevű 30 év körüli orosz ember. S természetesen, holgy sem hiányzik közülük. Horrschak kisasszony, a banda egyik tagjának nővére, a társulat szírnője. A kisasszony feltűnő jelenség. Akik látták világos szőke haját, hosszúság, finom arcát, mély fekete szemét, nehezen felejtik el. Egy előkelő szállodában egyszerre csak megjelenik. Leitner irányítja. Ha a banda tagjai, a kik külföldi nagy városokban tartózkodnak, megszemlélnek egy utra készülő gazdag ékszerkereskedőt, a szép német leány, aki az összes európai nyelveket ismeri, azonnal vonatra ül és meg sem áll addig a szállodáig, ahová az ékszerkereskedő érkezni fog. Mi sem könnyebb aztán, mint a megismerkedés. Egy bizalmas negyedóra. Ezt használják fel aztán büntársai, akik állandóan résen vannak mellette. A rendőrség meg van győződve, hogy a hamburgi ékszer is a Leitner kezén tünt el. Ott járt a szállóban és valahogyan másodkulcsot sikerült szereznie a tresorhoz és így fosztotta ki a vasszekrény tartalmát.

— **A szegedi egyetemi kórház.** A belügyi, kereskedelemügyi és vallás- és közoktatásügyi kormányok képviselői november 7-én, szombaton este Szegedre érkeznek és megejtik a létesítendő egyetemi, ötszáz ágyas városi kórházra vonatkozó előzetes tárgyalásokat dr. Lázár György polgármester elnöke alatt.

— **A Kereskedelmi kórház ügye.** A Budapesti Kereskedelmi Testület a Hüttl Tivadar elnöklése mellett tartott ülésén véglegesen elintézte a Ferencz József kereskedelmi kórház igazgatósága rekonstrukcióját. Az elszegényedett kereskedők javára tett 30.000 koronás Bernfeld-féle alapítvány tárgyában megbízták dr. Dalnoky Béla egyesületi jogtanácsost, hogy eszközölje ki, hogy ne csak az esedékes kamatok, hanem a tőke is kiutaltassék a kereskedők menháza javára. A még idegen kézen lévő néhány kereskedelmi épületi részvény megvételére továbbra is az eddigi 1600 korona árat állapították meg. Az Országos Központi Takarékpénztár Bartal-alapítványának kamatait az igazgatóság újból a múlt évi élvezőknek adta ki. Hüttl Tivadar elnök méltatta az elhunyt Falk Miksa érdemeit, majd elhatározta, hogy a testület Falk Miksa síremlékének költségeihez 300 koronával járul. Végül folyó ügyek elintézése után új tagokat vettek fel. A gyűlésen a többi közt jelen voltak: Szende Károly, Fodor István, Benes József és Vajda Imre vezérigazgatók.

— **Az asszonyért.** Vönök községben Kis Imre cipész, kinek felesége abbéli félelmében, hogy részeg férje ellen merényletet követ el, szülei házába menekült. A férj felesége után ment és ipa, Hóbe Ferencz, valamint sógora, Hóbe János az asszony védelmére keltek. Kis Imre késsel támadta meg rokonait, mire ezek baltával leütötték. A súlyosan sebesült Kis Imrét a czell-dömölki kórházba szállították, ahol néhány óra mulva meghalt.

— **A levegő meghódítása.** A francia szenátus tegnapi ülésén, így jelenti ezt egy Párisból érkezett távirat, Constant d'Estournelles felszólította a kormányt, hogy megfelelő hitelt állítson be a költségvetésbe a léghajózás előmozdítását szolgáló díjak céljaira. Emlékeztet arra az érdeklődésre, amelyet a német császár és a német állami hatóságok a léghajózás iránt mutatnak és azt mondja, hogy Franciaországnak e téren nem szabad visszamaradnia. Barthou miniszter kijelentette, hogy jelenleg Franciaországnak van a legcsodálatraméltóbb flottája kormányozható léghajókból. A kamara már elhatározta 100.000 frank beállítását a közmunkaügyi minisztérium költségvetésébe a léghajózási ügy támogatására. Amí azonban az összegek hovatartozásának részleteit illeti, a kormány szabad kezet tartott fenn magának. A miniszter annak az óhajának adott kifejezést, hogy a léghajózás vívmányai kedvezők legyenek a szociális haladásra és a világképre. A szenátus a miniszter kijelentéseit helyeslő napirendet fogadott el.

— **Gyilkosok nyomában.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a párisi rendőrség megtalálta a „Hebraisches Theater” színházban azt a három árcazt, amelyet Steinheil festő gyilkosai viseltek. Erre a nyomra Steinheilné vezette a rendőrséget. Az özvegy a következőképpen beszéli el az esetet:

— Este tizenegy órakor fekiüdünk le anyám és én. Sokat járkáltunk aznap, fáradtak voltunk és nyomban elaludtunk. Nem tudom mennyi idő mulva valami kimondhatatlan, aggodalmas érzés vett erőt rajtam; mintha valaki az ágyam felé közelednék. Kinyitottam szememet. Ekkor azonban arcomat sűrű fátyol fedte, mely fojtogatott, de rajta keresztül világosság derengett. Ugyanekkor a bal halántékomon hideg tárgyat éreztem. Heves, ellentálló mozdulattal letéptem a fátylat arcomról. Jobbról vöröshaju asszony állott, ő szegezte homlokomnak a revolvert. Fekete szem, tompa orra és csunya szája volt. Balról barnaszakálú férfi állott, aki hosszú kis gombos reverendába volt öltözve. Az ajtó mellett, amely anyám szobájába nyílt, egy másik férfi állott, körülbelül hasonló ruhában, de nem volt oly hosszú szakálla, néhány lépésnyire előtte egy harmadik férfi állott ugyancsak reverendában, ennek vörös szakála és haja volt. Az a férfi, aki legközelebb állott hozzám és revolverrel fenyegetve kérdezte: „Hol a pénz?” Erre azt válaszoltam: „Megmondom, de ne öljenek meg senkit!” És kezemet könyörgően összekulcsoltam. Megmutattam a kis szalont, ahol a pénz volt s ahová ez a férfi bevonult. Amikor visszajött, az asszony így szólt hozzám: „Nem bántunk, de mond meg, hol vannak ékszereid!” Elvesztettem lélekjelenléteket s ezután nem láttam, nem hallottam semmit. Azt tudom, hogy megkötöztek és ledobták a földre”. — Goldsteint a héber színház igazgatóját és a tagokat kihallgatta a rendőrség, de a kihallgatás részleteit egyelőre titokban tartja. Azt hiszik, hogy a legközelebbi napokban érdekes fordulatot nyer a titokzatos ügy.

— **Egy tiszthelyettes szerencsétlensége.** A budapesti térparancsnokságnak telefonon jelentették ma délelőtt, hogy Alberti-Irsa állomás közelében a Budapestre jövő személyvonatról öngyilkossági szándékból leugrott Zelenka Géza 38-ik gyalogezredbeli tiszthelyettes. Nyomban katonai bizottság ment ki a helyszínre, ahol megállapították, hogy Zelenka tiszthelyettes, akit az Alberti állomás várószobájában borzalmasan összeroncsolt tagokkal ápoltak, nem követett el öngyilkosságot, a fiatal tiszt végtelen szerencsétlenségnek áldozata. Zelenka kihajolt és e közben kiesett a robozó vonatból és eszméletlenül terült el a síneken. A személyvonat után jövő tehervonat aztán elgázolta a szerencsétlen tiszthelyest, aki borzalmas sérüléseket szenvedett. Zelenka Gézát behozták a budapesti 17-es helyőrségi kórházba, ahol élet-halál közt lebeg a rettenetesen megcsontított fiatalember. A hatóság részéről szigorú vizsgálatot indítottak annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség ebben a szörnyű katasztrófában.

— **Betörők a múgyetemen.** A József-Múgyetem központi épületében a Múzeum-körut 4. szám alatt betörők jártak a múlt éjjel. A félelemes levő nagy tanteremben mindent összeszedtek és zavartalanul elvittek. A tárgylistát és a kár összegét nem tudták még eddig megállapítani. A nyomozás erőlyesen folyik.

— **Pestis Liverpoolban.** A keleti rém már Angliában Liverpoolban is felütötte tanyáját. Egy londoni távirat szerint hivatalos értesítés szerint Liverpoolban október 20-án pestiseset fordult elő. A megbetegedett egy szénhajón volt alkalmazva. Meghalt október 23-án.

— **Nagybeteg szobrász.** Radnay Béla szobrász, a csatádi Lenau-szobor, meg Veres Pálné szobrának és több más sikerült szobornak a megalkotója, nagybeteg. Tegnap Herczel tanár megoperálta s mivel az operáció sikerült, a művész nyolcz-tíz nap mulva valószínűleg egészen egészséges lesz és dolgozóhoz láthat.

— **Egy veszedelmes csalónő letartóztatása.** Megírtuk tegnap, hogy a rendőrség nagy apparátussal keres egy veszedelmes csalónőt. A csalónőt, aki fellelt életmódja mellett a közönséges tolvajlásoktól sem riadt vissza, Gosztonyi Bélánénak született Domány Gizellának hívják és egész csomó család, meg bolti tolvajlás van a rovásán. Kriminálitásai azonban nemcsak a legutóbbi időkből erednek. A szélhámos asszony nemcsak a rendőrség, de a nagyközönség előtt is ismeretes már botrányos dolgai révén. Évekkel ezelőtt történt, hogy a férjét, aki takarékpénztári igazgató volt, a rendőrség letartóztatta, mert csalással vádolták. A vizsgálat során kiderült, hogy a férj ártatlan, ellenben a felesége próbálkozott meg a bank révén mindenféle manipulációval. Gosztonyi, amint kiszabadult, nemsokára rá meghalt, állítólag baleset érte, más verzió szerint azonban öngyilkossá lett. Gosztonyi Béláné rendkívüli költsékes asszony volt, ruhára és piperérokra nem sajnált semmi pénzt. A haját sárgára festette s módfelett kendőzte magát. A korát még a rendőrtisztviselő előtt is letagadta ma s nagy udvariatsággal vette, amikor a szemébe mondták, hogy nem harminczhat, hanem negyvenegy esztendő. Állandóan Tatatóvárosban lakott, de azért sok időt töltött itt, a fővárosban s szélhámoskodott. Így a többi közt fölment a Klotild női munkát értékesítő egyesületbe s ott előkelő hölgynek adva ki magát, fölajánlotta, hogy ő is el fog adni egyet és mást az ott összegyűlt holmiból. El is vitt sok mindent, el is adta vagy elálogosította, de a pénzt megtartotta magának. Egy koronaherceg-utcai divatáru üzletben mint Tomcsányi Béla huszárkapitány felesége mutatkozott be, hitelbe vásárolt, aztán nem mutatkozott többé. Ezenkívül még számos fővárosi kereskedő vallotta kárát Domány Gizella látogatásának. A rendőrség a szélhámos asszonyt letartóztatta.

— **Keresnek egy holttestet.** Wiesner Emil építész tegnap egy revolvert adott át a főkapitányságon. Elmondotta, hogy a hűvösvölgyi villamos végállomásától jobbra eső erdőben találta egy munkás-külső férfi holttestét mellette. A rendőrség emberei kimentek, hogy a hullát megkeressék, de eddig nem akadtak rá. Állítólag ellopták volna az öngyilkost, akiről egyébként azt sem állapították meg, hogy életunt-e, vagy büntett áldozata? A nyomozást folytatják.

— **Vasuti karambol.** Glogovácban az este egy tehervonat beleszaladt az állomáson vesztelő néhány teherkocsiba, a mozdonyvezető még idejekorán leugrott a vonatról és így más baj nem történt. De ami történt, arról a tudósítás azt mondja, hogy eddig ismeretlen okból történt.

— **Házasságok.** Weber Ottó, a cs. és kir. 94. számú Koller-gyalogezred főhadnagya eljegyezte hunyadvári Arányi Hortense zongoraművésznőt, hunyadvári dr. Arányi Taksony rendőrtanácsos leányát.

Castellucciói Pateras Raul márkí tegnap vette oltár elé Kuranda Harriet Mária Angelikát Kuranda Emil udvari tanácsosnak, az Adria m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérigazgatójának leányát. Abazsziában, az apátsági templomban, amelyet előkelő közönség töltött meg. Az érdeklődő sokaság a Stefánia-szállótól a templomig tejedő uton sorfalat állott. A nászvendégek Olaszország, Magyarország és Ausztria előkelőségeiből kerültek ki. A menyasszony tanui gróf Nákó Sándor v. b. t. t., fiúmei kormányzó és Lánzy Leó udvari tanácsos, főrendiházi tag, a vőlegényei Marcantonio Colonna herceg és Montera főkonzul voltak. Az esketési szertartást don Martinec prelátus végezte. Esketés után az ifjú pár a Stefánia-szálló téli kertjében fogadta az üdvözléseket, amelyek után külföldi nászutra indult. Az előző napon Fiumében tartott egyházi esketés alkalmával a násznapok: felsőségi Eidlitz Hugó konzul, igazgató és dr. Sachs Henrik ügyvéd voltak. A nemzetközi hálókocsi-társaság megbízásából Marschall igazgató által pompásan diszített Adria-klubban tartott nászlakomán a felköszöntők sorát gróf Nákó Sándor nyitotta meg, ékes francia nyelven a Kuranda-családot és az új házaspárt életve. Jelenvoltak többek között Frankfurter Albert, Boschi Alfonz és mások.

Dr. Bródy Aladár, a postatakarékpénztár tisztviselője eljegyezte Budapesten Barmeiser Dórá Ujgradiskáról.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Merénylettel gyanúsított gazdatiszt. Titokzatos merénylet ügyében folytat nyomozást a bajnai csendőrség. Metternich hercegné, született Sándor Paula grófnő esztergomi megyei Bajna községben lévő birtokán rettenetes módon akarták a minap elpusztítani Karl György uradalmi intézőt és családját. Már kétszer követték el merényletet Karl ellen, de sikertelenül. A minap névtelen levelet kapott, melyben azt írták neki, hogy nemcsak őt és családját, hanem tisztársát, Nidermayer Imre segédtisztet is meg fogják ölni. A következő nap estéjén a szokott időben nyugalomra tért az intéző családjával, amikor hirtelen erős dörrenés rázta meg a házat. Egy dinamit-patron robbant fel és romba döntötte a ház egy részét. Karl puskát ragadott, de a felesége szerencsére visszatartotta, mert a következő pillanatban még hatalmasabb dördülés hangzott, amely az ablakokat s a vasrostélyt is kiszaggatta, de a családban nem tett kárt. Farkas csendőrmester azonnal nyomozást indított a névtelen levél alapján, amelynek az lett a feltűnő eredménye, hogy Nidermayer Imre gazdatisztet letartóztatták. A hercegné, aki a merénylet idején Bajnán tartózkodott, azonnal elutazott birtokáról s intézkedett, hogy Karit elhelyezzék onnan. Nidermayert később szabadlábra helyezték, mert ártatlanságát hangoztatta s nyomós bizonyíték nincs is ellene.

— A romlott hus áldozatai. Limerik irországi városban egy árvaláznak ötven leányövéndéke romlott hústól megbetegedett. A leányok közül tizen már meghaltak és a többinek az állapota is nagyon veszedelmes.

— Letartóztatott hamiskártyás. Triesztben, mint egy onnan érkezett távirati tudósítás jelenti, egy veszedelmes hamiskártyást tartóztattak le. A neve Jon Tiropol és szmirnai illetőségű. Tiropol 1906. őszén tünt fel Bécsben. Stapanow és Jon Rosupolus nevek alatt szerepelt, elegánsan öltözködött, éjszakákon keresztül kártyázott kávéházakban. Állandóan igen nagy összegeket nyert. Akkoriban Zürichből ment Bécsbe, amiről a nemzetközi szélhámosvilágban szokásos értesítést a bécsi hamiskártyások megkapták. Ezek természetesen szívélyesen fogadták és bevezették a játékosok körébe. Ők szerepeltek mint felhajtók és a nyereségből busás osztályt kaptak. A rendőrség azonban csakhamar figyelmessé lett a hamiskártyás ál Rosupolus üzelmire és letartóztatta. A nyomozás megállapította, hogy Franciaországból, ahol „Le roi des Crees” néven, mint a hamisjátékosok királyát ismerték, egyszer mindenkorra kitiltották. A bécsi rendőrség Jon Tiropolt a Rosupolus név használatá miatt három heti elzárásra és Ausztriából való klutasításra ítélte. Triesztben most tiltott visszatéréseért vonják felelősségre.

— A hadapródok és hadapród-jelöltek ellenőrzési szemléje. Ma délelőtt volt a hadapródok és hadapródjelöltek ellenőrzési szemléje Budapesten. A hadapródok ugyanazon sorrendben s ugyanazokban a kaszárnyákban jelentkeztek, mint tegnapelőtt a tartalékos tisztek. Mindenütt felolvasták az évközben megjelent rendeleteket, majd névszerint előszólították a jelentkezőket és átnézték az igazolványukat. Ezzel a szemle véget ért. — A közös hadsereghez tartozó hadapródok és hadapródjelöltek utószemléje november 16-án lesz az Üllői-úti Mária Terézia lakatnyában. A tartalékos honvédhadapródok és hadapród-jelöltek utószemléje ugyancsak november 16-án lesz a honvéd gyalogsági lakatnyában.

— Felbérlett merénylő. A fiúmei Danubius hajógyár rézkazánműhelye ma merénylet színhelye volt. Gallis Mario trieszti munkás törrel kétszer hátszurta Tentor Antal polai származású előmunkást. Tentor a szurások következtében összeesett, mire Gallis még két ízben megszúrta Tentort, akit súlyos sérülésével a kórházba szállítottak. Gallist letartóztatták. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy Tentorral nemzetiségi kérdésben régidőktől fogva viszálykodtak és boszúból követte el a merényletet. Ma délután a súlyosan megsebesült Tentor állapota annyira javult, hogy kihallgathatták. Szerinte Gallist a többi

munkások bérelték fel a merényletre. A sebesült állapotára estére reménytelenné vált.

— Állásközvetítés szegény egyetemi hallgatóknak. A budapesti tudományegyetemen a bölcsészeti kar ifjúsága kebelében már 35 év óta fennálló „Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete” közvetít tanári, nevelői, korrepetitóri, irodal, másolói, rajzoló, fordítói, zeneoktatói s egyéb e körbe tartozó állásokat egy a fővárosban, mint vidéken. Ezzel az eljárásával főképp segélyt kíván nyújtani az arra érdemes és tehetséges egyesületi tagoknak, másfelől alkalmat igyekszik adni az ország művelt családjainak arra, hogy ily módon képzett és megbízható ifjakat nyerjenek gyermekeik mellé nevelőkül. A közvetítés teljesen díjtalan. Az egyesület első sorban bölcsészethallgatókat (hölgyeket is) ajánl a bejelentett állásokra, de kívánatra okleveles tanárokat, vagy más karon levő egyetemi hallgatókat is ajánl. Akik az egyesületet ebben az irányban igénybe óhajtják venni, jelentsék be azt személyesen, vagy levélben (Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete II. titkári hivatalának Budapest, központi egyetem címmel el látva), közölve a betöltendő állás nemét, időtartamát, esetleges igényeit s a javadalmazás milyenségét.

— Csendőrök és a parasztok harca. A temesmegyei Furlugon véres összeütközés volt a csendőrök és az oláh parasztok között. Most vasárnap három pár tartotta lakodalmát Furlugon, ahol természetesen hangos volt a jókedv. Éjfélután két órakor a három lakodalmás-házból mintegy tízre sok ember gyűlt a csendőrlaktanya elé, ahol fülsiketítő lármát a leggaládabb szidalmakkal illették a csendőrséget. Minthogy a csendőrök erre nem reagáltak, a vad horda az ablakokat kezdte beverni. A csendőrök erre teljes felszereléssel kivonultak az utcára és felszólították a tömeget, hogy oszlopon szét. A parasztok részéről közápor volt erre a felelet. A csendőrök vezetője erre tüzet vezényelt, mire azok több lövést tettek a tömegre. Többen súlyosan és vagy harminczan könnyebben sebesültek meg. Szigorú vizsgálatot indítottak meg.

— Vasúti összeütközés. Alsókubinban pénteken hajnalban egy tehervonat hamis váltóállítást következtében nekiszaladt az állomáson vesztelő elegyvonatnak, mely alkalommal hét kocsi összezúzódott. Emberéletben nem esett kár. A forgalom alig egy órai szüneteléssel normálisan bonyolódik le.

— A kőborcizgányok megrendszabályozása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület felterjesztést intézett a m. kir. belügyminiszterhez a kőbor cigányok megrendszabályozása tárgyában. A felterjesztés tüzetesen foglalkozik a pécsi gazda-kongresszuson, de az O. M. G. E. közgyűlésén is felpanaszolt körülményekkel, melyek a cigányok garázdálkodásai következtében első sorban a gazdaközöniséget sújtják. A felterjesztésben rámutat az O. M. G. E. a megrendszabályozás módjaira is, ilyenekül jelölve a lőtartás megvonását s a kőbor cigányok helyhez való kötését. Végül kéri a belügyminisztert, hogy ezt a kérdést a magyar gazdaközöniség érdekében mielőbb rendezze.

— Elfogott vasúti tolvajok. Az erdélyi vonatokon már hónapok óta napirenden voltak a zsebtolvajlások. Alig múlt el nap, hogy egy-egy szegény kereskedő, vagy módosabb birtokos ne jelentkezett volna egyes állomásokon azzal, hogy ismeretlen tettes ellopja pénztárcáját. Az aradi rendőrség most aztán kézrekerítette a vonatok utasainak fosztogatóit. Az eddig elfogott zsebtolvajok Zeldin Zakariás és Pomeráncz Henrik. Zeldin budapesti illetőségű és különféle büntényekért már husz ízben büntetett utazó tolvaj, míg Pomeráncz óriás termetű, intelligens arcú, németül, románul és szerbül beszélő egyén, aki már huszonhatszort volt büntetve. A nagystíli tolvajokat két napon át hiába vallatta az aradi rendőrség, míg végre Pomeráncz tegnapelőtt délben beismerte, hogy nyolcz társával együtt állandóan fosztogatta az erdélyi vonatokat. Társai nevét azonban nem akarta elárulni. Eddig tizenkét feljelentés érkezett ellenük, minden esetben több száz koronát emeltek el.

— Egy nemzetközi család elfogatása. Az anverszi rendőrség elfogott egy régen körözött nemzetközi csalót, Savine Erazmus Miklós volt orosz katonatisztet. A szélhámos kétszer megszökött szibériai fogságából és a vonaton is többször megugrott a kíséző csendőr elől. A család az utóbbi időben gróf Toulouse Lantrec Miklós, Savine herceg, gróf Lambert és más jóhangzású nevet viselt. Mikor elfogták, sok részvényt, kötelezvényt, csekkeket, nyugtát és más írást találtak nála, amely mind Toulouse-Lantrec névre van kiállítva. Az anverszi rendőrség most az iránt érdeklődik, hogy honnan kerültek hozzá ezek a papírosok.

— Öngyilkosságok. Szegeden Lengyel Győző városi hivatalnok pillanatnyi elmezavarában agyonlőtte magát. — Rátkai Béla aradi postatiszt ma az aradi városligetben ideg baja következtében szívenlőtte magát. Rátkai három gyermek atyja volt.

— Halálozások. Kheim Lebrecht né, született Freckay Anna magánzó nő hetvenhárom éves korában november 4-én Budapesten meghalt.

Özv. lipitörősahegyi Rózsahegy Pálné, született Knapp Eleonóra, miniszteri tanácsos özvegye november 4-én hatvannyolcz éves korában meghalt Budapesten. Ma délután temették el a németvölgyi temetőben nagy részvét mellett.

Kroll Rudolf kegyes-tanítórendi áldozópap, gimnáziumi rendes tanár, hosszas szenvedés után, ötven éves korában, szerzetesi életének harminczkettedik évében meghalt Budapesten.

Kispujai és szentmártoni Dominkovich Mária Szászrégenben hatvannyolcz éves korában meghalt.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

GYÓGYITHATÓ A SÉRVEZ?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinék díjtalanul zárt borítékban megküldi.

POLLITZER SÉRVAAMBULATORIUM
speciális orvosi rendelés-intézet

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., főemelet
Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Hangverseny. Arányi Adilla hegedűművész hangversenyezett ma a Royal-színház nagytermében. Arányi Adilla neve nem ismeretlen előttünk. Már mint zeneakadémiai növendék, magára vonta a figyelmet, nem hétköznapi talentumával. Később külföldre ment, hogy mint kiforrott művész térjen vissza. Mai hangversenyével is dokumentálta, hogy olyan művészi kvalitásokkal rendelkezik, melytől a kiválóbb hangversenyművészek közé sorozza. Technikai készsége, mely tónusai, intelligens játéka egyaránt gyönyörködtették a nagyszámú hallgatókat. Elsőnek Mozart A-dur hegedűversenyét játszotta. Kissé elfogultan lépett a dobogóra, amelynek hatása még Bruch D-moll Adagio-jának előadásánál is érezhető volt. Csak Zarzizkynek egy meglehetősen üres és technikai bravurokon kívül igen kevés zenei tartalommal rendelkező Mazurka-ja adta meg a művésznőnek azt az impulzust, amelynek hatása alatt aztán mindvégig teljes mértékben ragyogtatta művészetét. Játszotta még Saint-Saens Rondo Capriccioso-ját, Joachim C-dur Románcz-át, Hubay egy Nocturne-jét és a Brahms Magyar tánczok-nak Joachim átíratát. A sok tapsot és virágot Sarasate Czigánydalok és Gosche Gavotte-jának eljátszásával honorálta. Közben Rónay Ödön énekelt néhány dalt, kevés hanggal, de nem minden értelem híján. Meg kell emlékeznünk Tarnay Alajos kiváló zongorkíséretéről.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidhauer-féle

Hozzájárul a valódi éledegy gyomor-bajosoknak és az éledegyekben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

Ha elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kísérlet 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Ferencz bán" ker-
mal mut-
tegsége
dorné, B-
—Szemen-
lyom me-
—Kárpát-
töst Nirs-
Benkő H-
megismét-
szerepelt-
Ilonka. T-
egy estét-
czimű ba-

volt a V-
hája. Ho-
Léon jók-
főpróbán-
az első
ség. Kiva-
ben Heg-
szerepelt-
nay Frig-
hanyi M-

Király-Sz-
Saltentöl-
kapta: „-
és remél-
szombati

előadása
és melle-
szerepelt-
a baba-d-
telteések-
vonás utá-
Sardou
játékát el-
dezésében

Kürthy
tek. —
Szendrői
hogy a K-
Fülpönek-
Kassára
az olyan
zödtette.

most jele-
talomnál-
Marton-
kívül köz-
vábbá kö-
stb. Szer-

zeum iga-
összesen
előadást
„A madá-
renczy
ber 28-án
mellett”.
diszédény
Gyula A-
színházka-

este beü-
mert a r-
ezagó kö-

lesz a Th-
szinre: C-
„Saika”
A főbb s-
Szabados
Doktor J-

Krausz
szombato-
Ótvös
Chopin,
zongorán

fer von-
november
Ilonka d-
kerül: G-
mio-ban,
dal, Bee-
Mendels-
són...

(*) Az Operaházban holnap, szombaton Erkel Ferencz születésének évfordulója alkalmából „Bánk bán” kerül színre. Mellinda szerepében ez alkalommal mutatkozik be Sebeők Sára, aki hosszabb betegsége miatt eddig nem léphetett fel. Gertrud—Fodoré, Bánk—Arányi, Petur—Váradi Sándor, Tiborc—Szemere, Ottó—Pichler, Biberach—Szendrőy, Solyom mester—Mihályi, Endre—Dálnoky, udvarnagy—Kárpáth. Az első felvonásban előforduló nagy kettőt Nirschy Emilia és Brada tánczollák. Karmester Benkő H., rendező Alszegey K. főrendező. Vasárnap megismétlik a „Parasztbecsület” előadását, Szantuzza szerepében Szamosy Elza, Lóláiban M. Szoyer Ilonka. Turidduéban Lunardi fellépésével. E dalművel egy estén „A törpe gránátos” és a „Csodaváza” című baletteket adják.

(*) A Mennykőcsapás főpróbája. Ma délelőtt volt a Vígyszínházban „A mennykőcsapás” főpróbája. Holnap, szombaton kerül bemutatásra Xanrof Léon jókedvű bohózata. A felívet párisi újdonság a főpróbán a legszívélyesebb fogadtatásra talált és az első jelenettől az utolsóig állandó volt a derűltég. Kiválóan nagy hatása volt a vezető szerepekben Hegedűs Gyulának és Varsányi Irénnek. Hálás szerepet játszik még Kiss Irén, Szerény Zoltán, Tanyai Frigyes, Fenyvesi Emil, Tapolczai Dezső, Tihanyi Miklós, Csáky Irén és Győző Lajos.

(*) Félix Salten Budapesten. Beöthy László, a Király-Színház és Magyar Színház igazgatója, Félix Saltentől, a kiváló írótól a következő sürgönyt kapta: „Szívvel köszönöm megtisztelő meghívását és remélem, hogy a Tulsó partról című darabom szombati bemutatóján meg fogok jelenhetni”.

(*) Vidéki színészet. Győrtől a „Hofman meséi” előadása a premiére-ekre emlékeztető élenk érdeklődés mellett zajlott le. Fehér Olga, a hármass nő szerepben szenzációs sikert ért el, mely különösen a baba-dal után nyilvánult zajos tapsokban és ismételtetések alakjában. A bájos művésznőt minden felvonás után sokszor hitták a lámpák elé. — Kolozsvárt Sardon mester „Csapodár” című szellemes vígjátékát elevenítették föl Kürthy György nívós rendezésében. A kitűnő előadásban Horváth Pauláé a siker oroszlánrésze. Mellette Dezséri Emma, Kürthy, Gálósi, Kardos és Baróti jeleskedtek. — Az aradi színháznak új tenoristája van. Szendrey Mihály igazgató ugyanis arról értesült, hogy a kassai zsidó hitközség kántorának, Rudas Fülöpnek, ritka szép hangja van. Szendrey tüstént Kassára utazott, próbát énekeltetett a kántorral, s az olyan jól sikerült, hogy Rudast nyomban szerződtette.

(*) A Jövő című havi szemle októberi száma most jelent meg csinos kiállításban, változatos tartalommal. Elbeszélést, illetve novellát találunk benne Marton Istvántól és Kováts Lászlótól. Ezenkívül közöl irodalmi értekezést Vajda Jánostól, továbbá könyvbírálatot, színházi és művészeti kritikát stb. Szerkesztője: Negyedi Béla.

(*) Ismeretterjesztő előadások. A Nemzeti Múzeum igazgatósága november 14-től december 12-ig, összesen öt szombaton, ugyanannyi ismeretterjesztő előadást tart. November 14-én dr. Horváth Géza „A madárvilág óriásai”, november 21-én dr. Ferenczy József „A színes fényképezés”, november 28-án dr. Márton Lajos „Óskori élet a Tisza mellett”, december 5-én dr. Hekler Antal „Antik díszedények”, december 12-én dr. Sebestyén Gyula „A magyarországi bányászok ismeretlen népi színjátékai” ezimen tart előadást.

(*) A Paradicsom-kabaretben a rendőrség ma este betiltotta a Balkán-nóta című kuplé előadását, mert a rendőrség szerint a borsos nóta sérti a kaczagó közönség jóízűségét.

(*) Thália. Szombaton, e hó 7-én újra premier lesz a Tháliában. Három francia egyfelvonásos kerül színre: Courteline: „Férj és feleség”, Henri Becque: „Saika” és Mirbeau: „A pénztárcza” című vígjátékai. A főbb szerepeket K. Balogh Vilma, B. Judik Étel, Szabados Gizella, Gellért Lajos, Szénásy György és Doktor János játsszák.

(*) Hangverseny-naptár. Dr. Krausz Félix és Krausz-Osborne Adrienne dalestélyén, mely szombaton, november 7-én lesz a Royal-teremben. Ötvösné Mikolacsik Poldy is közreműködik, aki Chopin, Liszt és Sauer műveit fogja interpretálni zongorán.

A Kemény-Kladyko-Szeremi-Schiffel vonósnegyes első kamara-estélye csütörtökön, november 12-én lesz a Royal-teremben Pirday Ilonka dalénekesnő közreműködésével. Előadásra kerül: Glezanor vonós négyes D-dur, Giordano Carlo mio-ban, Stolzenov: Orosz dal, Brahms: Bölcsődal, Beethoven: Vonós négyes B-dur (130. mű), Mendelssohn: Lemondás, Hubay: Oh miért oly későn...

Nyilt - tér

(E rovatban közzétettéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KALLAY ZOLTAN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz

Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérkőpés, tüdőcsucsuhulló, különböző eredményteljes gyógyításnak inhalációkkal és szóróanyagokkal. Rendel 11-12 és 2-4-ig.

Gelléri és Székely nyomda-részvénytársaság felszámolásban.

Hirdetmény.

Fenti részvénytársaság 1907. szeptember 30-án tartott rendkívüli közgyűlésén a felszámolást elhatározván, a nyomda teljes felszerelése eladó.

Ajánlatok írásban vagy szóban a felszámoló-bizottsághoz intézendők: Budapest, VII., Rákóczi-ut 34. szám alá.

Budapest, 1908. november 6.

A felszámoló-bizottság.

Gelléri és Székely nyomda-részvénytársaság felszámolásban.

Hirdetmény.

Miután a fenti részvénytársaság, 1907. szeptember 30-án tartott rendkívüli közgyűlésén, a felszámolást kimondta, felhívjuk az összes hitelezőket, hogy követeléseiket hat héten belül annál is inkább jelentsek be, mert az ez időn túl jelentkezők követeléseit figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1908. november 6.

A felszámoló-bizottság.

Alapított 1843.

The Mutual

New-Yorki életbiztosító-társaság.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik.

Részvényesek nincsenek.

Elfogad biztosításokat az ember életére különböző módokat szerint.

Legliberálisabb feltételek.

Összvégyőn 1907. decz. 31.	Kor. 2,438,814,691
Biztosítások állománya 1907. december 31.	7,073,548,205
Díjazások 1907. decz. 31.	270,493,660
A biztosítottak között 1908-ban feosztásra kerülő nyermények	4,015,654

Vezérképviselőleg Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, VI., Andrássy-ut 20.

FŐVÁROS.

A városházán minden csendes.

— A főváros közgyűlése. —

Budapest, november 6.

Szerdán be nem fejezett közgyűlést ma folytatta a főváros tanácsa. A napirend azonban nem mutatkozott nagyon vonzósnak, amit az üresen maradt padsorok élénken illusztráltak. A napirend egyébként gépies pontossággal és a városházi teremben szinte kinosan ható csendben intézték el.

Részletes tudósításunk a következő:

Az ülést Fülepp Kálmán főpolgármester nyitotta meg. Elsőnek Antal Gyula tanácsjegyző referálta el a főváros felterjesztését az alsóbbrendű vasutakról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag.

Dr. Eulenburg Salamon hozzájárul a felterjesztéshez, mert minden tekintetben alapos munkát indítványozza, hogy a felterjesztést küldjék meg a törvényhatósági joggal felruházott többi városoknak is hozzájárulás végett. Nagy fontosságot tulajdonít a városok felterjesztéseinek, mert a törvényjavaslat a vasuti felségjogra való hivatkozással, igen sok jogcszást tartalmaz. Már pedig, a mi alkotmányunk nem ismer ilyen felségjogot. Legföllebb vasuti fennhatósági jogról lehetne szó. A kirívóbb sérelmek felszólása után azt javasolja, hogy a felterjesztés mellé memorandumot is készítsen a főváros, amelyet küldöttségileg nyújtson át a kormánynak. A javaslatokat a közgyűlés elfogadta.

Ezután dr. Déri Ferenc tanácsjegyző ismertette előterjesztését az ipari munkák vasárnapi és ünnepnap szüneteléséről szóló törvényjavaslat dolgában. A tanácsnak — az iparügyi bizottsággal egyezően — az az álláspontja, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet a lehetőség szerint az egész vonalon keresztülvendő és kivételt csak azoknál az üzemeknél tegyenek, amelyeknek természete ezt egyenesen megköveteli.

Bittner János azt kívánja, hogy a munkaszünetet terjeszték ki márczius 15-ére is. Nem tartja éreményosnak azt, hogy az élelmiszerek kiszolgáltatásával vasár- és ünnepnapon közérdekből elfoglalt alkalmazottak ezért a gazda hétköznap kénytelen kárpótlást adni.

Némái Antal azt indítványozza, hogy kávéházakban munkaszüneti napokon is mindennemű szesz ital lehessen árusítani.

Dr. Szalay Mihály tulajdonképpen azt szeretné a legjobban, ha a kávéházak vasárnap zárva lennének. De ha ez lehetetlen, akkor Némái indítványát odamódosítaná, hogy csak oly égetett szesz ital legyen szabad kiszolgálni, amely valamely más kávéházi ital tartozéka.

Dr. Platthy György elegendőnek tartja, ha erre a pontra felhívják a miniszter figyelmét.

Dr. Rácz Dezső felszólalása után a közgyűlés csupán dr. Platthy indítványát fogadta el.

Következik az ó-budai temető ügye, amelyet a közgyűlés a múltkor visszaadott a tanácsnak, mert sokallotta a vízvezetés költségeit. A tanács, a közgyűlés utasításához képest, újból meghallgatta a mérnöki hivatal, amely azt mondta, hogy a kimutatott háromszázezer korona nem a temető vízvédelmi munkálataira, hanem az aranyhegyi árok szabályozására kell. A temető rendezésére elég tizenkétezer korona. Az aranyhegyi árok szabályozását a mérnöki hivatal csak azért vette fel a temető létesítésével egybekötött munkálatok közé, mert az árok a temető mellett vonul el s kívánatosnak mutatkozik, hogy szabályozása a temető ügyével együtt találjon megoldást. A tanács az előterjesztés elfogadását javasolja.

Dr. Szalay Mihály a mérnöki hivatal jelentésére való utalással hangsúlyozza, hogy az aranyhegyi árok rendezésére most semmi szükség nincsen. Általában ellenzi, hogy Ó-Budán horribilis költséggel új temetőt létesítsenek, amikor erre semmi szükség nincsen. Az ó-budaiak használhatják a farkasréti temetőt. Vessék el az egész javaslatot. Tessék az ó-budaiaknak a farkasréti temetőbe temetkezni.

Dr. Stern József: De nem tetszik!

Szalay: Majd viszik!

Viola Imre tanácsnok felvilágosító szavai után a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

— Fogunk még erről beszélni! — kiáltotta dr. Szalay Mihály.

Ezzel az ó-budai temető nagy garral megindult ügye egylegre befejeződött.

Végül több kisebb jelentőségű ügyet intézett el a közgyűlés.

(A tanácsból. A fővárosi tanács javasolja a közgyűlésnek, hogy a közuti villamos társaság Damjanich-utcai telepének kibővítését engedélyezze, a tanács egyúttal a szükséges magas építkezésre a helyhatósági engedélyt megadta. — A felállítandó

kőbányai gimnáziumra nézve a pénzügyi bizottság úgy határozott, hogy kétezer négyszögöl telket ajánl fel az államnak. A tanács a pénzügyi bizottság javaslatát pártolólágg terjeszti a közgyűlés elé. Tudvalevő, hogy a kihelyezendő iparcikk-árusok részére a tanács a központi vásárcsarnok előtti téren bódékat fog építtetni. Ma intézkedett a tanács, hogy az építkezésre nézve az árlejtés kiirassék. A Posner Lajos-alapítvány kamatait a tanács Stein Karolinnek ítélte oda. A gyöngyösi görög-katolikus templom építésére a tanács száz korona segélyt szavazott meg. Gróf Festetich Géza közoktatásügyi tanácsnok egészsége helyreállt, s ma átvette hivatalának vezetését.

(**Iskolaszéki tagok ünneplése.** Az Erzsébetvárosi Kaszinó fényesen sikerült lakomát rendezett azon tagjainak tiszteletére, akik az iskolaszéki tagjaivá választottak. A banketten mintegy kétszáz tag vett részt. Az első felköszöntőt dr. Kovács Jenő, a kaszinó ügyvezető elnöke mondotta, nagyhatású szónoklatban ünneplően a megválasztott iskolaszéki tagokat. A megválasztott iskolaszéki tagok közül Gichner János, dr. Brüll Dániel és Tyrnauer Sándor köszönték meg a választók bizalmát. Ezután dr. Aszódi titkár felolvasta Beöthy Zsoltnak, a kaszinó elnökének Velenczéből küldött sürgönyét, amelyben melegen üdvözlö az egybegyűlt ünneplőket és ünneplőket. A társaság a reggeli órákig lelkes hangulatban maradt együtt.

(**A magyar városok jövő évi budapesti kongresszusa.** A főváros a magyar városok 1909. évi Budapesten tartandó országos kongresszusa előkészítésére 6000 koronát szavazott meg. Ezen kongresszus előkészítő bizottságának tagjai a következők: dr. Bárczy István budapesti polgármester elnökle alatt Broly Tivadar pozsonyi, Juhász Mihály hőmezővásárhelyi, Kludik Gyula szolnoki, Mayserszky Béla nyiregyházi, dr. Mátéffy Ferenc szentesi, Nendwich Andor pécsi, Rimler Károly nagyvárad, dr. Szentpáli István miskolci, Szvacsina Géza kolozsvári, Telbisz Károly temesvári és Wimmer Imre esztergomi polgármesterek.

(**A városligeti állandó színház.** A főváros tudvalevőleg kötelezte Feld Zsigmondot, a Városligeti Szinkör igazgatóját, hogy a szinkört 155.000 korona tényleges befektetéssel állandó színházzá alakítsa át. Feld Zsigmond legutóbb Vágó László és Vágó József építéssel egyetemben kérvényt adott be a főváros tanácsához, amelyben kijelenti, hogy abban az esetben, ha a modern kor igényeinek megfelelő színházat akar építtetni, a költségek jelentékenyen túlhaladják az előirányzott 155.000 koronát. Minthogy pedig ilyen színház építésének költségeit teljesen fedezni nem tudja, Vágó László és Vágó József építéssel szerződést kötött. E szerződés szerint a színház felépítése 270.000 koronába, vagyis 115.000 koronával többbe kerül, mint ahogy a fővárossal kötött szerződésben előirányozva volt. E 115.000 korona és az építéshez még szükséges 35.000 korona, összesen 155.000 korona építési költség hitelezésére és előlegezésére a két építész kötelezte magát. Ezzel szemben Feld Zsigmond, aki úgy adminisztratív, mint művészi tekintetben is egyedüli tulajdonosa marad a színháznak, természetesen visszafizetési kötelezettséget vállalt, melynek, amint eleget tett, a színház továbbra is az ő, illetőleg örökösének kizárólagos tulajdonában marad. A szerződést, mely tehát nem tartalmazza a Vágó testvérekkel való társulást, ma felterjesztették a tanácshoz, annak elfogadását kérvén. A tanács a tisztí ügyesség hallgatása után az ügyet azzal a javaslattal terjeszti a fővárosnak az e hónap 11-én tartandó közgyűlése elé, hogy Feld Zsigmondnak a fővárossal kötött szerződése ilyen irányú módosításához járuljon hozzá.

(**A technológiai iparmuzeumból.** A magyar kir. technológiai iparmuzeum felügyelő-bizottsága lovag Falk Zsigmond elnöklésével a napokban tartott ülésében tudomásul vette a kereskedelmi miniszter leiratát az intézetnek emelendő épület ügyében. A miniszter kijelenti, hogy teljes mértékben méltányolja a bizottság azt a törekvését, melylyel az intézetnek, mint kiváló fontosságú iparfejlesztő tényezőnek, a kellő színvonalra emelését előmozdítani igyekszik. A miniszter az intézet czélszerűbb elhelyezésének új építkezéssel leendő megoldását és személyzeti viszonyainak rendezését is beható tanulmányozás tárgyává fogja tenni. Az intézet július óta 315 iparosnak szerzett be gépet és elintéztett iparfejlesztési ügyben 7890 ügyiratot. Ugyanezen idő óta a gyűjteményeket 14,270, a könyvtárat 8708 személy látogatta. Julius hó végén az egyenruhakészítők szövetsége szakkiállítás rendezett az intézet helyiségeiben. A muzeum

zsidóképzési szakosztálya négy hónap alatt számos szappan, gyertya stb. gyár reformálásában működött közre és kitanította azok vezetőit modern gyártásra. E szakosztály szakértője a laboratóriumban 200-nál több kísérletet végzett. A muzeum ezidőszent Oroszország és Budapesten egy-egy kisipari kiállítást rendez. Ez alkalommal rövid tartamu tanfolyamokat is szervez, nevezetesen a galvanostégiából, az elektromotorok kezeléséből, az autogén és az acetyléngáz hegesztéséből, stb. Az intézet az 1907/8. tanévben 114 ipari tanfolyamot szervezett 3618 hallgatóval, amely tanfolyamokban úgy az általános mint a szakirányú továbbképzésre nagy súlyt fektettek. Az 1908/9. tanévben ipari továbbképző tanfolyamok lesznek Budapesten kívül mintegy 26 vidéki városban. A felügyelő-bizottság az intézet új szervezeti szabályzatát is tárgyalta.

(**Téves hír.** Mint illetékes helyről értesülünk, az a hír, mintha Vasilevits János alpolgármester állásától megválván, a szerb patriárka jószágkormányzó állást vállalná el, teljesen alaptalan.

(**A népszínházi bizottság ülése.** A népszínházi bizottság ma délben dr. Bárczy István polgármester elnökle mellett ülést tartott, amelyen jelen voltak: Rózsa-völgyi Gyula alpolgármester, Márkus József főrendiházi tag, Márkus Miksa, dr. Heltai Ferenc, Borbás Gáspár tiszti ügyész, Heuffel Adolf középítési igazgató, Krátky János műszaki tanácsos, Seregi Árpád számtanácsos és Sztankovits Szilárd bizottsági jegyző, mint előadó. A bizottság letárgyalta és tudomásul vette az 1907. évi zárószámadást, amely még a Népszínház válságos idejére vonatkozik és így természetesen hiányt mutat fel. Ellenben a jövő évi költségvetés már 36.000 korona bevételi többletet tüntet fel. A végelszámolásról szóló jelentésnél szóba került a Népszínház átadása körül kifejtett fáradozásáért. Azután könyvi köszönetet szavazott Márkus Miksának a színház átadása körül kifejtett fáradozásáért. Azután tárgyalás alá került több nyugdíjintézeti és folyó ügy.

Elegáns férfiruhákat

szállítok mérték után és mérsékelt szabott árban.

Uj férfiruha bérletemet a ruha visszaadása nélkül

és a ruhatár díjtalan karbantartása mellett az előkelő uriközönség figyelmébe ajánlom.

Deutsch F. Károly,
Budapest, VI., Andrásy-ut 1. l. em

EGYESÜLETEK.

(**Az Erzsébetváros szegényeiért.** A főváros VII. kerületének választmánya és közjótékonyági, valamint gyermekvédelmi bizottsága együttes ülést tartott dr. Kiss Ferenc elöljáró elnökle alatt. A gyűlés czéja az volt, hogy megbeszéljék a népkonyha és foglalkoztató műhely létesítését, valamint a kerület szegényeinek segélyezését. E czélból a gyűlés három bizottságot küldött ki. A népkonyhai albizottság tagjai a kerületi népkonyhában felváltva naponként inspekciót tartanak és a jelentkező szegényeknek 20 fillér díjért egy adag ételt és egy darab kenyert adnak. Ehrlich G. Gusztáv melegen üdvözölte a tervet; indítványára elhatározta a bizottság, hogy az előjáróság utalványával teljesen szegények egy héten át díjtalanul részesülhetnek népkonyhai ellátásban. Fodor Béla szegényügyi előadó előadása után elhatározták egy foglal-

koztató műhely felállítását. Az előmunkálatok végzésére egy héttagu bizottságot küldtek ki.

(**A Lípcei Magyar Egyesület gyűlésein a hazai viszonyok megismertetése czéljából gyakran tartanak előadásokat, így a november 4-iki gyűlésen is Déri Ármán egyesületi elnök „A boszniai és hercegovinai tartományi kormány 30 éves kulturális munkájáról” tartott felolvasást. A nagyszámú hallgatóság által nagy érdeklődéssel hallgatott felolvasásban az elnök a tartományi kormány áldásos munkásságát esetele és rámutatott azon rendkívüli nagy haladásra, mely Boszniában és Hercegovinában minden tekintetben észlelhető.**

TÖRVÉNYSZÉK.

(**Az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet közgyűlési tagjai a Budapesti Ügyvédi Kamarra reformpártja a következőket jelölte: dr. Baracs Marcell, dr. Brückler Mihály, dr. Dalnoki Béla, dr. Friedmann Bernát, dr. Gyöngyösi József, dr. Kenedi Géza, dr. Krausz Ede, dr. Leitner Adolf, dr. Lovrich Gusztáv, dr. Melha Kálmán, dr. Mezei Mór, dr. Nagy Dezső, dr. Parall Ferenc, dr. Pap József, Pollák Illés, dr. Schmidl Ignác, dr. Somogyi Miksa, dr. Stern Sámuel, dr. Stiller Mór, dr. Szivák Imre, dr. Vámosy Károly, dr. Weinek József és dr. Wolf Vilmos. Mint értesülünk dr. Fittler Dezső, dr. Gyöngyösi József, dr. Melha Kálmán, dr. Vámosy Károly és dr. Zsigmond Jenő arról értesítették az új ügyvédi párt vezetőségét, hogy az Országos Ügyvédi Nyugdíj- és Gyám-intézet közgyűlésébe történt jelölésüket ezen párt részéről el nem fogadják. A közzétett névsor ugyanis párt-színezettel bír, a jelölést már csak azért sem fogadják el, mert a nyugdíjintézetnek érdeke megköveteli, hogy minden pártszempont érvényesülése ab ovo kizárassék.**

(**Aki nem tékozló.** Az „Ügyvédek Lapja” számol be az alábbi jogesettel, amely erősen a — humor körébe vág. B. József földbirtokos ellen annak gyermekei tékozlás és aggkori elmeegyeség miatt gondnokság alá helyezést kértek. A kalocsai kir. törvényszék a keresetet elutasította, indokul a következőt hozván fel: a kihallgatott tanúk vallomásából csak az a tényállás nyert beigazolást, hogy alperes, ki vagyonos ember, pénzt nagy kamatra adogatja ki és igen szívesen ad pénzt kölcsön olyanoknak, kik a törvényesnél nagyobb kamatot igényelnek fizetni és hogy ez okból többször olyanoknak is adott kölcsön pénzt, akiktől utóbb azt visszakapni nem sikerült és hogy alperes a magányt kedvelő, az emberektől visszahuzódó egyén; azonban e tények nem állapítják meg azt, hogy alperes tékozló volna, mert egyrészt az, hogy pénzt magas kamatra helyez el, éppen az ellenkezőt bizonyítja, t. i. hogy vagyontól gyanapítani kívánja, az pedig, hogy a kölcsön adott összeg néha az adóstól be nem hajthatóvá válik, más kölcsönadással foglalkozó egyénekkal is megcsik. Ezt az ítéletet a kir. Tábla és a kir. Kuria is helybenhagyta.

(**Affér az Operaházban.** Ismeretse az az affér, amely ez év június havában játszódott le az Operaház igazgatójának, Mészáros Imrénének előszobájában dr. Hets Ödön ügyvéd és Bendiner Nándor zenetanár között. Bendiner sértőleg nyilatkozott Mészárosról, amiért dr. Hets Ödön kitessékelte az előszobából. Bendiner ezért a büntető írásbírósnál panaszt emelt Hets ellen. Ezt a panaszt ma tárgyalta dr. Benke Ferenc írásbíró. A beidézett tanúk azonban nem jelentek meg s a bíró újból elhalasztotta a tárgyalást november 28-ra. — Ugyanezen affér miatt külön sajtópört is indított a zenetanár. Az esetről ugyanis a „Magyar Nemzet” ez év június 17-én megjelent számában „Az Operaház igazgatója pörtl” címen cikket irt, amelyben azt állította, hogy Bendiner anyagi érdekből szidalmazta az igazgatót. A közleményért Göndör Ferenc hírlapíró vállalta a felelősséget, akit ma a vádtanács Szalai Emil védelme után vád alá helyezett.

(**A barátságos kalauzoló.** Szolgálni jött fel a szülőfalujából Németh Erzsébet. Mikor a keleti pályaudvaron megérkezett, egy barátságos férfiú szólította meg, s készséggel ajánlkozott, hogy a fővárost nem ismerő leányt állásba juttatja. A rövid ideig tartó ismeretség azzal ért véget, hogy az ismeretlen ember a szegény leánynak összes holmiját ellopta. A megindított nyomozás hosszú ideig nem tudta kézre keríteni a tolvajt, kit csak a véletlen juttatott a rendőrség kezére. Ez év április 3-án a Vig-utca 8. számú házban vakmerő rablómerényletet követett el egy Kovács Lajos nevű rovvott multu szobafestő legény Nagy Anna rendőri felügyelet alatt álló leány ellen. Egy baltával fejbe ütötte a leányt, azután aranyának vélt vastag nyaklánczát és függőjét letépve futának

eredt. A közönség tárgyat lajdonát esküdtb ez év ol itélte. A miatt ma széknek azonban meg, a b

§ Ha keszi par ban a tá sor. Ifju Kis Istvá halt. A p okozó su ségre ifju lott a tár annyit ho volt. Az róság dr. hiüntetteé lével 8 ho

§ Eli ma tartot ségi jegy tottak, az vette és rendbeli dotta ki a kir. üg sel élt.

A má és az egy iátás. Két seny és H előbbiben eres távj Peia és P nyében pe Long ago Némi érde seny tarth első chanc

Jelöltj I. II. III. IV. V. VI.

A hol erősen me éppen első az egyes Kaisermüh het startja Cromdale felel neki és Trombi anyagot lá megisméte legközeleb

Jelöltj I. II. III. IV. V. VI. VII.

Angol. KES. rabázkod az orszá

eredt. A menekülő rablót a leány segélykiáltásaira a közönség elfogta. Megmotosása alkalmával több oly tárgyat találtak nála, amelyek Németh Erzsébet tulajdonát képezték. A budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa gyilkosság és rablás kísérlete miatt ez év október 14-én Kovács Lajost 5 évi fegyházra ítélte. A Németh Erzsébet kárára elkövetett lopás miatt ma kellett volna ítélnie a büntető törvényszéknek a fegyházra elítélt rabló felett. Minthogy azonban a cselédleány a mai tárgyaláson nem jelent meg, a bíróság kénytelen volt a tárgyalást elnapolni.

§ Halálos kődobás. Ez év január 27-én a dunakeszi parasztleányok tea-estélyt rendeztek. Éjjel táiban a társaság tagjai között verekedésre került a sor. Iju Hubina István egy követet dobta fejbe Kis Istvánt, hogy ez március 5-én sérülésébe belehalt. A pestvidéki törvényszék esküdtbírósa halált okozó súlyos testi sértés büntetéseért vonta felelősségre Iju Hubina Istvánt. A fiatal, alig 19 éves vádlott a tárgyaláson beismerte bűnét s védelmére csak annyit hozott fel, hogy a kérdéses alkalommal ittas volt. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a bíróság dr. Publik ügyész vádjára után súlyos testi sértés büntetéseért az enyhítő körülmények figyelembevételével 8 hónapi fegyházra ítélte.

§ Elítélt jegyző. A székesfehérvári törvényszék ma tartott főtárgyalásán Mészöly János igari községi jegyzőt, akit még 1906-ban állásától elmozdítottak, az ellene felhozott vádakot bizonyítottan vette és ezért nyolczrendbeli közokirat és kilenczrendbeli magánokirat hamisításában bűnösnek mondotta ki és három évi fegyházra ítélte. Az ítéletben a kir. ügyész megnyugodott. Vádlott felebbezésel élt.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Második nap. —

A második nap nevezései szintén jól sikerültek és az egyes futamokban nagy mezőnyökre van kiállítás. Két kiemelkedőbb szám: a Tilay-akadályverseny és Háromévesek akadályverseny handicapja. Az előbbiben urlovasok szállnak nyeregbe és 3600 méteres távján Westminster indul legtöbb esélyllyel Peia és Pallós előtt; a Háromévesek akadályversenyében pedig, ahol professzionátusok lovagolnak, Long ago a jelöltünk Langau és Louis d'or előtt. Némi érdeklődésre még a Katonatiszti akadályverseny tarthat számot, amelyben Edömérnek adjuk az első chance-ot Gladiátor előtt.

Jelöltjeink:

- I. Solykoff - Gyufa - Haraszt
- II. Eaömer Gladiátor
- III. Westminster Peia - Pailos
- IV. Long ago Langau
- V. Vendetta Páfrány Mi
- VI. Sunny Day - Loihuan.

Bécsi versenyek.

— Harmadik nap. —

A holnap nap programján is, nevezéseim is erősen meglátszik már a szezon vége. Kiszámu és éppen elsőrangnak nem mondható anyag szerepel az egyes futamokban és még a nap főszáma, a Kaiser-müher-handicap is csak nyolcz telivért gyűjthet startjához. Ezek közt kedvezően áll sulyban Cromdale és az 1000 méteres táv is teljesen megfelel neki s ezért neki adjuk az elsőseget Varróleány és Trombitás előtt. A Kétévesek versenyében jobb anyagot látunk együtt és ha Juvenai kezében van, megismételheti első napon aratott győzelmét; hozzá legközelebb Duhajt és Dorian Grayt várjuk.

Jelöltjeink:

- I. Paraber Juda
- II. Lanzendorf Loredan Ismerős
- III. Juvenal - Duhaj Dorian Gray
- IV. Cromdale Varróleány
- V. Dunbar Fruska Day Star
- VI. Rodosto Sasaki
- VII. Temeraire - Atabárd.

KÖZGAZDASÁG.

Paritás a munkás baleset-biztosításban.

Budapest, november 6.

A munkásbiztosításról szóló törvény végrehajtása körül sok panasz merült föl, úgy hogy — különösen a munkaadók — állandóan panaszkodnak azért, hogy a törvény intézkedései a gyakorlatban nem érvényesülnek igazságosan. Ezt a kérdést legutóbb a pénzügyi bizottságban is szóvá tette dr. Nagy Emil országgyűlési képviselő is. Most dr. Varró István kamarai fogalmazó, a kamara megbízásából egy előadói tervezetet készített a munkásbiztosítási törvény végrehajtásáról, amelyben a balesetbiztosításnál a paritás megteremtéséről a következő javaslatot teszi:

„Az országos munkásbetegség- és baleset-biztosító pénztár tudvalevőleg egyike a honi munkásbiztosítási intézmény legfontosabb szerveinek; az 1907-XIX. t.-cz. alapján betegség és baleset esetére biztosított alkalmazottak és azok munkaadóinak önkormányzati alapon álló szervezete, amely választás útján a törvény szerint olyképpen alakítatik, hogy minden pénztár a közgyűlésben egyenlő számú munkaadó- és alkalmazott-kiküldöttel legyen képviselve.

A törvény intenciója, mint az annak indoklásából kiviláglik, az volt, hogy a létesítendő pénztári szervezetek önkormányzatában a két érdekeltiségnek, nevezetesen a nem biztosított munkaadóknak és a biztosított alkalmazottaknak, teljesen egyenlő arányú képviselői biztosítsák.

A törvény általános indoklása erre vonatkozólag a következőket tartalmazza: „Ennél a paritás képviselőit az a nagy elv érvényesül, amely minden más hasonló gazdasági és társadalmi intézménynek is alapját képezi, hogy az egyenlő érdekeltiségnek a közös intézmények igazgatásában egyenlő képviselői kell, hogy megfeleljen. A munkaadók a biztosítási intézményben a terhek túlnyomó viselése révén vannak érdekelve; az alkalmazottaknak hasonló érdekeltiségét pedig az a körülmény idézi elő, hogy a biztosítási intézmény keresetképtelenség esetében róluk és hozzátartozóikról gondoskodik. Az egyenlő és közös érdekeltiség mellett az intézmény igazgatásában való részvétel másképpen, mint egyenlő arányban, a két érdekeltiségi fél között jogosan és méltányosan nem osztható meg.”

A törvény megalkotója, a kereskedelemügyi min. minisztérium, a közgyűlés megalakítására vonatkozó közelebbi rendelkezéseket, miután azoknak a mindenkori viszonyok adta célszerűségi követelményekhez kell alkalmazkodniok, magába a törvénybe nem vette fel, hanem a közelebbi rendelkezések megállapítását az országos munkásbetegség- és balesetbiztosító pénztár alapszabályainak kereteibe utalta. Ezen alapszabályok azonban a paritásnak a szavazásoknál való biztosításáról egyáltalán nem gondoskodnak.

A gyakorlatban ez a tervbe vett paritás nem érvényesül, még pedig a munkaadók rovására. A paritás hiánya és a munkásélem túlsulya kitünik általánosságban az országos pénztár minden szervének ténykedéséből. Hogy csak egy találó példát említsünk, rámutatunk az országos munkásbetegség- és balesetbiztosító pénztár 1908. évi június 28—29-én tartott közgyűlésére, amelyen a munkaadókiküldöttek a munkásiküldöttekkel szemben jelentékeny kisebbségben voltak s ennek folytán a munkaadókat érdeklő elvi jelentőségű fontos határozatokban megjelent szavazásoknál a munkásiküldöttek szavazata volt döntő, aminek folytán a munkaadók érdekei teljesen háttérbe szorultak.

Annak oka, hogy a munkások a munkaadókkal szemben ilyen túlsúlyban vannak, nem magyarországi specialitás. Nem lehet tehát elfogadni azt az érvelést, hogy éppen a mi munkaadóink volnának indifferensebbek, indolensebbek, mint más államok munkaadói. Hanem inkább azt lehet mondani, hogy a

munkaadónak több terhes polgári kötelessége van, mint a munkásnak és ideje is drágább, mert idővesztése, épp úgy, mint a munkásé, a saját rovására esik. (Azok a készkiadás-megtérítések és a vidékiek által igényelhető 8, illetve 4 koronás napi-díjak, melyeket az országos pénztár alapszabályainak 143. §-a provideál, nem tekinthetők a munkaadók szempontjából adequat kárpótlásnak.) Tehát könnyebben előfordulhat, hogy a munkaadó-tagok valamelyik ülésre el nem mennek, mint a munkás-tagok, akik különben is jobban vannak szervezve, mint a munkaadók. Azonkívül nem hagyandók figyelmen kívül a törvény ama rendelkezései sem, amelyek szerint pl. kihágást követ el és 100 koronáig, ismétlődés esetében 200 koronáig terjedhető büntetéssel büntetendő az a munkaadó, aki alkalmazottait választott bírósági ülnöki vagy állami munkásbiztosítási hivatalbeli tagsági kötelezettségük teljesítésében megakadályozza (189. §.) E körülményre mindenütt találkozunk, ahol munkaadó- és munkás-képviselők közösen kell, hogy működjenek.

Számtalan külföldi példa mutatja, hogy a paritásos képviselői tényleges megvalósítására nem volt elegendő a paritás elvének egyszerű törvénybe foglalása, különösen ott, ahol sokszor homlokegyenest ellenkező érdekek állanak egymással szemben.

A külföldön számos helyen találkozunk a szóban forgó paritásos viszonyoknak egyetlen lehetséges korrektívumával. A müncheni városi munkahivatal 1895. október 18-iki alapszabályai szerint az ügyvezető bizottság határozathozatalánál a tagok között a munkaadóknak és munkásoknak egyenlő számban kell képviselve lenniök.

A mainzi munkahivatal felállítására vonatkozó 1897-iki belügyminiszteri rendelet szerint a választott bizottság határozatait szótöbbséggel hozza. Ha a szavazásnál a munkaadók és munkások egyenlő számban vannak jelen, akkor az erősebb fél fölös számú tagjai és pedig első sorban a fiatalabbak a szavazástól tartózkodni kötelesek (3. §.).

A hamburgi munkaközvetítő intézet alapszabályai szerint, ha a határozathozatalnál, illetve szavazásnál a munkaadók és munkások nem egyenlő számban vannak jelen, akkor a többségben levő párt legfiatalabb tagjai közül annyianak kell a szavazástól tartózkodnia, hogy mindkét fél egyenlő legyen (8. §.).

Az ipari és munkástanácsok szervezéséről szóló belgiumi 1887. évi augusztus 16-iki törvény elrendeli, hogy ha az össülésben jelenlevő munkaadók száma a munkásiküldöttek számával nem egyenlő, a nagyobb csoport legfiatalabb tagjai csak tanácskozó szavazattal bírnak.

Legcélszerűbb volna ezen nálunk felmerült anomáliát saját törvényünkben merített analogiával megszüntetni.

A Magyarország és Ausztria között íenforgó közös viszonyokról s ezek elintézésének módjáról szóló 1867-XII. törvénycikk 35. §-a kimondja, hogy ha a két delegációnak nem sikerülne írásbeli ízenetek által véleményét egyesíteni, akkor a két bizottság együttes ülést tartand, de egyedül csak egyszerű szavazás végett. Ez együttes ülésben határozat csak úgy hozattatik, ha mindenik delegáció tagjainak legalább kétharmada jelen van. A határozat mindig abszolút többséggel hozandó. Mivel pedig — így fogalmazta meg böcs előrelátással Deák Ferencz a törvényt — a „paritás elvének gyakorlati alkalmazása mindkét félnek érdekében épen a szavazásnál legfontosabb: az esetben, ha az egyik vagy másik fél delegációjából bármely okból egy vagy több tag hiányzik, a másik fél delegációja is tartozik tagjainak számát leszállítani olyképpen, hogy mindkét fél delegációja, tagjainak számára nézve teljesen egyenlő legyen. A leszállítást a többségben levő delegáció a maga kebelében sorshuzás útján eszközöl.”

Mindezekből az következik, hogy kívánatos volna, ha a paritás elve ilyenformán valóban biztosítottatnék és a törvény revíziója során a paritás olyanképpen garantáltatnék, mint az a fent idézett törvényekben és rendeletekben történik. Ez által nagy

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPÉNZÉRT félárban:
szerezhető minden ember (nőnem és elegánsan) az országos elsőrangú
Zélinger Samu iri-szabóval

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-6 méteres legújabb divato minta gyapjuszövetekből mólték szerint készíték
finom öltönyt... 21 frtért
magyon finom prima öltönyt 26

21-26 frt
Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 6. az emeleti teremben.
Museum-körút és Kossuth Lajos-utca sarkánál

surlódások szünnének meg és a két fél sikeres együttműködése jobban biztosítva volna".

A budapesti kereskedelmi és iparkamara — mint fentebb megírtuk — előterjesztést dolgoztatott ki a munkásbiztosítási törvény végrehajtása tárgyában. Ezzel az előterjesztéssel a kamara ipari- és kereskedelmi osztálya csütörtökön, e hó 6-án Kohn Gábor kamarai tag elnöklésével tartott együttes ülésén a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó újabb törvénytervezettel és a munkásbiztosítás ügyével együtt foglalkozott. A vasárnapi munkaszünet ügyében a kereskedelmi miniszteriumban tartott ankét során létrejött megállapodások több tekintetben eleget tesznek ugyan a kamara által felterjesztett kívánásoknak, amennyiben a kamara javaslatai közül hetet megvalósítanak, mindamellett a közös bizottság nem tud belenyugodni abba, hogy az árusítási üzletekben alkalmazott kereskedősegédek csak minden második vasárnap legyenek igénybevevők, miért is javasolja a teljes ülésnek, hogy behatóan megokolt felterjesztéssel forduljon e terv elejtése fránt a kereskedelmi miniszterhez. A munkásbiztosításra vonatkozó tanácskozás anyagát egy 27 nyomtatott oldalas előterjesztés képezte, amelyben a kamara irodája feltárja az új törvény és végrehajtásának hiányait. Ez előterjesztésből közlünk fentebb részleteket. A bajok orvoslására felhozott és az együttes ülés által alaposan megvitatott lényegesebb javaslatok a következők: Véglegesen rendezendő volna az otthoni munkások és a külföldi honosságú munkások biztosításának kérdése. Előbbiekre nézve kimondotta a bizottság, hogy otthoni munkások tekintessék az, akinek iparigazolványa nincs, mert sérelmes az, hogy most a nagyobb munkaadókkal fizetetik a kisebb, ugynevezett közvetítő mesterek és az ezek által alkalmazott munkások biztosítását, amíg a kis mesterek a munkások közé való sorozásukat, mint rájuk nézve sérelmes elbánást, elleneztek. A külföldi honosokra nézve a magyarokkal teljesen azonos eljárás kívánatos, amennyiben a magyar iparban több fejlődő ágra van utalva külföldi honosságú munkásokra, akiknek a biztosításból való kizárása káros következményekkel jár. A bejelentés egyszerűsítésére vonatkozólag az az eszme merült fel, hogy a bejelentési lapok elkallódásának megakadályozására a bejelentő lapok igazoló szelvényét a postahivatalok bélyegezzék le. Utasítandók volnának továbbá a pénztárak, hogy a bejelentéseket fogadják el számítási alapjául és azok helyességét törvényes ellenőrzési joguk keretében gyakorolják. Miután a törvényhozás akkor, amidőn az 5 munkásnál kevesebbet foglalkoztató iparosokra csak 2%-nyi biztosítási hozzájárulást állapított meg, a kisipart akarta megvédeni, kívánatos volna, hogy ne tétessék a törvény intézkedése illuzóriussá azzal, hogy ebbe a minimumba az inasokat és biztosításra nem kötelezettek is beleszámítják. Törvényesen volna biztosítandó ama munkaadók kártalanítási igénye, akik ellen a pénztárak alap nélküli kihágási eljárást indítottak. A betegellenőrzés rendszeresítését kívánatosnak tartván, az együttes ülés orvosoknak alkalmazását és célból kívánatosnak. Sürgősen szorgalmazandónak mondatott ki, a balesetbiztosítási járulékok kivételét.

Hathatósabbá volna teendő a balesetek elhárítása. A munkaadóknak és munkásoknak az országos pénztár szervezetében tervbe vett paritása tényleg biztosítandó volna, amennyiben ezideig a munkások a munkaadókkal szemben mindig többségben voltak és a munkaadók érdekei eddig mindig háttérbe szorultak. Evégből javasolja a bizottság, hogy a szavazásoknál a többségben levő csoport tagjainak száma a delegációkról szóló 1867. XII. törvényszikk intézkedésének analógiájára redukálendő volna, addig, amíg a munkaadók és munkások kiküldötteinek száma egyenlő lesz. A munkaadók utbaigazítására a kerületi pénztárnál alkalmas információs szolgálat volna szervezendő. Az együttes ülés végül a munkásbiztosítás körül felmerült és még mindig szaporodó hiány fedezésének módjával foglalkozott.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok gyűlése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya Kunz Ferencz alelnök vezetésével alatt ma tartotta rendes havi ülését, amelyen Drucker Géza választmányi tag a Csarnok kiküldöttei nevében kimerítő jelentést tett a vasárnapi munkaszünet tárgyában tartott miniszteri tanácskozás eredményéről. Kaszab Aladár indítványára a Csarnok azzal a kéressel fog a kereskedelmi miniszterhez fordulni, hogy a postatakarékpénztári befizetési úrlapoknak saját költségén való

előállítását megengedjék a feleknek. A közlekedési szakosztály a vasuti üzletszabályzatot több ülésen át beható tárgyalás alá vette és a tanácskozás eredményét most betervezte, mit a választmány magáévá tett. A takarmánykiviteli és örlemény szakosztály új előadója, Csallós József a választmányba behivatott. „Végül — így végződik a Csarnok szétküldött lapudósítása — folyó ügyek lettek elintézve és ez alkalommal is nagyobb számban lettek új tagok felvéve.”

Hát biz ez egy kicsit nagyon hadilábon áll a jó magyarsággal. A Kereskedelmi Csarnok címében ott büszkélkedik a „magyar” jelző; ha a Csarnok tisztviselőinek nyelvérzéke nem is, ez a szép cím azonban megköveteli azt, hogy legalább magyarul írjanak akkor, mikor a nagy magyar közönséghez akarnak szólni. Csak a minap távolították el a tözsdének hasonló botrányos magyarsággal megírt zárótábláját. Akkor azt hittük, hogy csak szórványos jelenségről volt szó; ime, ma a Kereskedelmi Csarnok folyó ügyei ugyancsak „el lettek intézve és ez alkalommal is nagyobb számban lettek új tagok felvéve”... A Kereskedelmi Csarnok példája tehát azt mutatja, hogy kereskedelmi levelezésünk még mindig tele van germanizmusokkal. Hiszen nem most szövegezték első ízben ilyen botrányosan ezeket a tudósításokat, amelyeket azonban eddig jóakarattal mindig kijavítottunk. Elvégre azonban lehetnek — sőt bizonyára vannak is — olyanok, akik a Kereskedelmi Csarnok leveleit mintául használják, úgy, hogy ilyenformán a vele érintkezők irását valóságilag megrontja. A jó magyarság végre is fontosabb, mint az iskolában magyarul írni meg nem tanult tisztviselők kényelme. Igen helyén való lenne, ha a Csarnok elnöksége egy kis magyar stílusgyakorlatra utasítaná azokat, akik rászorulnak, mert ha a Csarnok kiadványai mind így — lesznek fogalmazva, akkor kevesek által lesznek szívesen elolvasva...

Az O. M. K. E. ülése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés igazgatósága csütörtökön ülést tartott. Az egyesülés legutóbbi tevékenységéről beszámoló jelentést a főtitkár terjesztette elő. Az Egyesülés eljárásának eredményeképpen a pénzügyminiszter a végrehajtási novellában elfrendelt értesítések bélyegkötelessége ügyében újabb rendeletet bocsátott ki, miáltal a felek a fenyegető bírság elől védelmet nyertek. Az ipartörvény tervezetéről az O. M. K. E. sorozatos előadásokat tartat és párbuzamosan bizottságilag tárgyalja a tervezetnek a kereskedelmi érdeklő fejezeteit. Az országos szervezet megerősítése végett a központ kiküldöttei sorra felkeresik a kerületeket és részt vesznek azok gyűlésein, legközelebb több helyen új kerületek is fognak alakulni. A titkári jelentést helyesléssel vette az igazgatóság tudomásul, azután pedig áttért a családi otthonról szóló törvénytervezet tárgyalására. Dr. Glöckner Samu ismertette azután a homestead törvényét az Északamerikai Államokban és azokat a mozgalmakat, melyek a családi otthonoknak az európai államokban való létesítésére irányultak.

A Háromszéki Takarékpénztár R-T. alaptöke-emelése. A Háromszéki Takarékpénztár Részvénytársaság (Sepsiszentgyörgy) legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy jelenlegi 200.000 koronás alaptökéjét felemeli 100.000 koronával 300.000 koronára s tartaléktökéjét 175.000 koronával szaporítja. Kibocsát ugyanis az intézet 500 drb új, egyenként 200 K névértékű részvényt. Minden új részvényért a részvénytökre 200 K, a tartalék-tökre javára 350 korona fizetendő. Új részvényesek, t. i., kik ezideig az intézetnek részvényesei nem voltak, a részvényjegyzéssel egyidejűleg minden jegyzett részvény után 10 korona alapítási díjat is tartoznak fizetni. Az összes befizetések után a takarékpénztár a befizetés napjától 1909. december 31-ig számított 5% kamatot térít meg a befizetőknél. Itt említjük egyuttal, hogy a társaság 1907. évi mérlegében a tartalékalap 228.000 koronával szerepelt, míg a betétek 3.215.226 koronára rugtak. Váltótárczája 2.352.260 korona volt. Ezek a számok fényesen mutatják azt, hogy vidéki intézeteink legnagyobb része milyen szilárd alapon áll.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket közli: Klein Mór férfinyabó, Pécs; Glöckner K. kereskedő, Ipoly-ság; Koppirnyi és Hirschler kereskedő cég, Budapest; Mandel Benjámin kézműáru kereskedő, Kisvárd. — Pallós és társa budapesti fűszeráru nagykereskedő cég tegnap fizetéseit szintén beszüntette. A passzívák 360.000 koronára rugnak.

Drágább lesz a rotációs-papír. A rotációs-papírt gyártó magyar és osztrák papírgyárak között tudvalevőleg már hosszabb idő óta folynak a tárgyalások, hogy az ugynevezett rotációs-papírt, melyet újságnyomatásra használnak, kartelszerű megállapodások mellett adják el. A kartelt, most — mint értesülünk — megkötötték s ezáltal a papíros ára jövő év január elejétől kezdve métermázsánként négy koronával drágább lesz. Az új újságpapír-kartel s papírgyáraknak annyira kedvez, hogy még abban az esetben is jobb üzleteredményeket fognak elérni, ha a papír-ipar többi cikkeinek konjunkturája időközben kedvezőtlené válna.

Az Iparegyesület. Az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen foglalkozott az orosz-lengyelországi kivitel ügyével, a nők éjjeli munkájának megtiltására vonatkozó egyezményrel. Gelléri Mór igazgató bejelentette, hogy az igazságügyminiszter meghívta az egyesületet a fegyenczek ipari munkája ügyében egybehívott értekezletre. A bizottság az igazgatót megbizta, hogy az értekezleten az egyesület álláspontját képviselje. Végül tudomásul vették, hogy a gyáripari szakosztály legutóbbi ülésén vállalati betegsegélyző-pénztárak létesítésére hívta fel tagjainak figyelmét és hogy a kereskedelemügyi miniszter legutóbbi robbanási esetekkel kapcsolatban a robbanó anyagokkal dolgozó gyárak számára szabályrendeletet adott ki.

Osztrák-magyar szappankartel. Ismét egy hódítása az osztrák iparnak, mely szappangyártásunkat igyekszik alárendelni az osztrák versenynek. Miután nagyobb szappangyáraink osztrák kézbe kerültek, semmi nehézséggel sem járt kimondatni velük azt, hogy az osztrák gyárakkal kartelbe lépnek. A kartel célja természetesen az egységes fizetési feltételek megállapítása — magyarul: az áremelés. Eddig a nagyobb cégek közül husz osztrák és négy magyar csatlakozott a kartelhez.

A fegyverkivitel és a posta. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter hivatkozással a kormány által elfrendelt fegyverkivitel tilalomra, rendeletben utasította a postahivatalokat, hogy fegyvert, löszert, élő galambokat, vagy a fenti rendeletben felsorolt, postai szállításra alkalmas más hadiszükségleti tárgyat tartalmazó, Szerbiába vagy Montenegróba szülő csomagot szállításra ne fogadjanak el, hanem fenti rendeletre hivatkozva, a feladónak adják vissza. Ha ilyen csomag külföldről érkezik, avagy belöldi hivatali csomagot tévedésből elfogadott, azt a kicserélő hivatalok ne küldjék tovább, hanem „prohibé” megjegyzéssel, illetve utalással a jelen rendeletre a feladási helyre küldjék vissza.

A kerülesi milliós árverés utójátéka. Nemcsak Arad megye, hanem az egész ország magyarságának érdeklődését keltette fel az a szenzációs árverés, amely október 9-én a Világossy-féle 7200 holdas birtokot 3 1/2 millió koronáért a Telepítési Hitelbank kezébe juttatta s így ezt a magyar földet is megnyitotta az oláhok beözönlése számára. Megírtuk azt is, hogy az árverést több oldalról megtámadták. Most azután újabb bonyodalmak is járultak az ügyszőz. Amennyiben ugyanis az árverés mégis jogerőre emelkednék — írják lapunknak — úgy a birtok eredeti tulajdonosa, gróf Sigray János ellen egy nagyobb szabású pör indul meg. Gróf Sigray ugyanis, midőn a birtok még tulajdonát képezte, Szelezsán János kerülesi lakosnak és több társának a tulajdonát képező nagykiterjedésű birtokból nagyobb területet adott ki haszonbérbe. Ez a haszonbérleti szerződés csak 1910. év október elsején jár le. A múlt hónapban megtartott árverés folytán Szelezsán János és társai elvesztik az őket jogosan megillető bérletet, mert az új tulajdonosok a bérletet egyszerűen kiteszik a birtokból. Szelezsán János és társai most megbízták dr. Marsieu Jusztin aradi ügyvédet, hogy

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 28-27, 75-26, Engros 19

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körut 78. szám,

Sürgőnyesim: ANTRACIT BUDAPEST

utazon tartózkodást. Amennyi megegyeztetés után ellen pört családdal, jén a bír...
Teljes delmi és négy óra del: 1. E vény vég munka va törvényia szövege ü mara 1909 tóságok r lasztása. 7 nek felolv szer, vég tének bea segélyezés ványa egy velt szubv

szuka állo gántávirat környékbe hivatalnál — Barany ségben „N m. kir. pos uyanacska a németbő őrzése alá melynek fe Borza, Fek lak majoro 12. sz. vas ügynökség köre Zajó bos, Halma ki. — A ta lenlegi kor vember 1-t nappali táv tett szolgál tában delut kon pedig tart. — A töber 26 ót szolgálatot szelő-hálóza galomba be résztvesz a lomban. A fillér; sürgő a díjköteles kell fizetni.

ról írják: A szágos egy dez folyó disztermébe kertész céz állítás imne 11 órakor l

vénytervez ahol az öná ságot elér, érdeklépv is kereskedmi

utazzon el Rómába, hol gróf Sigray ez idő szerint tartózkodik és kísérelje meg vele a békés megegyezést. Amennyiben az ügyvéd és a gróf között békés megegyezés létre nem jönne, úgy dr. Marsieu Jusztin ügyfelei nevében kétszázötvenkorona korona kártérítés erejéig az aradi törvényszéknél gróf Sigray ellen pört indít. Mi lesz azonban azzal a 300 magyar családdal, amelynek Világossy parcellázta annak idején a birtokot?

Teljes ülés a kamarában. A budapesti kereskedelmi és iparkamara e hónap 10-én, kedden délután négy órakor teljes ülést tart a következő napirenddel: 1. Elnöki közlések. 2. A munkásbiztosítási törvény végrehajtása. 3. Az ipari és kereskedelmi munka vasár- és ünnepnapra szüneteléséről szóló törvényjavaslat előadói tervezetének módosított szövege ügyében a két osztály javaslata. 4. A kamara 1909. évi költségvetéséről. 5. A törvényhatóságok mellé kiküldendő ipartanácsok újja választása. 6. Az iparosok jegyzőkönyvének felolvasása. 7. A kereskedelmi osztály jegyzőkönyvének felolvasása, amelynek főbb tárgyai: a) A fűszer-, vegyes- és kiskereskedők országos egyesületének beadványa a fogyasztási szövetkezetek állami segélyezésére. b) Ugyanazon egyesület beadványa egy kávébehozatali czégnél állítólag tervbevetett szubvencionálása ellen.

Hírek a postáról. A szamosvölgyi vasut Alsószuka állomása felhatalmazást kapott állami és magántávíratok kezelésére. — Isaszegen és Gálszécsen környékbeli távbeszélő-központ, a Budapest 13. sz. hivatalnál pedig nyilvános távbeszélő-állomás nyílt. — Baranya vármegye területén, Nagynyárad községben „Nagynyárad” elnevezéssel eddig működött m. kir. postahivatal végleg megszűnt és helyette ugyancsak Nagynyárad elnevezéssel november 1-én a németbolyi m. kir. posta- és távirdahivatal ellenőrzése alá helyezett postai ügynökség lépett életbe, melynek forgalmaköre Nagynyárad község, Béda, Borza, Feketekapu, Lemér, Téglaház, Ujstáló, Viszlak majorok, Miskolczi puszták és a 7., 8., 9., 10., 11., 12. sz. vasuti örházakra terjed ki. A nevezett postai ügynökség összeköttetését a Villány és Mohács közt közlekedő kalauzpostákhoz közlekedő gyalogkúldőnczjárat utján nyeri. — A Bereg vármegye területén fekvő Zajgó községben november 11-én postai ügynökség lép életbe. A postai ügynökség kezébe kerül a köre Zajgó községben kívül Havasalja, Kapár, Lombos, Halmas, Mártonka és Zsilip községekre terjed ki. — A tabi kir. posta- és távirdahivataloknál a jelenlegi korlátozott nappali távirdaszolgálat helyett november 1-től kezdődőleg meghosszabbított korlátozott nappali távirdaszolgálat lépett életbe, mely kiterjesztett szolgálat hétköznapokon reggel 8 órától egyfolytában délután 6 óráig, vasárnapokon és ünnepnapokon pedig reggel 8—11 óráig, délután 2—3 óráig tart. — A keszthelyi és zalegerszegi hivatalok október 26 óta teljes nappali távirda- és távbeszélőszolgálatot tartanak. — Nagykanizsa városi távbeszélő-hálózat a balatoni környékbeli körtelefonforgalomba bevonatott. — Dolnja-Tuzla boszniai város résztvesz a magyar-boszniai távbeszélő-csereforgalomban. A beszélgetés díja 3 perccenként 2 korona 60 fillér; sürgős beszélgetésekért 7 korona 80 fillért, a díjköteles szolgálati értesítésért pedig 1 koronát kell fizetni.

Országos chrysanthemum-kiállítás Aradon. Aradról írják: A magyar műkertészek és kertgazdák országos egyesülete nagyszabású virágkiállítást rendez folyó hó 7., 8. és 9-én Aradon az Ipartestület dísztermében, amelyen Magyarország legnagyobb kertész cézei állítják ki chrysanthemumjaikat. A kiállítás ünnepélyes megnyitása folyó hó 7-én délelőtt 11 órakor lesz.

A kereskedők kötelező testületel. Az új ipartörvénytervezet XXXII-ik fejezete kimondja, hogy ott, ahol az önálló kereskedők száma egy bizonyos nagyságot eléri, kötelező tagság alapiján kereskedelmi érdekképviselő szervezet, amelynek célja a kereskedelmi közigazgatás önálló ellátása lenne. A

kiskereskedők egyrésze a kötelező társulás ellen nyilatkozott eddig. Most a Fűszer-, Vegyes- és Kiskereskedők Országos Egyesülete egy körlevelet intézett az ország kereskedelmi testületeihez, amelyben a kötelező társulás mellett szól meggyőző érvekkel.

Kombinált hajózási és vasuti forgalom. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közli, hogy a kombinált hajózási és vasuti forgalomban augusztus 1-től érvényes kivételes díjszabás I. füzetében az alábbi módosítások, illetve kiegészítések vezetendők keresztül: A 18-ik oldalon: Kölpény állomás részdíjtétele 134-ről 138-ra; a 19-ik oldalon Piszke állomás részdíjtétele 48-ról 53-ra, Zenta állomás csoport-megjelölése „A”-ról „B”-re; a 32-ik oldalon: Bad Aibling E. B. a Lokalbahn Actiengesellschaft München állomása Bad Aibling állomás tételeivel felveendő; a 160-ik oldalon: Seligenstadt b. Würzburg állomásnál (Passau átrakás) az I. sorozat részdíjtétele 57-ről 157-re és az össz-tétel 118-ról 218-ra módosítandó. Végül a díjszabás 6-ik oldalán a részes vállalatok közül az I. cs. kir. szab. Dunahajózási Társaság megjelölése törölendő.

A japán kiállítás elhalasztása. Megirtuk, hogy Tokióban kiállítást fognak rendezni. A yokohamai konzulátusunk most azt jelenti, hogy az 1912-re tervezett nagy japán kiállítás nem fog megtartatni. A japán kormány elhatározta, hogy a kiállítás megtartását 1917-re halasztja, amikor a japán császár uralkodásának 50-ik évfordulóját ünnepelni fogják. A kormány elhatározását már a hivatalos lap is közölte f. évi szeptember 2-iki számában. A kormány a kedvezőtlen gazdasági és pénzügyi helyzettel indokolja elhatározását, mely kívánatosá teszi, hogy az állam háztartásában a legnagyobb takarékoságot tartsa szem előtt, de hivatkozik egyúttal arra is, hogy az 1912-ig rendelkezésre álló idő már nem elég arra, hogy a kiállítás programja szerint tervbe vett előkészületeket mind megfelelő módon végrehajtsák és hogy a Japánba jövő idegenek kényelméről kellőképpen gondoskodjanak. Megjegyzni a hivatalos lap, hogy a kiállítás 1917-ben sokkal nagyobb arányokban fog megtartatni, mint azt ez alkalommal tervezték.

A fiúmei kereskedelmi és iparkamara ülése. A fiúmei kereskedelmi és iparkamara tegnap este ülést tartott Meynier Henrik elnöklésével. Napirend előtt az elnök közölte, hogy a kereskedelmiügyi kormány a fiúmei Danubius hajógyárnál hatalmas uszó dokkot rendelt meg, úgy, hogy a helyi hajóstársaságok ezen a helyen végeztesse hajóik javítását. A dokk a jövő év május hónapjára készül el. Bejelentette továbbá az elnök, hogy az Osztrák Lloyd hajóstársaság a jövő év elejétől kezdve új braziliai vonalat léptet életbe; havonként lesznek járatok a braziliai kikötőkbe és az ut husz napot fog igénybe venni. — A kamara ezután a társkamara átíratát tárgyalta. Az országos kőolajipar részvénytársaság átíratát, amelyben a petroleumtermelés megszorítását kívánja, a kamara nem pártolja. Hozzájárul ellenben a miskolci kamara átíratához, hogy a karácsonyt megelőző vasárnapon a munkaszünetet ne csak a fővárosban, hanem a vidéki városokban is felfüggeszessék. Végül a fiúmei kereskedők és iparosok társulatának panaszával foglalkozott a kamara. A társulat a fiúmei törvénykezési bajok miatt fordult a kamarához. Felterjesztésükben utal arra, hogy Fiumében még mindig érvényben van az 1852-ből származó császári pátenis. Ez a bírósági eljárás, amely a Bach-korszaknak maradványa, nemcsak hosszadalmas, de költséges is és így mindenképpen hátrányos a kereskedőkre. A társulat felhívja ennél fogva a kamarát, hasson oda, hogy ezen változás történjék. Kéri továbbá a boszniai és hercegovinai végrehajtási eljárás gyorsítását, és a követelések biztosítását. A kamara méltányolja a panaszokat, de utal arra, hogy meg kell várni, míg Fiumében is életbe léptetik az új sommás eljárást. A boszniai végrehajtási eljárás tekintetében az igazságügyminiszterhez fognak fordulni.

A fogaras-brassói vasut megnyitása. A fogaras-brassói helyi érdekű vasutat ma adták át Brassóban ünnepélyesen a közforgalomnak. A megnyitáson megjelentek: a kereskedelmi miniszterium képviselőjében Stetina József miniszteri tanácsos, Kety Dénes műszaki főtanácsos és Szűts András miniszteri titkár, a magyar királyi államvasutak kép-

viselőjében Geduly Gyula miniszteri tanácsos, máv. igazgató, Jarmay Béla kolozsvári és Stankovits Miklós aradi üzletvezető, a vasuti és hajózási főfelügyelőség képviselőjében Finály Lajos vasuti és hajózási felügyelő. A helyi előkelőségek közül megjelentek: Széll József Fogarasmegye főispánja, Belle Sándor Fogaras vármegyei és Jekelius Ágoston Brassó vármegyei alispánok, Hemesch Ferenc brassói polgármester, Zakariás János és Schmidt Károly orsz. képviselők, Paul Vilmos a brassói kereskedelmi és iparkamara elnöke stb. A műtanrendőri bejárást reggel kilenc órakor ejtették meg. Ekkor indult el a különvonat Brassóból. A társaság részletesen megtekintette az alagutat Schiffer Miksa mérnök kalauzolásával és nagy elismeréssel nyilatkozott a kitűnő pályáról. A feldíszített állomásokon mindenütt küldöttségek várták a különvonatot. Sinkáról a társaság visszatért Brassóba, ahol Jekelius Ágoston alispán üdvözölte lelkes szavakban a kiküldöttet. Hangsúlyozta, hogy a vármegye lakossága mély hálával viseltetik Kosuth Ferenc miniszter és Sztéryny József államtitkár iránt, akik a vasut létesítésével a vidék anyagi boldogulásának alapjait rakták le. Stetina József miniszteri tanácsos meleg hangon mondott köszönetet az üdvözlésért és úgy a miniszter, mint az államtitkár nevében sajnálatát fejezte ki, hogy ők nem lehetnek jelen a megnyitáson. Déliben bankett volt, amelyen a város előkelőségei teljes számban résztvettek. A bizottság az este tíz órakor induló gyorsvonattal tért vissza Budapestre.

Kicsi a víz. A Magyar Királyi Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy a pozsonyi átrakással Passau és Regensburgba irányuló vasuti és hajózási forgalomban, melyet a folyó évre kiadott árufelvétel megszüntetési táblázat szerint november 20-áig szándékozott fenntartani, az árufelvételt a rendkívül kedvezőtlen vízállás következtében a mai nappal megszünteti. Az eddig felvett szállítmányokat a lehetőséghez képest továbbítani fogja.

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gözösei közül csütörtökön a „Szeged” Fiuméből Pouen-ba, pénteken a „Duna” Antwerpenből Fiuméba érkezett.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

DR. HÖNIG IZSO
Villanygyógyító- és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses nyónívítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
dezfájdalmak, Idegzsibák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygsavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vészegénység, Bőrbajok. Bőrvlszketeg
Hajbetegségek (Hajhullás kopaszág.)
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. — — Kívánatra prospektus

HETI MUSOR.

November	Nemzet. Színház	M. kir. Operaház	Viaszínház	Irány Színház	Magyar Színház	Árnyék	Varszínház
8 Vasárnap	A betyár kenderje	Terpe gram. os Parasztoesuloi	A tatai paras	A honföldi lány	A sasnok	A tusó partról	
d. u. este	Pry Pál						

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, november 6.

A készáru piacra ma csendes volt az irányzat. Mérsékelt kínálat mellett a malmok kezdetben nagyon tartózkodók voltak, később mégis jobb vételkedvet mutattak, de arra, hogy jobb árakat is fizessenek, sehogy sem voltak rávehetők. Mivel másrészt az eladók sem nagyon erőltették a dolgot, csak közepes forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 20.000 mm. buza kelt el, szilárdan tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 26 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 24.70 korona 77 kilós budai 6-buzáért. Forgalomba került: 1800 mm. rozs 19.60—19.85 koronás áron és 400 mm. zab 16.30—16.50 koronás áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs szilárd, zab, árpa és tengeri változatlan. A határidőpiacon a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlathoz némileg magasabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben igen jó vételkedvet mutatkozott, amidőn azonban azt híresztelték, hogy a Bácskában esik az eső, rögtön tulsúlyra jutott a kínálat, ami természetesen kedvezőtlenül befolyásolta az áralakulást. Később kitűnt, hogy a bácskai eső nem volt egyéb, mint néhány spekuláns jámbor óhajta, mire aztán újra élénk vételkedvet mutatkozott, amelynek a hatása alatt újra meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen, ma az áprilisi buza tizennégy fillérrel, az áprilisi rozs tizenhét fillérrel, az áprilisi zab négy fillérrel javította az árfolyamát, a májusi tengeri változatlan maradt, az új októberi buza pedig négy fillérrel gyöngült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ár 100 kg.	Érték	Ár 100 kg.
Tiszavidéki új	75	—	79	24.80—25.30
"	76	24.10—24.55	80	25.10—25.55
"	77	24.40—24.70	81	25.20—25.70
"	78	24.50—24.85	82	—
Fejérmegyei új	75	—	79	24.70—25.05
"	76	23.90—24.35	80	24.80—25.25
"	77	24.20—24.50	81	—
"	78	24.30—24.65	82	—
Pestvidéki új	74	—	78	24.35—24.70
"	75	—	79	24.65—25.10
"	76	23.95—24.45	80	24.85—25.30
"	77	24.25—24.55	81	—
Bánsági új	74	—	78	24.50—24.85
"	75	—	79	24.80—25.25
"	76	24. — 24.55	80	25. — 25.55
"	77	24. — 24.70	81	25.20—25.70
Bácskai új	74	—	78	24.50—24.85
"	75	—	79	24.80—25.30
"	76	24. — 24.55	80	25. — 25.55
"	77	24.40—24.70	81	—
Rozs I.-rendű új	—	—	—	19.85—20. —
" középminőségű új	—	—	—	19.65—19.80
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	16.05—16.20
" II.-rendű	—	—	—	15.70—15.95
Köles	—	—	—	13.75—14. —
Zab I.-rendű	—	—	—	16.85—17.15
" II.-rendű	—	—	—	16.35—16.65
Tengeri belföldi új	—	—	—	—
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A készáru piacra ma elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 81 kg. 26 korona, 100 mm. 81 kg. 25.90 korona, 100 mm. 80 kg. 25.90 korona, 500 mm. 80 kg. 26 korona, 200 mm. 80 kg. 25.80 korona, 800 mm. 80 kg. 25.80 korona, 150 mm. 80 kg. 25.60 korona, 600 mm. 79.8 kg. 25.80 korona, 100 mm. 79.5 kg. 25.70 korona, 500 mm. 79.5 kg. 25.65 korona, 300 mm. 78.5 kg. 25.45 korona.
Felsőmagyarországi: 500 mm. 79 kg. 25.20 korona, 230 mm. 78 kg. 25.10 korona, 200 mm. 76 kg. 24.90 korona.
Fejérmegyei: 300 mm. 77 kg. 25.10 korona.
Pestvidéki: 300 mm. 80 kg. 25.80 korona, 900 mm. 80 kg. 25.40 korona, 600 mm. 79 kg. 25.40 korona, 200 mm. 78 kg. 25.40 korona, 350 mm. 79 kg. 25.40 korona, 200 mm. 78.5 kg. 25.40 korona, 400 mm. 79.5 kg. 25.40 korona, 200 mm. 78.5 kg. 25.40 korona, 400 mm. 79.5 kg. 25.40 korona, 500 mm. 77.5 kg. 25.10 korona, sárga.
Bácskai: 200 mm. 77.3 kg. 25.30 korona, 500 mm. 76.5 kg. 25.20 korona, 500 mm. 78 kg. 25.30 korona.
Bihari: 200 mm. 79 kg. 25.50 korona.
Budai: 600 mm. 77 kg. 24.70 korona, 6.
Dunai: 2840 mm. 75.5 kg. 24.80 korona.
Raktári: 3000 mm. 76.8 kg. 24.90 korona.

Rozs: 200 mm. 19.80 korona, 100 mm. 19.60 korona, 100 mm. 19.70 korona, 300 mm. 1.980 korona, 500 mm. 19.80 korona, 400 mm. 79.85 korona, 200 mm. 19.85 korona, mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab: 250 mm. 16.50 korona, kpf., 100 mm. 16.30 korona, kpf.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1909. áprilisra	12.53, 12.56, 12.49.
Buza 1909. októberre	10.92, 10.93, 10.89, 10.86.
Rozs 1909. áprilisra	10.36, 10.35, 10.37, 10.31, 10.40.
Zab 1909. áprilisra	8.50, 8.49.
Tengeri 1909. májusra	7.45, 7.46, 7.42, 7.46.

1 óra 30 percig zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.57—12.58
1909. októberi buza	10.93—10.94
1909. áprilisi rozs	10.40—10.41
1909. áprilisi zab	8.54—8.55
1909. májusi tengeri	7.45—7.46

Budapesti gabonaforgalom.

1908. november 4-től november 5-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	7646	5858
Rozs	5277	3349
Árpa	1388	200
Zab	3334	2750
Tengeri	1014	—
Liszt	105	17292
Korpa	—	3940

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén ma továbbra is tartózkodó volt a hangulat. A forgalom meglehetősen mérsékelt maradt s csak a Budapesti közuti vasút részvényeiben volt némi élénkség. Ezeket a mai tőzsde folyamán egész 566.50 koronáig felhajtották, zárlatig azonban 565.75 koronáig visszahanyatlottak. A déli tőzsdén csendes volt az irányzat, mint az előtőzsdén; a nemzetközi értékek piacán majdnem egészen stagnált az üzlet, míg a helyi értékek piacza valamivel élénkebb volt. Itt különösen az Iparbank felé fordult az érdeklődés, amely érték forszírozott vásárlásokra 388 koronáig emelkedett. Tegnap 382 koronán volt forgalomban. Ezenkívül a Közuti is elég jól volt keresve, anélkül azonban, hogy az árfolyamát javíthatta volna. Az Osztrák hitel az előtőzsdén 630.40 koronán indult, lassan 631.50-ik javult, a Magyar hitel 736.25 és 736.75 között ingadozott, míg Államvasut 684.50-ről 684.—re gyöngült. Forgalomba került továbbá: Leszámitolóbank 476.25 koronán. Rima 532.—533.— koronán, Közuti 565.——564.50 koronán, Magyar koronajáradék 92.— koronán, Polgári söröződe 346.— koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde tartózkodó. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 630.10—631.—, Magyar hitelrészvény 736.25—736.75, Osztrák-magyar államvasut 684.50—, Közuti vaspálya 566.56—564.25.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde javult. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 680.75—681.50, Magyar hitelrészvény 737.50—738.—, Rimamurányi vasmű 532.—532.65, Magyar leszámitoló bank 476.—477.—, Jelzálogbank 423.50—424.—, Közuti vaspálya 564.—566.50, Hazai sorsjegy 99.—, Első magyar iparbank 388.—, Kereskedelmi bank 3363.—, Hermes 350.—, Salgó-tarjáni kőszénbánya r.-t. 583.—. Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrákhitel részvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. november hó végére 22—24 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde nyugodt irányzattal folyt le. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 631.25, Magyar hitelrészvény 737.25, Jelzálog 424.—, Leszámitoló bank 476.75, Rimamurányi 533.25, Államvasut 684.50, Közuti vasut 566.—

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, november 6. (Saját tudósítónktól.) Ma az összes irányadó külföldi piacokról változatlan hangulatról szóló jelentések érkeztek be és ennek folytán az üzletmenet szintén változatlan volt. A kenyérmagvak megtartották áraikat, dacára annak, hogy a fogyasztás teljesen hiányzott és csak igen kis tételek kelttek el. Takarmányárukban sem volt sokkal élénkebb a forgalom, új tengeri kissé gyen-

gében, zab ellenben mintegy 5 fillérrel magasabban zárult. Árpában az árak néhány vagon eladása mellett változatlanok maradtak. Argentínából ezen a héten 17.000 tonna búzát hoztak a múlt 19.000 tonnával szemben.

Jegyeztetett buza: új tiszavidéki 12.85—13.30 korona, marosi és bánáti 12.65—13.05 kor., magyar-óvári 12.25—12.65, felsővidéki 12.20—12.65 korona, déli vasuti 12.25—12.65 korona.

Rozs: 10.05—10.30 korona, pestvidéki 10.20—10.35 korona, déli vasuti 10.10—10.30 korona, különféle magyar 10.10—10.30 kor., osztrák 10.15—10.35 korona.

Árpa: 9.20—10.60 kor., bécsi 9.—9.70 kor., tótfelvidéki 7.90—10.—, közepdunai 8.30.—, déli vasuti 8.40—9.65 kor., felsőmagyarországi 7.60—9.40 kor., tiszavidéki 7.60—8.40, sörárpa 7.90—8.40, takarmányárpa 7.40—7.65 korona.

Magyar tengeri: régi 9.30—9.65, új 7.40—8.50 korona, cinquantin 10.25—10.40, új 9.—9.30 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.40—9.05 kor., közepes — kor., elsőrendű 9.—9.40 kor., válogatott — korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai — korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, november 6. A mai előtőzsde is kedvetlen volt. Alpési bányá- és prágai vasmű-részvények újból hanyatlottak. A többi érték forgalma nyugodt maradt. Államvasuti és hitelrészvények szintén gyengültek. Orosz járadék újból alacsonyabban áll. A déli tőzsde kedvetlen forgalommal és változatlan árfolyamokkal indult. Később az irányzat berlini jelentések folytán kissé szilárdult.

11 órakor: zárulnak

Osztrák hitel. 630.50. Magyar hitel. 737.—, Länderbank —, Államvasut 684.25 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 119.75 —, Alpési bányatársulat 640.25, Rimamurányi 531.50, Májusi járadék 96.95, Magyar koronajár. 91.90, Orosz érték —, Török sorsjegy 178.50, Német márka 117.27.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 630.—, Magyar hitel 736.—, Länderbank 432.—, Unio-bank 537.—, Államvasut 683.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 119.75, Gőzhajó —, Alpési bányarészvény 640.25, Májusi járadék 96.05, Magyar koronajáradék 91.90, Török sorsjegy 178.25, Német márka 117.27, Elbavölgyi vasut 445.50, Rimamurányi 531.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, november 6. (Osztrák értékek zárlata) 4*2 százalékos papír-járadék 96.—, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.70, 1860-as sorsjegy 152.50, Osztrák hitelsorsjegy 465.—, Angol osztrák bankrészvény 290.40, Bécsi Bankverein 512.50, Osztrák-magyar bank 1736.—, Déli vasut 119.25, Dunagőzhajózási társ. 952.—, Dohány rész. —, Cs. k. arany (vert) 11.33 Német bank. 117.15 Osztr. Lloyd 418.50 4.2 száz. ezüst. jár 95.85—89.50, Osztr. koronajáradék 96.—, 1864-es sorsjegy 262.50, Osztrák hitelintézeti részvény 630.25, Union-Bank 537.—, Osztrák Länderbank 431.25, Osztrák-magyar államvasut 683.50, Elbavölgyi vasut 444.—, Alpési részvény 640.—, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 239.45, Lipótkohó 433.—, Töröksorsjegy 178.—, Nyugodt.

Bécs, november 6. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 109.75, Piszai és szeg. kölc. sorsjegy 140.25, Magyar hitelbank részvény 736.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 476.—, Rimamurányi 531.50, Magyar cukoripar 18.50, Adria hajózási részvénytársaság 395.—, Magyar koronajáradék 91.95, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.55, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.25, Kassa-Oderbergi vasut részvény 355.50, Magyar jelzálogbank 423.—, Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, november 6. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde kezdetől fogva rendkívül csendes forgalom mellett lényegesen barátságosabb irányzatú volt, mint tegnap, amit főleg a politikai helyzet nyugodtabb megítélésének tulajdonítottak. Miután azonban a külföldi tőzsdék kevés ösztönzést nyújtottak, az árfolyamváltozások az egész vonalon csekély jelentőségűek voltak, bár a tegnapi záróárfolyamok általában meglehetősen jól megtarthatók voltak. 1902. évi oroszok szilárdak voltak. Bányarészvények eleinte eladások alatt szenvedtek, később azonban nagyobb részben ismét javultak. Gőzhajós részvények fedezésekre emelkedtek. Villamossági részvények

kezdetben gy. árfolyamaik sz. Jamint az utó. csekély határ. kivétel nélkül. zat az Iron. jobb párisi és. lönösen bánya. értékei tartott. leszámitolási k.

Zárlatok

dék —, 4 s. osztrák hitel. orosz bankjegy. csbn 75.75, D. truszi —, járadék 90.60, 4 százalékos Magyar koron. államvasut 14. járadék —, Gelsenkircheni

Frankfurt, papírjáradék —, járadék 97.75, 92.60, Osztrák magyar állam. —, Bustiel 204.30, Bécsi —, —, 3 száza. százalékos ezl. dék 96.10, Ma. magyar bank. Elbevölgyi vas. váltóár 814.16, bányarészvény

Hamburg, C. ezüstjárdék 98. 22.30, 4 száza. hitelrészvény 1. 147.25, Olasz aranyjáradék 9.

London, no

Páris, nov. járadék 95.85, aranyjáradék 9. vény 1896. év

Buza	
tiszavidéki	
"	
fehérmegyei	
"	
pestvidéki	
"	
bánsági	
"	
bácskai	
"	
"	
Egyéb	
Rozs	elsőrendű
"	elsőrendű
"	k. zepn
"	közep
Árpa	takarm.
"	takarm.
"	sörtöz
Zab	elsőrendű
"	közep
Tengeri magyar	
Repeze	káposzta

Eurgony

Dunántúli	
Felsőmagyarorszá	
Ayurségi	
Erdélyi	
Bánági	
Pesthi	
Külföldi tevények	
Osztárszír	
szilvona	
"	
"	
szilva készáru	
"	
"	
szilvaiz készáru	
"	
horomag	
"	
"	

kezdetbeni gyengeség után szintén elérték tegnapi árfolyamaik színvonalát. Az utolsó üzletórában, valamint az utótőzsdéi forgalomban az üzlet állandóan csekély határok közt mozgott, bár az árfolyamok kivétel nélkül könnyebb javulást értek el. Az irányzat az Iron Monger kedvezőbb jelentésére, valamint jobb párisi és londoni jelentésekre szilárd volt, különösen bányarészcikkekben. A készpénzpiac ipari értékei tartották magukat. Napi pénz 2 1/2%, magánleszámtólási kamattal 2 1/2%.

Zárhatók jegyeztetik: 4 1/2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 97.70, osztrák hitelrészvény 1992.0, Déli vasut 22.20, orosz bankjegyek 214.65, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.75, Disconto Commandit 176.50, Dinamit-truszt —, Harpeni 192.—, Unifikált török áradék 90.60, 4 1/2 százalékos ezüst-áradék —, 4 százalékos magyar aranyáradék —, Magyar koronajáradék 92.20, Osztrák-magyar államvasut 147.—, Bécsi váltóár 85.30, Olasz áradék —, Alt. villamossági Edison —, Gelsenkircheni —, Laurakohó 191.70. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) november 6. 4 1/2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 97.75, 4 százalékos magyar aranyáradék 92.60, Osztrák hitelintézeti részvény 198.80, Osztrák-magyar államvasut 146.90, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.30, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 76.—, 4 1/2 százalékos ezüstáradék 99.10, Osztrák koronajáradék 96.10, Magyar koronajáradék 92.20, Osztrák-magyar bank 125.70, Déli vasut részvény 22.30, Elbe-öblygi vasut —, Bécsi váltóár 853 16, Párisi váltóár 814.16, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) november 6. 4 1/2 százalékos ezüstáradék 98.80, 1860. sorsjegy 154.—, Déli vasut 22.30, 4 százalékos aranyáradék 97.60, Osztrák hitelrészvény 198.90, Osztrák-magyar államvasut 147.25, Olasz áradék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyáradék 92.50. Nyugodt.

London, november 6. Angol consol 84 1/16.

Páris, nov. 6. (Zárlat.) 3 százalékos Francia áradék 95.85, Osztr. aranyáradék 97.50, Magyar aranyáradék 93.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 488.—, 3 százalékos Olasz áradék 103.75, Déli vasut elsőbbségi kötv. 286.—, 5 százalékos marokkói áradék 514.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román áradék 88.75, 4 százalékos Amort. román áradék 1905. 90.25, 5 százalékos Orosz áradék 1906. 98.50, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 523.—, 4 száz. Szerb áradék 1907. 425.—, 4 százalékos spanyol áradék 95.77, 4 százalékos unifikált török jár. 90.10, Török sorsjegy 168.75, Török dohányrészvény 398.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 470.—, Magyar Jelzálogbank 454.—, Banque de Paris 1496, Banque Ottomane 704.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 663, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 568.—, Rio Tinto 18.25, Sucrerie d'Egypte —, Tula 277.—, Thomson Houston —, Uríkányi község 163, Chartered 22.75, De Beers 340.—, East Rand 108.—, Jagerfontein 112.50 Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 60.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.31. Váltó német piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.75, Váltó Belgiumra (rövid) 3/8. Olasz aranyváltó (rövid) 3/16. Váltó Svájcra (rövid) 1/32. Csek Londonra 251.05, Magánkamattal 2 1/8. Szilárd.

nával 124—126 K, lehuzott sertés 112—116 K, szalonna friss 124—126 K, szalonna sózott 124—128 K, szalonna füstölt 136—140 K, olvasztani való 132—136 K, hárj 140—144 K, sertészsír 144—148 K, mind métermázsanként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1.20—1.60 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.20—3.60 K, nyári szalámi 1.20—1.40 K. Vad: Öz 1.60—1.80 K, szarvas —.80—.90 K, dämvad —.80—1.— K, vaddisznó —.80—100.— K, kg.-ként egészben. nyul nagy 2.80—3.— K, nyul sült 1.80—2.— K, fogoly 1.—1.20 K, fácán 2.80—3.— K, szalonka — K, darabonként. Fenyvesmadár kötegye —. Baromfiak: Elő rántani való csirke 1.20—2.— K, sütni való 2.40—2.80 K, kacsa sovány 2.60—3.20 K, kacsa hizott 4.—5.— K, liba fiatal — K, lud hizott 10.—14.— K, tyuk 3.20—3.60 K, pulyka 5.—7.— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.12—1.32 K, hizott rucza 1.30—1.40 K, hizott pulyka 1.40—1.60 K, levestyuk 1.30—1.50 K kg.-ként, Pulard 1.80 2.— darabonként. Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.10—2.20 K, II. 1.90—2.— K, főzővaj (köpült) 1.50—1.70 K, tehénturó — K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk. Zöldségek: Burgonya (vagonárú) sárga 6.80—7.20 K, rózsas 7.—8.— K, fehér 4.60—5.20 K, kifli 10.—12.— K, sárgarépa 8.—10.— K, petrezselyem 8.—12.— K, vöröshagyma makói 19.—20.— K, közönséges hazai 10.—12.— K, fokhagyma 30.—40.— K, káposzta 6.—7.— K, 100 kg.-ként. Burgonya, új —. K, kalarábé — K, 100 db., spárga solo K, közép — K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes — K, kifejtett — K, zöldborsó hüvelyes — K, kifejtett — K, Paradicsom 10.—16.— K 100 kg.-ként. Uborka salátának —. K, ecetbe 1.—2.—, savanyítani 1.60—2.— K 100 darabonként. Gyümölcsök: Szőlő —.40—.60 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbálint, batul stb.) 30—50 K, másodrendű 16—24 K, harmadrendű apró áru 10—16 K. Körte elsőrendű —.80—1.— K, másodrendű 40—60 K, dió I. 40—60 K, II. 30—40 K. Vegyesárak: Méz —.80— K, gyümölcscsíz —. K, gomba száraz 2.50—3.— kilogrammonként.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. november 6-án.

Az üzlet valamivel élénkebb, vágott borju és sertés a hidegebb időre való tekintettel szállítható. Vágott baromfi kis lanyhult. Vadfélék állandóan jó keresletnek örvendenek. Burgonya és hagyma erősebb érdeklődés mellett emelkedő irányzatot követ. Vaj külföldi jelentések hatása alatt lanyha. Tojás gyér hozatalok folytán szilárd jegyzéseit megtartotta. Gyümölcsfélék közül a válogatott táblaalma s körte már eléggé keresett, ép chaseasszóli is megelégedően értékesíthető.

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahús hátulja 120—140 K, eleje 96—108 K, vidéki borju, bőrbőn hosszan mérve súlylevonás nélkül 96—112 K, helybeli borjúhús 100—116 K, sertés hús szalonnával

Table with columns: Buza, Kilos, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: tiszavidéki, fehérmegyei, pestvidéki, lénsági, bécsi, etc.

Table with columns: Fehér, Rózsas, Sárga. Rows include: Dunántúli, Felelmagyarországi, Nyerségi, Erdélyi, etc.

Table with columns: Faj, Pénz, Árú. Rows include: disznózsír, szalonna, szilva készáru, heremag, etc.

Table with columns: Pénz, Árú. Rows include: Allamaddesség közkölcsonok, Záloglevelek, Biztosító társaságok, Gőzmalak, Különféle vállalatok.

Table with columns: Pénz, Árú. Rows include: Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Sorsjegyek, Penzemek és váltók.

Tojás: bácskai 110—112 K, erdélyi apróbb árú 108.—110.—K.

Budapesti szurómarhavasár.

Budapest, november 6. Felhajtott: 517 drb élő borjú (közte — rugott), — drb leölt borjú, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 92—100 fillér, kivételesen 102—104 fillér; középminőségű élő borjúkért 80—90 fillér; leölt borjúkért — fillér; silány és rugott borjúkért 68—78 fillér, növendékmarháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. A vásár irányzata élénk, az árak 4—6 fillérrel kg.-kint emelkedtek.

Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest—Kőbánya.

Budapest, november 6-án. (Hivatalos tudósítás) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér; Közép (páronként 300—400 kilogrammig ferjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 114—115 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 116—118 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 117—118 fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) 118—120 fillérig, Könnyű (páronként 240 kgr.) 118—120 fillérig.

Sertesetszám 1908. évi november 3. napján volt készlet 28938 drb., 1908. november hó 5-én felhajtott 150 darab, 1908. november 5-én elszállított 357 darab, 1908. november 6. napjára maradt készletben 28731 drb. A hízott sertésfelület irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest nov. 6. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 90 darab sertés, 48 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás 134 drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1973 darab sertés, 20 darab süldő, 26 darab malacz. Összesen 2197 darab sertés, 68 darab süldő 26 darab malacz. Eladatott 1649 darab sertés, 44 darab süldő, 26 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 545 drb sertés, 24 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 96—100 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 94—96 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 98—101—fillérig, ételsulylevonással 116—124 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 117—126 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 110—126 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fill.-ig, könnyű 140—300 kgr.-ig, — fillérig, ételsulylevonással — fillér. Belföldi süldő 80—110 fillérig, horvát süldő — fillérig. Malacz — fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 6. —

Kinevezés. A király személye körüli miniszter gróf Wenckheim Jenő végzett joghallgatót a vezetése alatt álló minisztériumhoz fizetés nélküli segéd-fogalmazóvá nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Györkösné Péterffy Regina gyergyóremetei állami elemi iskolai tanítónőt a dunaföldvári gazdasági ismételő-iskolához, Bossin Margit szatmárnémeti külterületi állami elemi iskolai tanítónőt a szatmárnémeti belterületi állami elemi iskolához, Koós Gizella színérváraljai állami elemi iskolai tanítónőt a szatmárnémeti külterületi állami elemi iskolához, Bácsay Lajos keszölczéstérnyőszigetesi állami elemi iskolai tanítót a pozsonyi rendezőpályaudvari állami elemi iskolához; a nagyváradai törvényszék elnöke pedig Cserbu János pancsovai törvényszéki állandó oláh tolmácsot a nagyváradai törvényszékhez helyezte át.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Rotschild Kálmán budapesti lakos, valamint (Leopold) Pál nevű nagykoru, továbbá Aranka, József és Rózália nevű kiskoru gyermekei Révészre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A dévai pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári-pénzügyigazgatóhelyettesi, a budapesti büntetőtörvényszéknél jegyzői, a beszercebányai adóhivatalnál díjtalan gyakornoki állásra 2 hét; a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál fogalmazói, a szolnoki törvényszéknél irnoki, a felső-óri járásbírósnál hivataloslag állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

méter		méter	
nov. 5. nov. 6.		nov. 5. nov. 6.	
Ión	Székesváros 0.29 0.29	Ujpest	M.-Székesváros 0.02 0.02
Duna	Passau 0.96 0.96	Óbuda	Óbuda 0.03 0.03
	Linz 1.60 1.60		V.-Nagyvárad 1.05 1.05
	Bécs 1.87 1.87		Tokaj 0.61 0.61
	Pozsony 0.08 0.08		Tiszafüred 0.72 0.72
	Komárom 0.90 0.90		Szolnok 0.84 0.84
	Budapest 0.31 0.32		Csongrád 1.57 1.57
	Paks 0.55 0.54		Szeged 1.02 1.02
	Mohács 0.92 0.92		T.-Bocskai 1.08 1.05
	Gombos 0.15 0.15		Titel 0.10 0.10
	Újvidék 0.48 0.48		0.— 0.—
	Pancsova 0.35 0.38		0.50 0.50
	Orsova 0.16 0.16		0.01 0.01
	Morvaország 0.04 0.04		Sáta 1.17 1.17
	Zselna 0.03 0.02		Hernád H.-Németi 0.04 0.04
	Troncsán 0.24 0.24		Horvátország 0.09 0.09
	Szered 0.85 0.84		R.-Ulfalu 0.82 0.82
	Sri-Gottárd 0.80 0.80		Cecena 0.89 0.89
	Sárvár 0.25 0.21		N.-Várad 0.89 0.89
	Győr 1.01 1.01		Bolányos 0.14 0.14
	Váradi 0.— 0.—		Tenke 0.40 0.40
	Váradi 0.84 0.84		Görbőc 0.58 0.58
	Bács 0.45 0.45		Békés 0.54 0.54
	0.26 0.26		Gyoma 0.42 0.42
	0.— 0.—		Gy.-Közbányák 0.42 0.42
	0.— 0.—		Branycsok 0.— 0.—
	0.— 0.—		Sobornik 0.— 0.—
	0.— 0.—		Arad 1.88 1.88
	0.— 0.—		Makó 0.46 0.46
	0.— 0.—		K.-Köztély 0.44 0.44
	0.— 0.—		Kiszéles 0.— 0.—
	0.— 0.—		Tomcsány 1.07 1.07
	0.— 0.—		Bocskai 0.33 0.33

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOS MATHYAS

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. november 6-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az északi és keleti részeken szörvényszerűen fordult elő kevés csapadék. A hőmérséklet súlyedőben van; az éjjeli fagy az északnyugati részekben fokozódott; a minimum Tátrafüreden -13 C°, a maximum pedig Czrkveniczán 15 C° volt.

Ma délelőtt 9 óra tájban gyenge földrengést jeleztek az ógyallai műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Hideg idő várható, elvéve gyenge havazással.

Állomás	Magasság méter	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Párhuzam	Hőmérséklet	
					max	min
A.-Szlátna	8.1	8.8	W	4	5	4
Ungvár	61.8	3.2	SW	1	2	4
Késmárk	93.2	7.3		1	2	9
Losoncz	64.3	5.6	NW	1	0	7
Ógyalla	63.0	7.9	SW	1	4	10
Budapest	62.9	0.6	NW	1	0	8
Herény	65.5	8.3		4	—	3
Keszthely	64.1	1.0		3	—	6
Pécs	64.2	1.3	S	1	4	3
Zágráb	65.0	9.7	W	1	4	8
Phum	67.7	5.0	NW	6	4	14
Selmeczbánya	60.5	2.6	N	1	0	8
Temesvár	63.1	0.4	NW	1	0	9
Nagyvárad	63.1	0.2	N	0	4	9
Kolozsvár	63.0	0.9	S	3	8	8
Nagyvárad	60.2	0.8	N	4	—	0
Szatmár	—	2.0	SN	1	0	5
Eger	—	4.2	N	1	1	4
Arvaváralja	—	6.8	N	1	4	7
Selmeczbánya	—	5.0	NW	1	1	4
Komárom	—	4.4	W	1	3	6
Magyar-Ovár	—	2.8	W	1	4	5
Sopron	—	1.7	NW	1	4	9
Ujvárad	—	0.6	NW	1	4	9
Cirkvenca	—	9.1		1	4	15
Debrecen	—	2.1		1	—	6
Kecskemét	—	1.0		2	—	7
Orosháza	—	1.7	NW	2	0	6
Arad	—	1.3	W	4	3	9
Zombolya	—	0.9	NW	2	2	9
Versce	—	1.4	W	1	4	13
Orsova	—	1.9	SW	3	3	6

HALHÓLYAG
óvszer-különlegességek, valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban! Orvosilag ajánlva. Felülten biztos.

Arak tucatonként:
korona 3, 4, 6, 8, 10, 12, 16.
Női óvszer „Pessarium oclusivum” Mensinga tanár szerint K 3—5
Bevezető készülék hozzá K 3.—

UJ! „Auto vaginal Spray”
a jelenkor legmegbízhatóbb női különlegessége ... K 15.—

„Diana-67” havibaj-köztőlő hölgyek részére ... K 11.—
Haskötők, gummi görcsérhársnyák és irrigatorok. Szétküldés eredeti gyári árak és titoktartás mellett.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummiárak és bevezető készülék gyára
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-ÉS MŰÖRÁS-üzletében szerezhetők meg.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 20 ÓÓ RAJZZAL INGYEN & BÉRMENTVE.

A Franklin-Társulat kiadásában legújabbán megjelentek:

AZ 1875-ik ÉVI FUZIÓ TÖRTÉNETE

Irta Dr. OLÁH GYULA

Ara 5 korona

Nép, nemzet, nemzetiség

Politikai tanulmány

Irta barabási dr. KUN JÓZSEF

Ara 5 korona

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

KÜLÖNFÉLÉK.

Meggötném a futó időt!

Meggötném a futó időt,
 hogy megálljon,
 hogy tova ne szálljon;
 Meggötném a futó időt!

Féltem e percztől a napot,
 amiben még életet sejték,
 amiben én még kedvet rejték.
 Féltem a percztől a napot!

Irgylem, akik most születnek,
 akik még csak ezután élnek,
 — övék hatalma tűznek, vérnek,
 Irgylem, akik most születnek!

Gyűlölöm, ami régi, mult,
 imádom, ami még jelen.
 Az Halál. — Ez Élet, szerelem.
 Gyűlölöm, ami régi, mult!

Hadd maradnék örökké fiatal,
 meggötném az időt,
 a futót, eltűnőt;
 Hadd maradnék örökké fiatal!

Abonyi Andor.

(A Cook-féle északsarki expedíció.) Merész vállalkozásba fogott a dr. Cook-féle északsarki expedíció, amely 1907. nyarán indult el egy kis sóneren Amerikából Grönlandba. Dr. Cook Anna-főknél, Etah-tól 30 kilométernyire északra megállapodott és elhatározta, hogy megkísérli elnyomolni az északi sarkra. Március 2-án indult utnak két eszkimó kíséretében, néhány kutyák által vont szánon és nekivágott a végtelen hómezőnek. Egész a Hubbard-főknél hatolt előre és március 17-én az egyik eszkimóval levelet küldött Randolph Frankehoz, aki Cookot az annafoki állomásig kísérte. A levélben közölte Cook, hogy június elejéig vissza fog térni, amennyiben azonban ez meg nem történik, úgy utasítja Franket, hogy ne várjon rá, hanem folytassa útját dél felé. Franke júniusban két eszkimóval tényleg lement egészen North Starbáig, amely a Melville-öböltől északra fekszik. Itt azonban nem talált ezet-

vadászokat, akikkel találkozni vélt és így visszament Etahba, ahol éppen Peary segélyhajója, az „Erik” vesztegelt, amelyvel Franke hazavitorlázott. Cookról augusztusig, amikor a hajó utrakelt, nem érkezett hír s így nem is sejtik, vajjon egyáltalában sikerült-e neki a széles vízi-úton át a grönlandi partokra jutni. Külföldi vélemény szerint, ha sikerülne elérnie Grönlandot, úgy életemben nem szenvedhet hiányt, mert azon a tájon bőségesen talál vadat. Ez a nézet azonban nem felel meg egészen a valóságnak. Hogy nem mindig akad vad, azt legjobban a dán Mylius-Erichsen szomorú sorsa bizonyítja. Jövő évben mentőexpedíciót indítanak utnak dr. Cook felkutatására.

(Kutyák fogorvosa.) Londonban napról-napra több fogorvos kezd foglalkozni a kutyák fogbajainak kezelésével, mert ez hova-tovább nagyobb praxist biztosít részükre, mint az emberorvosi működésük. A kutyáknak egy ilyen fogorvosa legutóbb érdekes ismertetést közölt pácienseiről és azoknak gyógykezeléséről. A gyakorlati értékű fogorvos mindenekelőtt elmondja, hogy pácienseinek nagyságához és erejéhez mérten néha öt-hat asszisztensre is szüksége van, hogy betegjeinek nyugtalanságát megőrizze. Első sorban a beteg szív működését vizsgálják meg, vajjon az állat elkábítására veszély nélkül alkalmazható-e a kégáz, ellenkező esetben a beteg nyrészeket kokainnal esztetik be. Ezután következik a tulajdonképeni műtét, amely a fogak állapotához képest foghuzásból és műfogak behelyezéséből, illetőleg a fogak tisztításából és plombálásából állhat. A dús gazdag és vagyonos osztályok ölebeeskéinél éppenséggel nem ritkaság, hogy a szájukban elhelyezett aranyplombok közepén egy-egy kisebb gyémánt tündöklök, amely az állat gazdájának vagyonosságát és az öleb iránt érzett szeretetét van hivatva a nagyvilággal tudatni. A marakodó természetű buldogoknál gyakori, hogy kitöredezett fogaik helyére teljes hamis fogsorokat alkalmaznak, amelyek igen jól beváltak a gyakorlatban. A kutyák fogorvosának teendői közé tartozik az is, hogy az édességekkel túltöltött és egyéb-ként is elkényeztetett ölebeeskéknél rendszeres házi-orvosi tisztet végezzenek, amit a kedvenc állatok tulajdonosai bizonyára jobban honorálnak, mint a saját személyük házi-orvosát.

(Női ruha papírból.) Egy párisi luxus-papírgyár tulajdonosának ügyes ötlete támadt a minap. Gyárában egy olyan papírfajtát készített, amelyik hasonlít a selyemhez és épp oly erős, mint valami jóféle selyem. A gyáros több kísérletet tett arra nézve,

hogy ebből a papírfajtából ruhákat készíthessen és kísérletei már is eredményre vezettek. A selyempapírosból sikerült neki a megtevésztésig hű selyemszoknyákat előállítani, amelyek a mindennapi használatban is igen jól beváltak. Abban az esetben, ha a találmány beválik és ha kellőképen kihasználják, nincs kizárva, hogy egy új virágzó iparág fejlődik ki belőle. Megjegyzendő még, hogy többféle minőségű selyempapírost tudnak előállítani, sőt olyant is, amelyik épp oly meleg, mint a gyapjuszövet. A téli idény egyik legérdekesebb ujdonsága lehet ilyen módon a női ruha — papírból.

(Az írás analízise.) Némely embert tisztánlátónak neveznek, mert valaminek a mibenlétét első pillantásra meg tudja ítélni. Ez a képesség nem valami titokzatos erőben rejlik, hanem abban a tényben, hogy az egyének lelke természetes szükségszerűséggel nyitkozik meg az ő külső dolgaikban. A jellem és a mozdulatok között szilárd logikus összefüggés van. A belső tevékenységhez hozzátartoznak bizonyos velük egyező mozgások. Ezt az ismeretet kiváló haszonnal lehet értékesíteni a kézírás rendszeres vizsgálásában. A mennyiségi bonczolgatásnak itt legelsőbbben is a sebességre kell figyelemmel lennie. Ha a gyorsaságot a czéltudatosságnak az akadályokon való győzedelmeskedésének tekintjük, akkor a kézírás önkéntelen sietségéből a tevékenység következtethető. Tehát a betűvetés rohamossága energiára, a gátak leküzdésére, nagymérvű elhatározási erőre vall és arra vezethető vissza, amit a görögök pátosznak jelöltek meg. Széles mozdulatokat szoktunk csinálni, ha a czél távol van tőlünk. A falusi levélhordó jobban kilép, mint az, aki legtöbbszörre szűk és kurtá utcákon jár. Ez áll az időbeli és általában bármely lelki messzeségre. De kiemelendő, hogy a távolság mértéke ne ítéltesse az akadályok száma, hanem aszerint, hogy a czél tisztán látható-e vagy sem. Az a vállalkozás, amelynek nehézségeit ismerjük, könnyebben leküzdhető, mint az, amelynek az egyes mozzanatai számunkra még bizonytalanok. A sebesség és a pátosz teljességgel a czélt illeti meg, az energia a czél elé torló akadályok legyűrését. A kézírásban ilyenformán az egyesek vérmérsékletének árnyalatai annyira jellegzetesek, hogy meglehetősen pontosan lemérhetők. A két sarkpont: a fleigmatikus és a szangvinikus jellem. Körülbelül ez volt annak a felolvasásnak a lényege, amelyvel dr. Klages megnyitotta a német pszichológiai társaság téli félévét.

A FEKETE GYÉMÁNT

REGÉNY. —

Írta: FRED. VILLER.

63

— Egy negyedóra előtt telefonált nekem. Azt hittem, hogy hazuról beszélt velem. Megkért, hogy jöjjen ide azonnal, miután valami fontos mondanivalója van.

— Valahonnan a városból telefonálhatt neked — szóltam csodálkozva.

— A feleséged tegnap különös megjegyzést tett a fényképre — szólt Monk habozva. — Nem szólt többet efelől?

— Monk — szóltam mosolyogva — tehát azért jöttél, hogy Viller Klára magán-detektívvel értekezzél?

Monknak már nem maradt ideje a feleletre, mert ebben a pillanatban lépett be a feleségem. A reggeli levegőtől kipirult az arca és kaczer, prémmel szegett kis sejkája alól hamisan mosolygott ránk. A kezében piszkos, szürke papírosba rendetlenül betakart csomagot hozott:

— Bocsásson meg, Monk, hogy megvárakoztattam, de a csemegekereskedésbe is kellett mennem, hogy pompás kis reggelit állítsak össze Frederick számára. Hiszen tudja, ő nagy gurmand. Önnek pedig valami mást hoztam. De álljon le s igyék meg egy csésze kávé. Én az alatt gyorsan átöltözködöm s a sonkát a többi holmival leadom a konyhába. Egy pillanat s a serpenyőben lesz s tíz perc múlva az asztalon.

Azzal kisértett szobájából épp oly gyorsan, ahogy jött. Monk és én leültünk a reggeliző asztalhoz s nemsokára Klára is hozzánk csatlakozott. Mindketten alaposan hozzáláttunk az evéshez, Monk azonban csak játszott a késsel és villával.

Mikor készen voltunk, Klára elkérte irodámban levő vasszekekrény kulcsát, mindiárt utána

visszatért a fényképpel s a nagyítóüveggel s letette Monk elé az asztalra.

Csodálkozva néztünk rá. A szürke papírosba takart csomagot is letette közelünkben, aztán így szólt Monkhhoz:

— Tegnap megígérted, hogy be fogom bizonyítani a fényképhamisítást. Már akkor megtehettem volna; de minden ellenvetést, melyet felhozhatnak ellene, meg akartam dönteni és azért vártam a mai reggelig. Nagyon hamar meglesz a bizonyítás. A fényképen látható hölgynek kis kalap oldaldíszítéssel van a fejen. Melyik oldalon van a toll?

Monk egy pillantást vetett a képre s így szólt:

— A jobboldalon.

— Igen, teljesen igaza van. De azt hiszi, hogy egy divatos hölgy tényleg a jobboldalán hordja a tollat?

— Nem, amennyire tudom, legtöbbször a nők a kalaptollat a baloldalon viselik — felelt Monk s kissé bizonytalanul nézett reánk.

— Legtöbbször, mondja Monk? Nem! Egy hölgy sem viseli a tollat a jobboldalon.

— Sok igazság van abban, amit ön mond — szólt Monk és a hangja még mindig bizonytalanul csengett — de ez egy kis szalonkatoll volt és Eveline, Frick kisasszony, azt gondolom, aki itt a fényképen látható, talán ez egyszer tényleg a jobboldalon viselte.

— Eltekintve attól — szóltam én is közbe — hogy a hölgy esetleg sietségében fordítva tette fel.

— Ezekre az ellenvetésekre el voltam készülve és vártam is őket — szólt Klára diadalmasan. — Valódi férfi-argumentumok! Nézzetek ide! Itt van a kalap, amelyet aznap Eveline és Sigrid viselt, mikor a gyémánt eltűnt. Megnézhetitek alaposan!

Ezzel letépte a csomagról a papírt és átnyújtotta Monknak a kis zöld nemezkalapot, rajta a barna tollal.

Monk felugrott és gyorsan utána nyúlt. A keze reszketett az izgatottságtól.

— Ma vetem Reiersennétől — folytatta Klára. Kitaláltam egy mesét egy gazdag angol nőről, aki ilyen hírességeket és törvényszéki tárgyalásról visszaadott bűnjelket vásárol. Szerencsére a negyed is még jó messze van, mikor pénzt kell kapnia, legalább ezt vettem ki a szavaiból, hogy nagy pénzszerzésben van. El is hiszem, mert, képzelje, egészen józan volt.

Monk leült. Kezében tartotta a kalapot és rámeredt.

— A toll oda van varrva szorosan — mormolta maga elé — és nem látni, hogy esetleg a másik oldalra is varrták volna.

— De hátha fordítva tette fel a kalapot? — vettemttem újból közbe.

Klára nevetett.

— Nézzétek! — Kivette Monk kezéből a kalapot és feltette a fejére.

Én magambaszálltam. Ha a kalapot rendesen tették föl, akkor a toll hátra hajlik; ahogy a fényképen is látható volt; ha azonban fordítva lett feltéve, amint most Klára próbálta, a toll kómikusan előre ingott. Nem lehetett többé tévedés: a fényképet hamisították!

— Meg vagytok most már győződve? — kérdezte Klára.

— Igen — feleltem én — minden csalás és hazugság.

— Ez igazán különös — szólt Monk és újból a kalap bámulatába merült.

Ezalatt én ismét elővettem a fényképet és a nagyítóüveget s újból vizsgálni kezdtem a képet.

— Hátha még más hasonló dolgokat tudnék felfedezni — gondoltam magamban.

Hirtelen letettem a nagyítóüveget és harsogó nevetéssel hátra vettem magam a székből.

Klára és Monk azt hihették, hogy hirtelen megbolondultam.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1908. november 7-én.

Nemzeti Színház

Constantin abbé. Vigjáték 3 felvonásban. Irták Halévy, Cremieux és Decourcelle, Fordította Paulay...

III. Kir. Operaház

Bánk bán. Eredeti nagy opera 3 felvonásban. Zenéjét szerzelte Erkel Ferencz, Szövegét írta Károlyy Dezi...

Magyar Színház

A tulsó partról. Három felvonás. Irták Sallé, Fordította Fényes Samu. I. Festenberg gróf. Laurentin Lajos gróf Réthelyi...

Várszínház

Közönyt közönynyel. Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Moreto. Spanyolból fordította Győri Vilmos...

Vígyszínház

Mennyköcsapás

Böhözát 8 felvonásban. Irtá Xenroff Leon, Fordította Göth Sándor. Személyek: Tapolczai Hegedűs Szerémi...

Királyszínház

VAN, DE NINCS.

Operett 8 felvonásban. Irtá Márton Ferencz. Zenéjét szerzelte Jacobi Viktor. Személyek: XVII. Nepomuk Beross Amaranthia, felesége Medgyaszay...

Uránia-színház

Zárva

Apollo-Projektográf

TELEFON 68-39.

Ujpesti bankrablás.

Az Apollo eredeti felvétele. F. hó 4-én szerdán először kerül bemutatásra. Falpar Norvégiában. Epizód a parasztléteből. Modern mezőgazdaság. A kártyavár. Az áru óra. Modern művészet.

Norvég halászat.

Czigány szerelm. Két öreg iskolatárs. Varázskeringő-mánia. KEZDETE: 5 órákor, vasár- és ünnepnap 3 órákor.

Pénteken, november 13-án este fél 8 órákor a Royal teremben

Svärdström Valborg

dalestélye.

Jegyek: 10, 8, 6 és 4 koronáért kaphatók a „Harmonia” zenemű és zongora kereskedésben, Váci-utca 20.

Kedden, november 17-én este fél 8 órákor a Royal teremben

Róna Józsefné

dalestélye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. kaphatók.

Szerdán, november 18-án este fél 8 órákor a Vignó nagytermében

Burmester Villy

hegedűművés hangversenye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért kaphatók a „Harmonia” zenemű és zongorakereskedésben Váci-u. 20.

Kedden, november 24-én, este fél 8 órákor a Royal-teremben

Dohnányi Ernő

egyetlen zongoraestélye.

JEGYEK 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. szám.

BUDAPESTI CABARET

BONBONNIERE VI. Teréz-körút 28. Telefon 52-88. Minden este 9 1/2 órákor HANS STRICK és MIKA MIKUN a müncheni „Elf Scharfrichter” cabaré tagjai. (Német és francia chansonnok. — Zenét gyorsalkalmaz.) Azonkívül a teljes fényes új novemberi műsor. Turóházi Olga, Nyáray Antal, Dr. Szalay, Virágó stb. — 3 bohózat. 2 cabaretzám. Jegyek az összes jelezőhelyeken. Bővebbet a plakátok

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTT SÁNDOR Budapest, Révai-utca 18. sz. Az előadás kezdete fél 9 órákor 9 1/2 órákor: MA Ujdonság!

A detektivkirály

Bohózat, Irtá: X. Y. Z. Rendező: Rott Sándor. Végül 11 órákor. FREIE LIEBE Erkölcskép, Irtá: Satyr. Rendező: Werner Ödön. Továbbá: Túrka Berta, Nanon, Gerő József és Zöldi Márton új szülő szamárság. Trebitsch Sándor mint háromór. Nappali pénztár d. o. 9-11 és d. u. 3-6-ig. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú tánc attrakciók — Kezdeté fél 12 órákor. —

ROYAL ORFEUM

ERZSEBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22 UJ MŰSOR: THE BAGGESENS nevető orkán jelenetében CHESTER DECK a csoda biciklisa Elise Wulff és Waldoff excentrikus akrobaták LES THEREAS dance akrobata THE JANSLYS ikarai játékok HASSON és JENNY gömbjáték Etienne de Mary excentrique Francis JOHN BELL amerikai kötél-táncos Hetényi-Heldelberg Albert operettje A csuda szanatorium.

DELI

ÉTTEREM ÉS KÁVÉHAZ a dunaparti korzón (Wurm-utca sarkán). Az ujonnan átalakított étteremben naponta FIVE O'CLOCK. Délután és este a KRAUSE művészkvartett hangversenyt rendez. A fényesen berendezett emeleti diszterem estélyek rendezésére kiválóan alkalmas. A meleg és hideg ételeknek hazhoz szállítása, alkalmi ebédek és estélyek rendezése, úgy mint eddig, a legpontosabban és izlésesen eszközöltetnek. DELI étterem és kávéház Mária Valéria-u. 12.

A PARADICSOM KABARET

ÜLLŐI-UT 46. szám. — Telefonszám: 115-84. Igazgató Widtsch Rezső József, Karmester Nádor Mihály, Kévész Ilonka, Kondor Ernő, Vognrády Gigi, Csabai Zsófi, Lugosi Jenő, Ellen Milford, Nagy Tilla, Dalnoky Imre, Balint Béla, Tarján Vilmos, Báttaszék Lajos koncertenőr. „RABLOK A BANKBAN” Aktuális tréfa, előadja az egész személyzet.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC logo with a star and text.

Tévedés kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál HATSCHER N. Csakis: Budapest, Károly-körút 6. ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

Kalap Király a legelőzsebb őszi újdonságok megérkeztek, a nagydíjért kőzönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányú 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Különbő gondot fordítunk műhelyünkben. Hársta-u 33. ról kalapok átalakítására. Szigoruan szabott árak! Eskü-ut 6. (Klotild-palota.)

Női ruha divat-kelme eladás Oriasi készletünkben 120 cz. széles őszi angol kelmeté méterenként 42 krtól kezdve a legfinomabb minőségig 2-3-4 frtig árusítunk. Rosenberg és Quitt női divat, szőnyeg és vászon aruk nagy áruháza. Budapest, VI. Király-utca 32. Telefon 528. Alapítástól 1895

BUTOR DUG VÁLASZTÉRDÁK... RÉSZLETFIZETÉSRE... EHVÉNTREU TESTVÉREK... BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-ÚT SÁRKI) ARJEGYZÉK INGYEN. TELEFON 82-2

GUMMI logo with a star and text. Eredeti francia gyártmányú para, selyemgummi és halnólyagok (tucata kor 1, 2, 3, 4, 5, 10 koronáig). Egy koroná deklid-so után franko és barmen-to küldök 3 db. legfinomabb minőségű eményt diszkrétan megillet. NEUMAYER LIPÓT Budapest, gummiárú-különlegességek VI. Váci-körút 3. sz., Auferlyház

FŐVÁROSI ORFEUM WALDNANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17. Ma és minden este: SYLVESTER SCHAEFFER. Az artisták királyának fellépte. Sevilla rózsája REGEL II. kiállításos spanyol balletje. és a nagyszabású NOVEMBERI MŰSOR. Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál. PENZTÁRI TELEFON: 93-36. A télikerben reggeli 5 óráig VORÓS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

STEINHARDT MULATÓ Telefon 54-23 Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23 Kezdeté 7 1/2 órákor. Ma és mindennap: eredeti újdonságok A DAKILOSKOPIA bohózat, Irtá: Lucian Meztelen tények fővárosi életképek, Irták: Tisztességes Iakók Glinger és Taussig Továbbá: Steinhardt, mint uipesti betörő, Irtá: Szőke szakáll. Gyárias, Solti Hermin és Pápsy teljesen új magán-számakkal, valamint: Boylo és Benedetto, Mary Beifer, Tunison et Desmetinas felépit. Jegyek: 8-12 és 15-20; Itakóczi-ut 63. és Özv. Konli Józsefné dohanpkülönlegességek aradáiban Andrassy-ut 29. A gyönyörű tollkerben tánc, reggelig, különö attrakciók. Hegedűs Gyula zenekara játszik. Csaknap délután fél 4 órá kezdettel méréskelt helyáru előadás

A törvény követelményeinek megfelelő

Alföldi fehérkeresztes

Sósborszesz

a legáltalánosabban kedvelt és nélkülözhetetlen háziszor, igen számos esetben kitűnő szolgálatot tesz, mert

erősítő! üdítő! edző!

Barack-pálinka
közkedvelt ital.

Radial Elixir

kitűnő gyomorkeserű
paratlan hatásu!!

Gyártja:

az Alföldi Cognacgyár
r.-társaság

KECSKEMETEN.

Mindenütt kapható!

Tessék mindenütt csakis eredeti

Alföldi Cognacgyár Kecskemét gyártmányt kérni.

FARAGÓ J.

műbutorraktár, kárpitos és diszító

Bpest, Váci-utca 2.

Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenemű kárpitos- és diszítómunkákat. 27881

Mintaraktár művelői kivitelű butorokból, francia és angol szöveteiből. Költségvetés díjmentes.

Villamos világítás

saját dynamóval, lakóháznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

INGYEN.

+ GUMMI +

és különféle óvszor-árjegyzéknek köztartás mellett ingyen és bérmentve küldjük.

NAKIRA

törvényesen védett férf GUMMI-különlegesség tucatszaj 12.- kor., 8 tucatsból 20% engedély.

Uterus - Spray

legjobb bijenikus nőszor 14 kor.

GUMMI - HALHOLYAG

2, 4, 6, 8, 10, 12 kor. tucatszaj.

Mintagyűjtemény 12 darab

4 K. Pess velus 8-8 K.ig.

Irrigator 8 kor. és feljebb.

Bidee vasállványon 8 kor.

Magyar Orvosi Műszertár

Bpest, VII., Rákóczi-ut 32.

(a Rókus-kórházzal szemben).

Pontos címre és a vöröskeresztre ügyelni.

A legszebb uri passzlo:

A vadászat

csak akkor tökéletes, ha a vadásznak kitűnő vadászóbo van. Ez irányban ki-merítően tájékoztat a

DIEZEL-MIKA-féle remek diszmunka:

A

Vadászsebek

különösen a vizslák, idomításuk és vezetésük.

Ez a maga nemében egyedül álló munka közel 200 oldalon tárgyalja a vadászsebek összes fajtát és nemcsak írásban, hanem tizenöt művészi, színes melléklettel és számos szövegképpel is szemlélteti a pompás állatokat. Az összes vizslafajokat, az angol-, ír-, skót-settereket, a spaniel, véreb, kopó, agár, tacskó, foxterrier, pudelpointer tenyésztését, felnevelését, idomítását és bevezetését tökéletes szakismerettel tárgyalja.

Ára köve 9 korona.

Megjelen az ATHENAEUM irod. és nyomdai r.-t. kiadásában (VII., Rákóczi-ut 54.) és kapható egy ott, mint minden hazai könyvkereskedésben.

Mindenki keresse a nevét!

Rendelje meg a NEVE mellett álló

SZERENCSESZÁMOT!

A véletlen nagy szerepet játszik az életben és éppen a szerencsés véletlen folytán könnyen megtörténhetik, hogy az önt érdeklő név mellett álló számban eitalálta azt a sorsjegyet, melyre nagy nyereemény jut.

Adél 2748	Elek 18662	Jakab 120186	Ottó 120665
Agnes 2750	Elemér 44890	Juliska 6285	Ódón 109804
Adolf 28078	Emil 106930	Janos 109781	Paula 108680
Agoston 34861	Endre 68014	Jenő 22521	Pál 24119
Anna 12527	Ernő 111877	József 92747	Péter 88114
Aladár 28018	Ferencz 4098	Kálmán 111574	Piroska 100928
Albert 40798	Frigyes 93401	Kára 120685	Regina 101482
Alfréd 52588	Gizella 81117	Károly 111566	Róbert 88958
Aranka 88758	Gábor 22017	Klotild 8569	Rudolf 109981
Ákos 2900	Gáspár 34476	Kornél 35336	Rozália 6420
Ambrus 91376	Gergely 64438	Kristóf 88394	Salamon 38124
András 18871	Géza 107336	Lajos 64480	Sari 65375
Antal 88388	Gusztáv 4678	László 106931	Samu 88200
Árpád 88885	Gyula 65847	Leó 120660	Sarolta 94164
Berta 4029	György 38978	Lenke 85137	Sandor 108845
Blanka 17849	Hermina 80964	Lipót 6401	Szeréna 120192
Borbála 91412	Henrik 56452	Lőrincz 24356	Simon 108679
Boriska 121876	Hermann 22024	Lujza 35620	Tamás 94165
Bella 101954	Hugó 111575	Márton 35346	Teréz 68192
Bálint 20998	Iona 121420	Mátyás 93895	Tibor 88295
Béla 52997	Irma 106907	Mihály 106115	Tibamér 67411
Balázs 109747	Ignác 88324	Miklós 110701	Tivadar 94188
Dániel 4030	Izabella 4729	Margit 120678	Valéria 108685
Dónes 36608	Iren 58080	Miksa 6409	Viktória 120198
Dezso 121798	Imre 84125	Mária 36461	Vilmos 85140
Emma 85074	István 105722	Mér 91435	Vilma 9568
Ernesztin 17780	Iván 92163	Matild 88046	Vincze 108857
Eva 91421	Janka 22041	Nándor 65801	Zsófia 95877
Ede 4066	Johanna 93408	Olga 94119	Zoltán 88629
Erzsébet 109901	Joldán 107842	Oszkár 86812	Zsigmond 8564

Fenti számokat sziveskedjék azonnal megrendelni, miután ezek könnyen elkelnek.

Egész sorsj. 12 K, fél sorsj. 6 K, negyed sorsj. 3 K, nyolcad 1 K 50.

Török A. és Tsa

bankház B.-T. Budapest. Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet

Központ: IV., Szervita-tér 3/n. TÖRÖK-PALOTA.

Fiókok: Teréz-kört 46. Váci-kört 4.

Butorvevők figyelemébe!

Menyasszonyi kelengyék, teljes lakásberendezések, egyes butordarabok, tekintettel a szilárd munkára és izléses kivitelre, barmulatos oicsó áron szereshetők be 21 év óta fennálló és előnyösen ismert

asztalos és kárpitos butor gyaritelepünkön.

Állandó kiállítás: Művészi urasági fényűzési butorokból, finom polgári és egyszerű polgári szükségleti berendezésekből. — alólított cégnek fióközlete nincsen a Patyi Kálmán, Lőrincz céggel nem azonos, amit tévedések elkerülése miatt kérünk tudomásul venni.

PATYI TESTVÉREK

székes övárosi butortelepe,

VIII. ker. Rákóczi-ut 7 (Stern-palota Pannónia-szálloda mellett.)

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

Első magyar hanglemezgyár

Gyár: **BUDAPEST**, VIII., Nap-utca 29. szám. Vezérképviselő: **IV., Eskü-ut 6. sz.** (Kisúldó palota).

Elsőrendű gyártmány! **Ujdonságok!**

Hollandi leány fölvételei, gróf Kinszkyné Pálmai Iika, Petráss Sári, Király Ernő, Papir Sándor legjobb számai.

Csókkirály, 100 év múlva, Tatárjárás

Peti Lajos zongoraművész eredeti magyaros, zongora-fölvételei. Csökkuplet. 500 új felvételt tartalmazó hanglemezjegyzék ingyen! Mindenütt kapható!

Kitünő gépek, lemezek és tük.

Ujdonságok

Ujdonságok

ACETYLEN-LÁMPÁK

Bárdi József részv.-társ.

VÁROSI ÜZLET

VI., Liszt Ferencz-tér 15.
Andrássy-ut mellett.

Telefon: 116-34.

Telefon: 116-34.

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czim balmot,

hegedűt

kézpénzbeni áron a leg-
újabb rendszerű

bankhitel

utján kizárólag oszák

Reményi nagy magyar bank-
szerelepen.

Prospektus és árjegyzék ta-
rtyon

**Budapest, Király-
58. szám.**

Butor

kézpénzbeni, vagy részletfizetésre
legelőnyösebben

Ehrentreu és Yuchs

testvéreknél

Budapest, VI., Teréz-körút 8.

Képes árjegyzék ingyen.

Telefon 88-60.

958. sorozat **Bon 028. szám**

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mű-és közszerem

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.

kötetes ezen utalvány beküldése mellett

minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt

százalékos árkedvezményt adni az eredeti

F. Bergerand fiás

párisi különlegeségek

évszorek gyártmányából kimerítő ké-
pes árjegyzék díjmentesen zárt levelekben

küldetik

Kivágatott az „Egyetértés”-ből. 85708

MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉK.

125.000 sorsjegy. Legnagyobb nyeremény 62.500 nyeremény.

Egy millió korona

továbbá egy nyeremény

600.000 korona

1 á 400.000	2 á 80.000	3 á 40.000	13 á 15.000
1 » 200.000	2 » 70.000	3 » 30.000	44 » 10.000
2 » 100.000	2 » 60.000	6 » 25.000	61 » 5.000
2 » 90.000	1 » 50.000	9 » 20.000	stb. stb.

A főnyeremények összege összesen: **16 millió 457.000 korona.**

MEGRENDELÉSI-LEVELEK

GAEDICKE BANKHAZ R.-T.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca II. szám.

Kérek beküldeni:

- ..... egész sorsjegyet á 12.- kor.
- ..... fél „ á 6.- „
- ..... negyed „ á 3.- „
- ..... nyolczad „ á 150 „

..... koronát } postautalványon, mellékelve
után-éttel utján.

PONTOS CZIM:

Név és állás: .....

Lakhely: .....

Az osztálysorsjáték hivatalos terve és kimutatása kívánatra ingyen és bérmentve

Ajánlunk az I. osztályu huzáshoz, mely

november 19. és 21-én tartatik meg.

Egész	Fél	Negyed	Nyolczad	sors egyet
12.-	6.-	3.-	1.50	koronáért.

GAEDICKE BANKHAZ R.-T.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca II. szám.

vagyoni
ezáltal

62.500
játék-ter

a közön

pillanat
kedves

J

a XXI
osztá
nyere
125.00
hónap

Legna

1,00

(E

1 ju

1 ny

1

2

2

2

2

2

1

3

3

6

9

13

44

61

22

475

961

1635

165

39675

5325

5325

8765

62.500

KISS szerencséseje NAGY

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyonra szert tenni csakis szerencse, nagyobb nyereség útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal *állandóan reménye van* gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsátott 125.000 sorsjegy közül 62.500 okvetlen nyer, tehát *biztosan minden második sorsjegy. A nyereség-esélyek páratlanok*, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely ily szolid és kedvező volna.

Ugy a kibocsátásnál, mint a húzásoknál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség *teljes bizalommal van az osztálysorsjegyek iránt.*

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsését, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját *neve*, vagy más önnek kedves név melletti sorsjegyszáma egy nagyobb nyereséggel lesz kihuzva már a legközelebbi húzásokon.

Kisérlelje meg szerencsését nálunk, mert

KISS szerencséseje NAGY! KISS KÁROLY ÉS Társa

bank részvény-társaság, a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Központ:

Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Fióközletek:

Erzsébet-körút 22. és Rákóczi-ut 55. sz. alatt.

Jegyzék

a XXIII. magy. kir. szab. osztálysorsjáték 62.500 nyereségéről, mely a 125.000 sorsjegy közül 6 hónap alatt kivesz sorsolva

Legnagyobb nyeresemény

1.000.000 kor.

(EGY MILLIÓ KORONA)

	Korona
1 jutalomdíj	600000
1 nyeresemény	400000
1 "	200000
2 "	200000
2 " 100000	180000
2 " 90000	160000
2 " 80000	140000
2 " 70000	120000
2 " 60000	100000
2 " 50000	80000
2 " 40000	60000
2 " 30000	40000
2 " 20000	20000
2 " 15000	15000
2 " 10000	10000
2 " 5000	5000
2 " 3000	3000
2 " 2000	2000
2 " 1000	1000
2 " 500	500
2 " 300	300
2 " 200	200
2 " 170	170
2 " 130	130
2 " 100, 80, 40	100, 80, 40
62.500 nyeres. és jutalomdíj K	16,457.000

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók!

A. déli	46949	Constantin	8303	Ferdinand	97021	Izidor	29464	Manó	92159	Róland	90548
Adolf	108037	Clémentina	88169	Férenc	93349	Iszák	8250	Marcell	92735	Rozália	54743
Adrián	50559	Clarissa	102221	Flóra	83.6	Jakab	68912	Marcit	19122	Rozsika	92744
Adrián	105994	Cózar	56825	Flórián	1193.8	Janka	81950	Mária	94941	Rudolf	37317
Agnes	8282	Cecília	119189	Floris	9.418	János	8178	Mariska	91079	Salamon	79319
Agost	4469	Carolina	54763	Fodor	17028	Jenő	73202	Márk	94963	Sámon	93385
Akos	2831	Camilla	45198	Franciska	92311	Jóán	23114	Márkus	94229	Sámuel	26858
Aladár	83451	Csóke	92330	Frida	92484	Jónás	12723	Márton	79831	Sándor	10484
Alajos	70818	Dánia	29195	Frizye	41586	Jzsa	108035	Máté	91927	Sarolta	94902
Albert	119143	Dávid	94249	Pülöp	16888	Jzsel	54737	Malvin	5211	Sebestyén	2325
Alonx	57221	Demetér	39734	Gábor	90718	Judith	8814	Matia	2476	Simon	8318
Amália	4412	Démón	94983	Gáspár	119146	Julia	66913	Mátyás	4221	Stefánia	20064
Ambrus	186.4	Démón	48184	Gáspár	39453	Juliska	90331	Melinda	94931	Szaniszló	13247
Andor	107479	Dinos	13649	Gedeon	6472	Kalmán	13271	Monyhört	29557	Szörény	73326
András	92322	Dezso	97383	Gergely	64231	Kamill	76993	Mici	49.5	Szilárd	5212
Anna	68912	Do. nozós	8191	Gerárd	96838	Karolin	56839	Mihály	73344	Tamás	60159
Antal	93670	Dóra	108974	Géza	21593	Károly	14749	Miklós	92497	Tibor	20194
Antónia	106184	Dorottya	6.147	Gida	5441	Kazimér	96699	Milán	67325	Tóth	7431
Afréd	39.955	Dóme	90731	Gizella	22430	Kata	119144	Mór	58359	Vasvári	24793
Alco	90829	Dömötör	56894	Gottfrid	8138	Kelomen	89558	Mári	23.11	Vasvári	89482
Aranca	18049	Eberhard	96836	Gudó	3381	Klára	94912	Nándor	5118	Vasvári	24793
Armin	91522	Edith	5224	Guszláv	79322	Klotild	41592	Natalia	73382	Vasvári	73226
Arnold	29371	Ede	93674	György	107455	Konrad	73373	Nathán	90737	Vasvári	7476
Aron	48171	Eduard	5225	Győző	14789	Kornélia	4406	Nelli	92593	Vasvári	4425
Arpad	90803	Erik	102233	Gyula	42463	Kornél	119437	Netti	57203	Vasvári	8143
Arthur	106185	Eleonóra	2335	Gyula	90847	Kristóf	18352	Netti	82143	Vasvári	29485
Attila	68822	Eleonóra	94215	Hódvitz	107651	Krisztina	91336	Nina	100372	Vasvári	93388
Augusta	102286	Élia	4411	Hódvitz	107652	Lajos	41580	Olga	90830	Vasvári	94976
Ani	78303	Élia	102260	Helena	54784	László	22217	Olga	90830	Vasvári	4951
Auréli	51197	Élvira	17047	Henrik	49356	László	59389	Olívér	74141	Vasvári	102201
Balázs	90843	Éva	102756	Imre	58112	László	75.15	Olívér	5213	Vasvári	87802
Bálint	29382	Emanuel	89480	Imre	107475	László	90439	Orszár	56354	Vasvári	21836
Beatrix	56330	Emil	4966	Habert	96098	László	44230	Ottó	107366	Vasvári	58123
Béla	54724	Emilia	91313	Hugó	45558	Laura	102309	Ottó	94237	Vasvári	90659
Bandi	119171	Emma	90767	Ibolyka	99404	Leontin	13603	Ódón	20752	Vasvári	91928
Barnabás	39775	Endre	109903	Ida	88155	Leonora	94218	Pál	29454	Vasvári	41592
Benedek	94950	Erna	67682	Ignác	29572	Lida	8852	Paula	5232	Vasvári	102141
Benjamin	92478	Ernesztin	6475	Ika	91983	Lina	90795	Péter	91534	Vasvári	22250
Bertold	10758	Ernő	39729	István	33849	Livia	6465	Piroska	13570	Vasvári	98668
Bernát	54423	Ervin	70801	István	13241	Lőrinc	108111	Pista	93347	Vasvári	106053
Berta	4957	Erzsébet	108937	Jóna	109359	Lipót	93346	Pongrácz	119692	Vasvári	14742
Berlalan	41582	Etel	37800	Imre	99.93	Lőrinc	102242	Richard	79303	Vasvári	50474
Banka	91508	Eugénia	8301	Jenő	94994	Lucia	8871	Rafael	94969	Vasvári	108075
Béke	5216	Eva	40355	Imre	108028	Ludmilla	45146	Rocina	63810	Vasvári	54450
Boltivás	92493	Fabián	90779	István	94914	Lukács	53327	Renté	93954	Vasvári	90864
Boróka	21645	Fanni	29498	István	8251	Ludvig	87453	Rzsa	107497	Vasvári	39954
Cristina	105398	Felicia	8142	István	7983	Lujza	10594	Richard	119433	Vasvári	98400
Cornélia	8186	Felix	14738	Isabella	102992	Magda	45738	Róbert	18038	Vasvári	106653

A szives megrendeléseket posztafordult-val kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk

Az I. oszt. sorsjegyek

Árai:

Nyolcad	150	korona
Negyed	3.-	
Fél	6.-	
Egész	12.-	

Huzás:

november 19. és 21-én

Tessék kivágni és címünkre beküldeni.

MEGRENDELÉS

Kiss Károly és Társa bank részv.-társ.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXIII. sorsjáték I. osztályára a _____ sorsjegyet, hivatalos tervet és majd nyereségnyegyzéket küldeni.

A sorsjegy árát (mellékelve bélyegeken küldöm, egyidejűleg postautalványon küldöm) _____ K. f. (kérem utánvételezni.)

Pontos } Név: _____
 cím: } Lakhely utca, házszám: _____
 Utolsó posta. (megye) _____

A hirdetés rovatban minden szöveges beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szöveges beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Gimnáziumi,
polgári iskolai magánvizsgákra lelkiismeretesen előkészít Magánintézet Előkészítő Rottenbiller-utca 1. 9339

12 drb. Maxart-fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinét, matt vagy fényes 4 frt. 12 Visit 1.50 a legszebb kivitelben **HERZ fényképésznél,** Budapest, Rakoczi-ut 16. Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Azonnali pénz-előleggel beraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut, száraz rak-tárainkban „utólagos díj-fizetéssel” és igen mérsé-kelt díjak mellett. Tauber Armin és Társa, Baross-tér 18. Telefon 97-66.

«Fidelitas»
magánnyomozó intézet VI., Nagymező-utca 45. Elvállal kényes megfigyeléseket, nyomozásokat és házassági információkat.

Egyéves önkéntes lehet minden fiatal ember, aki az egyéves önkéntes-ségre kepesítő vizsgálatot leteszi Ezen vizsgára mindenki, rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3.

Pótvizsgákra, Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnázium különbözőzetre és érettségire előkészít (hölgyeket is) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 7808

Skaktanárok
vezetése alatt előkészít-tenek felelősséggel, legro-videbb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis si-keres vizsga esetén, gyer-mekek és felnőttek (hölgyek is), kik 6 elemi végeztek, polgári iskolai magánvizsgákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reáliskolai tanulók, javító- vagy pótvizsgákra és mindenféle magánvizsgákra. Felvilágo-sítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3 ajtószám.

Gépszekerek
többféle idegyre nevezintén gazdasági székelyzet, szakértelmem és józanágá-ért teljes felelősséget vál-lalok a hely adó urak ré-szére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Fagyme-zs-n. 25. Telefon 94-67.

Gépészet
színi állandó rovata van a he-tenkint megjelölt „Molnárak Lapja” szaklapnak (Budapest, V., Csáky-u. 12.) és műalvány-számok ingyen küldenek azok-nak, akik levelezőlapon kéri-k. Minthogy ebben a rovatban a legjobb technikai utasításon kívül minden előfordul, amire gépészetnek, művezetőke-nak, elektroszerelőknak, kő-tő-nek, gépgyári munkásoknak az üzenet és azon kívül szük-ségük van, ennél fogva valószí-nen elvárható, nyilatkoznak erről a rovatról azok, akik megismer-ték. A hetilap ára egész évre 8 kor. félévre 4 kor.

Pénzszekrények
és amerikai irodabuto-rok használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, VII., Szegény-ház-tér 5.

Magán építőiparos-iskola előkészít építő, kő-műves és kőfaragó vizsgá-hoz biztos sikerrel. Szeré-ny díjazás mellett el-olagod tervek készítését, felülvizsgálatokat és sta-tisztikai számításokat. Vá-gi díjazás műépítés igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 29110

Parlament
gyorsírók által vezetett ma-gyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiaita-nárok által oktatott szak-tanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1863-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-6-11 július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szak-iskola. (Csak Liszt Ferenc-utca 4) Címre vigyáz-zunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépcégektől s más hir-dezésünket utánzó nttabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

Téli
csomag fajsúlyos fagymentes csomagolással postako-száránként 2.40, 25 kilónként 10 kor. téli nemes fajtáink különleges példányok vegye-sen mázsánként 32 korét, kosaranként 2.40 óriás és nemes birsalmát 25 kilón-ként 6 korét, póstakosaranként 2 K. Fajborokat hektoliterenként 24 nagybeni vételnél 18 korét. Szabó Csongrádról.

Mézédes
téli fajsúlyos fagymenteseket mázsánként 32 K, téli kü-lönleges fajtáink csakis vá-logott zamatos példányo-kat mázsánként 24. 28, 32 és 36 korét, óriás birs-almat 25 korét, pósta ko-saranként bármelyikből 2.40 tét körtét 3.20 fajborokat hektoliterenként 24 kor-ét nagybeni vételnél 20 K-ort. Gvümoleskiv. Csongrádról.

Házilag
főzött csukorédes kajszai ba-recz-lekvárnak és külön-leges birsalma-sajtnak kilóját 2 korét, mézédes szilvalek-várnak 1 kor., papírhéjű diót posta zsakonként 3.50 korét szállítja Szabó Csongrádról.

Ananász
barack lekvárnak és kiváló finom birsalma-sajtnak ki-lóját 2 korét. Házilag fő-zött mézédes szilvalek ki-lóját 1 korét. Papírhéjű diót postaszákonként 3.50 korét szállítja, Gvümoleskiv-vel Csongrádról.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok
Rézagy — — — 46. — 32 Vasagy matracszal 8.50 » Gyermekágy — — 11.50 » Sodronyágy-betét 3.50 » Vas-és rézbutorok 2741 árban. 28046

WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám TELEFON 67-01.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap-és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón elő-készít: Dr. Kálmán Zolán jogi szemináriuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne-tévesztés össze más hirdetéssel

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle csukorkát vegyen 60 fillér-szo.

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvény-társaság Nagymező-utca 46. 27903.

SENZACIÓS KÖNYV!
IRODALMI CSEMÉGE!
A nemi kérdés és a társadalom.

Tartalom: I. A bevezetés II. A nő és a prostitúció az ó-korban, III. A koroztényesség ideje, IV. A mai kor ártalma, V. A prostitúció világy, VI. A jövő iránya — Fényes László, a jeles ma-gyar publicista, ezt a kérdést gyönyörű realizmussal rajzolja meg, az igazságnak teljesen meg-kelelő őszinteséggel és bátorsá-gal. Hogy milyen sikere volt a könyvnek, izgat bizonyosága az, mikor lehetetlen gyorsan kö-l-ei az első öt kiadás 40,000 pél-dányra. Ez már a hatodik kiadás. A 114 oldalas nyomott odalal könyv ára bencmentesen küldés-sel csak 90 fillér. Hölgyben s be-küldhető. Kapható a „Molnárak Lapja” könyvnyomdájában Budapest, V., Csáky-utca 42.

Butorok
a legegyszerűbbtől a leg-finomabbig, modern stílus-ban, kiűnő minőségben és szolid árak mellett

SARKÁNY J
butoriparosnál
VII ker., Erzsébet-körut 26
alatt műhely és raktárban kapható

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonta-rendezések, továbbá úr-szoba, iroda berendezései réz-és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyök szálidi angol bőrgarnitúrás elandása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I emelet 262
Rákoszy-utca sark.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég el-vállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutató-sokat, személyek, laká-sok üzletek feltűnés nél-kül megfigyelését s el-tűnt egyének és növe-len levelek iróinak kin-yomozását, bel és kü-lföldön. Barna Libor Já-nos, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 16. Telefon 103-52. 28587

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerez-hetők be Kulesár Sándor bronzáru- és csillárgyár-ban, Budapest, VI. ker., Dessoewy u. 9-11.

150000 K vagyonnal
bíró hajadon, földbirtokos leánya, 21 éves, ferjet keres. Azonkívül még több száz vagyonos parthie előjegy-zésben, ugy, hogy minden igénynek bármikor meg-felelhetünk. Forduljon min-den házassaladó Schlesinger céghez, Berlin 18.

Soványaság
Az egyedüli eredménytől kisért háziasz a dr. Wil-liam Bartley tenár amerikai erőtan-pora. Sová-nyak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló elyapadásért jótállást. Verszegénység, gyenge-ség, idegesség ellen és gyo-morhajosoknak nélkülöz-hetetlen tápszér. Kitti-nyelve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszöno levelek minden országból. — Dobozon-ként 1 frt 10 kr. Hasz-nálatt utasítással. Főrak-tár: Balázs Mór E Budapest, VII. István-ut 11. II. emelet.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, al-landó nagy rektár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi ca-sálidi Singer varrógé-pén zálogcédulá-nyal 5 evi jótállá-sal csak
SINGER A.
műgépészeti Budapest, főüz-let Akácia-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legutányosabb árban elváll-alom. Artauszárú ingyen

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalón-uriszoba és irodai teljes berendezések Dus raktár szőnyegok, függönyök, teri-tek, csillárok, vas-és réz-butorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Legszebb és legértékesebb
KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyer-mekeit, barátját, ismer-rőset egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni, ren-delje meg a legszebb díszművet, az

Erzsébet király- asszony emlékére

kiadásunkban megje-lent könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembe-reknek, íróknak és mű-szeknek eredeti kéz-iratain kívül 59 nagy fejezetben megdicsőült Erzsébet királyné-élettörténetét születés-től haláláig érdekes elbeszélés alakjában is-merteti legjelesebb író-ink tollából. A mű számos rajzzal és mű-melléklettel 200 oldal jóval meghaladó terje-delemben, pompás ara-nyozott dombornyomá-sú angol vázson díszkötésben, a királyné sikertült relief arcképével **ára 20 korona.** Nem kevésbé értékes és ajándéknak kiválóan alkalmas a legnagyobb magyar költők emlé-kére a «Petőfi társaság» megbízásából szerkesz-tett és kiadott vaskos kötet, a

Petőfi Album

is, mely remek angol vázson díszkötésben, dombornyomással, több mint 300 oldal terje-delemben, számos rajz-zal, eredeti okmányok sikerült másolataival, képekkel, műmellék-letekkel, Petőfi Sándor életére vonatkozó min-den nevezetesebb ese-ménvt legjelesebb íróink tollából érdekes elbe-szélés alakjában adja elő. Ennek a pompás és értékes díszműnek meg-rendelési ára 16 korona.

Mind a két díszmű egyszerre megrendelve csak 30 kor. Megrendelhető az **Erzsébet Királyné Album** kiadóhivatalában Budapest, Erzsébet-körut 50 Megrendelések utánvéttel, vagy a pénz előzetes be-küldése ellenében pontosan eszközöltetnek. Könyvgy-nökök helyben és vidéken felvételnek.

Jogtudomány
és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos
Jogi szemináriuma.
Budapest,
Messelény-utca 18 szám.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem.

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Sip utca 8. sz.

SINGER
varrógépek
nagyonai eredeti gyárt árban 75 koronától feljebb és minden ar-csmelés nélkül havi 8-10 korona esztergályozással szállítunk 10 evi jótállással.
Láng Jakab és Fia
Varrógép és kerékpár nagy-kereskedők
Budapest, VII., József-körut 41. Fió-üzlet: Baross-tér 4. sz. os-sond: Margit-körut 6. Képes utazások ingyen és bérmentve. Üzenőket nem díjazunk.

INGYEN DRAGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT HATÁS PASZPARTUVAL 55-68 CM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES
OLAJKEP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVÉTEL MINDENNY FELVÉTELNEM.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN FÉNYKÉPNAGYÍTÓ ÉS RAFAEL FÉSTÉSZETI MŰTEREM BUDAPEST, VII. ROTTENBILIER-UTCA 46. KÜTÖNTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRSZI NEMLZETKÖZI KIALLITÁSON DÍSZKÖZLELVÉL-KERESZTÉVEL ÉS ARANY-ÉREMMELEL.